

Ετήσια Οικονομική Έκθεση της Χρήσης

ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2018

(Σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007)

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 15082945000

(πρώην Αρ.Μητρώου Α.Ε. 10174/06/Β/86/126)

Λ. Αθηνών, 24100 Καλαμάτα

KARELIA
FINE TOBACCO SINCE 1888

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

• Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	2
• Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή	3
• Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	10
• Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης (Ν.3873/2010)	19
• Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Εταιρική και Ενοποιημένη) της 31 Δεκεμβρίου 2018	28
• Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	29
• Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	30
• Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	32
• Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εταιρικής και Ενοποιημένων)	35
• Στοιχεία και πληροφορίες της χρήσης 1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2018	72

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.:

1. Βικτωρία-Μαργαρίτα Γ. Καρέλια, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Ευστάθιος Γ. Καρέλιας, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
3. Ανδρέας Γ. Καρέλιας, Διευθύνων Σύμβουλος

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

εξ όσων γνωρίζουμε:

α. Οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 της **ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.**, εφεξής η «Εταιρεία» που καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού, και των Υποχρεώσεων τα Ίδια Κεφάλαια καθώς και την Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 3556/2007.

και

β. Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, επ' αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Καλαμάτα, 22 Απριλίου 2019

Η Πρόεδρος
Βικτωρία-Μαργαρίτα Γ. Καρέλια

Ο Αντιπρόεδρος
Ευστάθιος Γ. Καρέλιας

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Ανδρέας Γ. Καρέλιας

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2018, τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα Θέματα Ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχό μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ως σύνολο, και για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

1. Πληρότητα και ακρίβεια Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 18 και 19 επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης της Εταιρείας και του Ομίλου ανέρχεται σε ποσό ΕΥΡΩ 497 106 χιλιάδες και ΕΥΡΩ 753 443 χιλιάδες περίπου αντίστοιχα.</p> <p>Η Εταιρεία και ο Όμιλος δραστηριοποιούνται στον κλάδο παραγωγής και διάθεσης καπνικών προϊόντων, τα οποία υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης, ο οποίος περιλαμβάνεται στο κόστος πωληθέντων και στον κύκλο εργασιών.</p> <p>Οι σύνθετοι υπολογισμοί που απαιτούνται για τον καταλογισμό του φόρου καθώς και οι συχνές, αυξητικής πορείας, μεταβολές της νομοθεσίας αναφορικά με τους ισχύοντες συντελεστές, αυξάνουν την πιθανότητα σφάλματος στον υπολογισμό του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης των καπνικών προϊόντων. Επιπρόσθετα, η αυξημένη πίεση στην κερδοφορία της Εταιρείας και του Ομίλου λόγω της αύξησης του λαθρεμπορίου και του δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με τους εξαιρετικά υψηλούς συντελεστές του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης εντείνουν τον κίνδυνο εκούσιου ή ακούσιου σφάλματος κατά τον καταλογισμό του προαναφερθέντος φόρου, εκθέτοντας την Εταιρεία και τον Όμιλο σε ενδεχόμενο πρόσθετο καταλογισμό υψηλών φορολογικών επιβαρύνσεων.</p> <p>Για τους ανωτέρω λόγους, θεωρούμε ότι η πληρότητα και η ακρίβεια του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.</p>	<p>Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιλάμβανε την εξέταση του σχεδιασμού των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου σχετικά με τη μεταφορά παραγόμενων καπνικών προϊόντων από την παραγωγή στη φορολογημένη αποθήκη και τη διαδικασία φορολόγησης τους πριν τη διάθεσή τους στην εγχώρια αγορά.</p> <p>Διενεργήσαμε αναλυτικές ελεγκτικές διαδικασίες προκειμένου να εκτιμήσουμε τη λογικότητα της μεταβολής του εξόδου που αναγνωρίστηκε.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε, ουσιαστικές ελεγκτικές διαδικασίες, όπως δειγματοληπτικός επανυπολογισμός του καταλογισμού του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, ώστε να εξακριβωθεί η ορθότητα και η ακρίβεια του φόρου.</p> <p>Λάβαμε επιστολή από τις Τελωνειακές Αρχές προκειμένου να επιβεβαιώσουμε την πληρότητα και ακρίβεια του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης που έχει καταχωρηθεί από την Εταιρεία καθώς και την ορθή, χρονικά, αναγνώρισή του.</p> <p>Λάβαμε, δειγματοληπτικά, επιβεβαιωτικές επιστολές από τους σημαντικότερους πελάτες εξωτερικού της Εταιρείας προκειμένου να επιβεβαιώσουμε την πληρότητα και την ακρίβεια των εξαγωγών, ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι ορθά δεν καταλογίστηκε Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης στις συναλλαγές αυτές.</p> <p>Τέλος, αξιολογήσαμε την καταλληλότητα και την επάρκεια των γνωστοποιήσεων που περιέχονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αναφορικά με τα θέμα αυτά.</p>

2. Αποτίμηση αποθεμάτων

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 3.12 και 7 επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τα αποθέματα της Εταιρείας και του Ομίλου ανέρχονται σε ΕΥΡΩ 59 397 χιλιάδες και ΕΥΡΩ 63 108 χιλιάδες περίπου αντίστοιχα όπως έχουν προσδιοριστεί μετά τη σχηματισθείσα πρόβλεψη απομείωσης έναντι αυτών ύψους ΕΥΡΩ 2 487 χιλιάδες περίπου και ΕΥΡΩ 2 608 χιλιάδες περίπου αντίστοιχα.</p> <p>Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό, η εκτίμηση της Διοίκησης αναφορικά με την πρόβλεψη απομείωσης των προϊόντων, εμπορευμάτων, πρώτων υλών και ανταλλακτικών στοιχειοθετείται με βάση τα βραδέως κινούμενα αποθέματα και την αξιολόγηση της πιθανότητας για μελλοντική χρήση αυτών.</p> <p>Λόγω του σημαντικού ύψους των αποθεμάτων και του κινδύνου ουσιώδους σφάλματος, αφενός στον υπολογισμό της σχετικής εκτίμησης, και αφετέρου στις παραδοχές της Διοίκησης στο πλαίσιο σχηματισμού προβλέψεων απομείωσης αποθεμάτων, λόγω υποκειμενικών κρίσεων, η αποτίμηση των αποθεμάτων αποτέλεσε σημαντικό θέμα ελέγχου.</p>	<p>Οι ελεγκτικές διαδικασίες μας σχετικά με το θέμα αυτό περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:</p> <p>Αξιολογήσαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου και των δικλίδων των πληροφοριακών συστημάτων της Εταιρείας που αφορούν το κύκλωμα παρακολούθησης της αποθήκης, με τη βοήθεια ειδικών εμπειρογνώμων μας.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε ελεγκτικές διαδικασίες αναφορικά με την κίνηση των αποθεμάτων για τον εντοπισμό βραδέως κινούμενων αποθεμάτων, προκειμένου να αξιολογήσουμε την καταλληλότητα των παραδοχών της Διοίκησης για τη διαδικασία αποτίμησης των αποθεμάτων.</p> <p>Προκειμένου, να αξιολογήσουμε την αποτίμηση σε σύγκριση με την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εξετάσαμε δειγματοληπτικά παραστατικά πωλήσεων μετά τη λήξη της περιόδου αναφοράς.</p> <p>Εξετάσαμε δειγματοληπτικά τον ορθό υπολογισμό του κόστους κτήσης των αποθεμάτων.</p> <p>Παρευρεθήκαμε στη φυσική απογραφή αποθεμάτων και σε δειγματοληπτική βάση εξετάσαμε την ακρίβεια, πληρότητα και τη φυσική κατάσταση των αποθεμάτων, καθώς και την πιθανή απαξίωση τους.</p> <p>Τέλος, αξιολογήσαμε την καταλληλότητα και την επάρκεια των γνωστοποιήσεων που περιέχονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αναφορικά με το θέμα αυτό.</p>

Άλλες Πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων», στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου όπως εμπεριέχονται στην προβλεπόμενη από τον Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση αλλά δεν περιλαμβάνουν τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας ή αλλιώς φαίνονται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνη της Διοίκησης και των Υπευθύνων για τη Διακυβέρνηση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 του Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό τον σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των

γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δε θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεση μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Στην Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν. 4548/2018.
- (β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 153 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- (γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας με ημερομηνία 18 Απριλίου 2019 που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ.537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Παροχή μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της εταιρείες μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού αριθ.537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της εταιρείες, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 20 των συνημμένων Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Εταιρείας με την από 28 Ιουνίου 2006 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 13 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 25 Απριλίου 2019

ΚΡΜG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.

ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Νικόλαος Βουνισέας, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΑΜ ΣΟΕΛ 18701

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε για έγκριση τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι "Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις") της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») της οικονομικής χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ο Όμιλος, απαρτίζεται από την Εταιρεία (Μητρική Εταιρεία), τις θυγατρικές της επιχειρήσεις, καθώς και τις θυγατρικές αυτών.

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του Ν. 3556/2007 και του Ν. 4548/2018 (άρθρα 150 -154), πληρώντας ταυτόχρονα τις προβλέψεις του προ ισχύσαντος Κ.Ν. 2190/1920, και συνοδεύει τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Επειδή δε η Εταιρεία συντάσσει και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, η παρούσα Έκθεση είναι ενιαία, με κύριο σημείο αναφοράς τα ενοποιημένα οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας και των συνδεδεμένων προς αυτήν επιχειρήσεων και με αναφορά στα επιμέρους (μη ενοποιημένα) οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας, μόνο στα σημεία όπου έχει κριθεί σκόπιμο ή αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της.

Οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια, μαζί με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τα λοιπά απαιτούμενα από τον νόμο στοιχεία και δηλώσεις, στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2018.

Ο ΟΜΙΛΟΣ – ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι Εταιρείες του Ομίλου πλην της Εταιρείας, που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, (μέθοδος πλήρους ενοποίησης), ανά χώρα δραστηριότητας, είναι οι εξής:

MERIDIAN ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ-ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ,
με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 99,54%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,
με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 85%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA BULGARIA EOOD,
με καταστατική έδρα στη Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

G.K DISTRIBUTORS EOOD,
με καταστατική έδρα στην Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει έμμεσα με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου (θυγατρική της **KARELIA BULGARIA EOOD**).

KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD,
με καταστατική έδρα στην Αγγλία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA TÛTÛN VE TICARET A.Ş,
με καταστατική έδρα στην Τουρκία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 97%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA BELGIUM S.A.R.L.,
με καταστατική έδρα στο Βέλγιο, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 85%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

Η Εταιρεία, και οι θυγατρικές της εταιρείες δραστηριοποιούνται κυρίως στη χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, τούρων και κομμένου καπνού, καθώς και λοιπών αφορολογητών ειδών καπνού.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΜΙΛΟΥ

Τα ποσά αναφέρονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά.

Τα ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου, την 31.12.2018, μετά από τα δικαιώματα μειοψηφίας, ανέρχονται σε Ευρώ 471,8 εκατομμύρια, έναντι των Ευρώ 418,3 εκατομμυρίων την 31.12.2017.

Παραθέτουμε συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 01.01.2018 - 31.12.2018, με την προηγούμενη χρήση, των Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων του Ομίλου που πιστοποιούν τις επιδόσεις αυτού, με στόχο να αναδείξουμε την πραγματική εικόνα της πορείας των δραστηριοτήτων του Ομίλου, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Στοιχεία ενοποιημένων αποτελεσμάτων Ομίλου :

	2018	2017	Μεταβολή 2018/2017
Κύκλος Εργασιών (καθαρός χωρίς Ε.Φ.Κ.)	207.679	209.428	-0,84%
Κέρδη προ χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, συναλλαγματικών διαφορών, φόρων και αποσβέσεων	99.357	88.144	12,72%
Κέρδη προ φόρων	102.841	71.762	43,31%
Κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	79.043	54.741	44,39%

Βασικοί αριθμοδείκτες ενοποιημένων αποτελεσμάτων Ομίλου

Παρακάτω παρουσιάζουμε βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες, που αφορούν την οικονομική διάρθρωση και την αποδοτικότητα του Ομίλου, σύμφωνα με τα ενοποιημένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση Ομίλου, τόσο για τη χρήση 2018, όσο και για την προηγούμενη χρήση.

Δείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης

	2018	2017
<u>Κυκλοφορούν Ενεργητικό</u> Σύνολο Ενεργητικού	85,95%	86,56%
<u>Σύνολο Υποχρεώσεων</u> Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	19,51%	25,19%
<u>Ίδια Κεφάλαια μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας</u> Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	80,49%	74,81%

Δείκτες Απόδοσης και Αποδοτικότητας

	2018	2017
<u>Αποτελέσματα εκμετάλλευσης</u> Σύνολο Πωλήσεων (καθαρών)	45,42%	39,82%
<u>Κέρδη προ φόρων</u> Ίδια Κεφάλαια μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας	21,80%	17,15%

Απασχολούμενο προσωπικό:

Ο Όμιλος την 31.12.2018 απασχολούσε συνολικά 542 άτομα (Εταιρεία: 508 άτομα) παρουσιάζοντας αύξηση 0,55%, σε σχέση με την 31.12.2017 κατά την οποία το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού ήταν 539 άτομα (Εταιρεία: 502 άτομα). Η Εταιρεία, διατηρεί υποκαταστήματα στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη.

Οι παραπάνω δείκτες και η μελέτη της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης παρέχουν τη δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο, να διαπιστώσει την πρόοδο, ως προς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και του Ομίλου καθώς επίσης και την προσπάθεια που καταβλήθηκε για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μέσα σε ένα περιβάλλον, όπου η παγκόσμια οικονομία αναπτύχθηκε σε χαμηλότερους ρυθμούς, το 2018 ήταν ένα ακόμα έτος σταθερών, θετικών επιδόσεων για την Καπνοβιομηχανία Καρέλια. Ο Όμιλος συνέχισε την πορεία του, αξιοποιώντας αποτελεσματικά τις ευκαιρίες που συνεχίζουν να προσφέρουν οι αγορές, αντιμετωπίζοντας με επιτυχία τις προκλήσεις των περιοχών όπου δραστηριοποιείται, και παραμένοντας προσηλωμένος στους στόχους του για μακρόχρονη βιώσιμη και υπεύθυνη ανάπτυξη.

Επιπλέον, η συγκράτηση των οργανικών δαπανών στα επίπεδα των προηγούμενων χρήσεων, και η αξιοσημείωτη αύξηση της ρευστότητας, σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας, αποτελούν τα αποτελέσματα των αμυντικών μέτρων της Διοίκησης, που ελήφθησαν για τη θωράκιση των εταιρειών του Ομίλου, ενάντια σε αρνητικές οικονομικές εξελίξεις.

Όσο αφορά την εξωτερική αγορά, ο όγκος πωλήσεων στη χρήση 2018, σε σύγκριση με τη χρήση 2017, σημείωσε αύξηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της υπόλοιπης Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης, ανοδικά κινήθηκε επίσης στις χώρες της Μέσης Ανατολής συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας, ενώ υπήρξε σταθερότητα στις αγορές της Αφρικής με παράλληλη όμως μείωση των εργοστασιακών τιμών, Αντίθετα, ελαφρά μείωση παρατηρήθηκε στις αγορές της Άπω Ανατολής. Στο εσωτερικό της χώρας, παρά το ασταθές φορολογικό περιβάλλον, τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, καθώς και τα υψηλά επίπεδα της ανεργίας, η Εταιρεία σημείωσε και στην χρήση 2018 αύξηση του καθαρού (χωρίς Ε.Φ.Κ.) Κύκλου Εργασιών της κατά 3,31%, συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση και αύξηση μεριδίων τόσο στα τσιγάρα όσο και στον καπνό για στριφτό τσιγάρο.

Στην χρήση 2018, ο ενοποιημένος καθαρός (χωρίς Ε.Φ.Κ.) κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε Ευρώ 208 εκ., παραμένοντας στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2017. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) αυξήθηκαν κατά 12,72% στα Ευρώ 99,4 εκ. Τα καθαρά κέρδη του Ομίλου, μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους ανήλθαν σε Ευρώ 79,04 εκατομμύρια, αυξημένα κατά 44,39% σε σύγκριση με το 2017.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για την χρήση 2018 είναι 29%.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Τον Μάιο του 2019 αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το σύστημα ιχνηλασιμότητας καπνικών προϊόντων στα κράτη μέλη της ΕΕ, το οποίο έχει θεσπισθεί με την κοινοτική οδηγία 2014/40/EU. Το σύστημα αυτό, με την πρωτοφανή του πολυπλοκότητα, όπως έχει σχεδιαστεί από τις αρμόδιες αρχές, απαιτήσε σημαντικότερες επενδύσεις σε τεχνολογικό εξοπλισμό, τόσο στις παραγωγικές εγκαταστάσεις όσο και στους εμπλεκόμενους με την διανομή καπνικών προϊόντων, ενώ απαραίτητη είναι και η αρμονική συνδρομή των εμπλεκόμενων αρχών σε κάθε κράτος μέλος για την έγκαιρη παροχή των κωδικών και την ομαλή αντιμετώπιση των πολυπληθών ειδικών περιπτώσεων που θα χρειαστεί να αντιμετωπιστούν. Υπάρχει έντονη ανησυχία ως προς το επίπεδο προετοιμασίας των αρμόδιων κρατικών αρχών, αφού, κατά την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας, μόνον ελάχιστα κράτη μέλη έχουν να επιδείξουν υψηλό επίπεδο προετοιμασίας.

Παράλληλα, το σύστημα ιχνηλασιμότητας, το οποίο πιστεύουμε ότι δεν θα συμβάλει στον περιορισμό του παράνομου εμπορίου, (και αυτό διότι παράνομο «εργοστάσια», τόσο εντός Ελλάδος όσο και εκτός, πολύ απλά δεν θα συμμορφωθούν), περιορίζει σημαντικά την ευελιξία στην παραγωγή και αυξάνει σημαντικά το κόστος παραγωγής στις νόμιμες βιομηχανίες, αλλά και διανομής των νόμιμων προϊόντων. Εκ του λόγου αυτού, αναμένουμε μονοψήφια ποσοστιαία μείωση της μικτής κερδοφορίας ανά μονάδα πώλησης, αρχής γενομένης από την ημερομηνία εφαρμογής του μέτρου, ειδικά κατά τους πρώτους μήνες εφαρμογής του, έως ότου όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς εξοικειωθούν με τις τεχνικές δυσκολίες αλλά και με τις νέες διαδικασίες που απαιτούνται, προκειμένου να ολοκληρωθεί επιτυχώς ο κύκλος παραγωγής και διανομής.

Η εταιρεία μας έχει προχωρήσει με επιτυχία στην εγκατάσταση του απαιτούμενου εξοπλισμού, τόσο στο εργοστάσιό της όσο και στα κέντρα διανομής της, ενώ είναι σε στενή συνεργασία με τους διανομείς της προκειμένου η μετάβαση στο νέο αυτό σύστημα να γίνει με όσο το δυνατόν λιγότερες δυσκολίες.

Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι οι απαιτήσεις του μέτρου θα προκαλέσουν μεγάλη αναστάτωση στον τρόπο λειτουργίας των πελατών εξωτερικού οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές εκτός της Ε.Ε., αφού τους προσθέτει σημαντική πολυπλοκότητα στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεών τους, αλλά και στην διαχείριση των αποθεμάτων τους. Εκ του λόγου αυτού δεν αποκλείουμε σημαντική υστέρηση των πωλήσεων κατά τους πρώτους μήνες εφαρμογής του μέτρου σε πολύ σημαντικούς για την εταιρεία πελάτες ευρύτερων γεωγραφικών περιοχών, ενώ παρόμοια εξέλιξη ενδεχομένως συμβεί και με πελάτες οι οποίοι τροφοδοτούν και λειτουργούν καταστήματα αφορολογήτων ειδών σε διάφορες χώρες.

Στην εσωτερική αγορά αναμένουμε ελαφρά μείωση στις πωλήσεις των τσιγάρων, σε αντιστοιχία και με την συνεχιζόμενη συρρίκνωση της αγοράς ενώ το μερίδιό μας αναμένεται να παρουσιάσει στασιμότητα. Αντίθετα είμαστε αισιόδοξοι για την πορεία των πωλήσεων μας στον καπνό για στριφτό τσιγάρο, όπου η πολύ καλή πορεία των πωλήσεων των πρώτων μηνών του 2019 αναμένεται να συνεχιστεί και κατά την διάρκεια των υπολοίπων μηνών του έτους. Παρόλα αυτά, τα έσοδα της εταιρείας από την ελληνική αγορά αναμένονται αυξημένα εξαιτίας στοχευμένων αναπροσαρμογών στην πολιτική τιμών που πραγματοποιήσαμε κατά το αμέσως προηγούμενο διάστημα.

Η συμφωνία της εταιρείας με την Villiger Söhne AG για την διανομή των πούρων της τελευταίας στην ελληνική αγορά από τις αρχές του 2019, ενισχύει το δίκτυό μας και τους συνεργάτες μας στην διανομή.

Στις διεθνείς μας πωλήσεις και πέραν των αντιξοοτήτων που περιγράφουμε πιο πάνω, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι σε περίπτωση που οι πρόσφατες εμφύλιες πολεμικές συρράξεις στην Λιβύη συνεχιστούν ή και ενταθούν, τότε υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αποσταθεροποίησης της χώρας, οπότε αναμφίβολα θα παρουσιαστούν σημαντικά εμπόδια στην τροφοδοσία της αγοράς αυτής αλλά και στην αλυσίδα διανομής, για άγνωστο χρονικό διάστημα.

Πέραν της ανωτέρω πιθανής εξέλιξης, η οποία ενδεχομένως να έχει προεκτάσεις και στις γειτονικές χώρες της Β. Αφρικής, δεν πιθανολογούμε ιδιαίτερες μεταβολές, και κάτω από ίδιες συνθήκες, οι πωλήσεις μας θα αναμένονταν να έχουν αντίστοιχη πορεία με την αυτή του 2018.

Στις κυριότερες αγορές μας της όπως της Βουλγαρίας και των υπολοίπων βαλκανικών χωρών, αναμένουμε να συνεχιστεί η καλή πορεία των προηγούμενων ετών, εκτός αν υπάρξουν αυξήσεις στην φορολογία των καπνικών προϊόντων. Δεν αναμένουμε ιδιαίτερη επίδραση στις δραστηριότητές μας εξαιτίας της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όποια μορφή και αν πάρει αυτή.

Στον τομέα του κόστους πρώτων υλών και υλικών συσκευασίας, δεν πιθανολογούμε σημαντικές μεταβολές, αφού οι όποιες μικρές αυξήσεις στις τιμές αγορών κάποιων υλικών, αναμένεται να αντισταθμιστούν, εν πολλοίς, από μειώσεις σε άλλα. Η μόνη εξαίρεση είναι η διαφαινόμενη τάση για όλο και αυξανόμενη επιβολή περιοριστικών μέτρων σε πολλές από τις αγορές μας, η οποία, ωθούμενη κυρίως από την Συνθήκη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τον Έλεγχο του Καπνού, οδηγεί αναπόφευκτα σε αλλαγές στην εμφάνιση των προϊόντων μας και η οποία, όταν γίνεται αιφνιδιαστικά και χωρίς ανάλογη περίοδο προσαρμογής, καταλήγει σε απαξίωση μέρους της αξίας των υλικών μας και αύξηση του κόστους παραγωγής.

Όπως έχουμε δηλώσει και στο παρελθόν, η εταιρεία μας εξακολουθεί να πιστεύει πως η είσοδος μας στις κατηγορίες προϊόντων Heat not Burn (HnB) και ατμίματος παραμένει ιδιαίτερος παρακινδυνευμένη. Το γεγονός ότι πρόσφατες προσπάθειες για είσοδο στους τομείς αυτούς από κάποιους πολυεθνικούς ανταγωνιστές μας, με τεράστια οικονομική επιφάνεια, έχουν, μέχρι στιγμής και σε αντίθεση με άλλες ανταγωνιστικές προτάσεις, συνοδευτεί από πενιχρά αποτελέσματα, αποδεικνύει τον ισχυρισμό μας. Παρόλα αυτά, η Διοίκηση της εταιρείας παρακολουθεί στενά τις τάσεις που δημιουργούνται, όπως και τις νομοθετικές και φορολογικές παρεμβάσεις των κυβερνήσεων στους τομείς αυτούς, ούτως ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να αξιολογεί την θέση μας.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ

Η Εταιρεία και ο Όμιλος εκτίθενται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, και περισσότερο στο συναλλαγματικό και πιστωτικό κίνδυνο. Η Διοίκηση προσδιορίζει, εκτιμά και αντισταθμίζει (εάν αυτό κριθεί αναγκαίο) τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Η Διοίκηση, παρέχει επίσης οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση των κινδύνων καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων, όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος, ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίων και ο κύκλος ρευστότητας.

Οι κίνδυνοι παρουσιάζονται αναλυτικά, στην Σημείωση 28 "Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων".

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εξαιτίας των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί συναλλαγές και σε ξένο νόμισμα, κυρίως Δολάρια Η.Π.Α. και κατά συνέπεια εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Μέχρι στιγμής, λόγω της ύπαρξης μεγάλων ποσών διαθεσίμων στο εν λόγω νόμισμα, δεν έχει κριθεί αναγκαίο να γίνουν ενέργειες αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου. Τα μεγάλα ποσά διαθεσίμων που κατέχει η εταιρεία της επιτρέπουν, αφενός μεν να εξυπηρετεί χωρίς καμία αναβολή τις υποχρεώσεις της, αφετέρου δε να επιλέγει την χρονική στιγμή για μετατροπή ξένων νομισμάτων (κυρίως Δολ. ΗΠΑ) σε Ευρώ, σε ευνοϊκή ισοτιμία μετατροπής.

Δεν υπάρχουν μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Εταιρείας σε ξένο νόμισμα, οπότε η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του Ενεργητικού.

Στη Βουλγαρία το τοπικό νόμισμα BGN έχει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία με το Ευρώ (EUR/BGN=1.95583), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα οικονομικά προβλήματα και οι επιπτώσεις στην Βουλγαρία μίας νέας ενδεχόμενης παγκόσμιας κρίσης δεν αυξάνουν τον κίνδυνο αποσταθεροποίησης της ισοτιμίας, ενώ το ενδεχόμενο εισόδου της Βουλγαρίας στην ευρωζώνη, είναι πιθανόν να συνδυαστεί με πρότερη υποτίμηση του τοπικού νομίσματος.

Πιστωτικός κίνδυνος

Λόγω της μεγάλης διασποράς που παρουσιάζει η πελατειακή βάση των εταιρειών του Ομίλου δεν υφίστανται κίνδυνοι εξάρτησης από μερίδα πελατών τους, καθώς κανένας πελάτης τους, ο οποίος αγοράζει με πίστωση, δεν απορροφά πάνω από το 5% του μικτού κύκλου εργασιών.

Προς εξασφάλιση των κινδύνων που απορρέουν από τις εμπορικές τους πιστώσεις, ο Όμιλος όπου κρίνεται αναγκαίο, ζητεί από τους πελάτες, επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη, ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής των πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται, ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος προβαίνουν σε πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, επισκοπώντας περιοδικά τις απαιτήσεις, με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων και τα προβλήματα εισπραξιμότητας που, τυχόν παρουσιάζονται.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε επενδύσεις και χρηματικά διαθέσιμα έχει περιοριστεί σημαντικά καθώς το σημαντικότερο μέρος αυτών είναι τοποθετημένο σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος, υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας.

Κίνδυνος επιτοκίων και κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος των επιτοκίων αφορά τη μεταβολή στην αξία της απόδοσης των επενδύσεων με επιτοκιακή μορφή απόδοσης καθώς και τη μεταβολή του κόστους δανεισμού εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων. Η πλειοψηφία των στοιχείων του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας, δεν υπόκεινται σε επιτοκιακής μορφής

απόδοση/υποχρέωση (εκτός των Διαθεσίμων και των Διακρατούμενων μέχρι τη Λήξη Ομολόγων) και κατά συνέπεια ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είναι εκτεθειμένοι σε υψηλό κίνδυνο από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων.

Ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά ταμειακά διαθέσιμα και επενδύσεις σε χρεόγραφα (Ευρώ 404 εκατ. περίπου στις 31.12.2018, έναντι Ευρώ 337 εκατ. Περίπου στις 31.12.2017) εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος διατηρείται σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Αποθέματα-Προμηθευτές

Ο Όμιλος εκτιμά ότι η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα δε θέτει σε κίνδυνο την προμήθεια των απαραίτητων για την παραγωγή πρώτων και λοιπών υλών από το εξωτερικό καθώς υπάρχουν επαρκή χρηματικά διαθέσιμα σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΜΑΣ

Τα καπνικά προϊόντα αποτελούν υποκείμενο έντονης φορολόγησης σε όλες σχεδόν τις αγορές του κόσμου. Οι φόροι επί των καπνικών αποτελούν μεγάλη και εύκολη πηγή εσόδων για τα κράτη που τους επιβάλλουν, συνεπώς ο κλάδος υφίσταται συνεχείς αυξήσεις φορολογίας, συχνά σε επίπεδα πολλαπλάσια του πληθωρισμού. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω μειώσεις την νόμιμη κατανάλωση, να αυξήσει περισσότερο το παράνομο εμπόριο και εκ του λόγου αυτού, να μας οδηγήσει σε απώλειες όγκων και εσόδων. Σε αρκετές αγορές κατά το παρελθόν, η εταιρεία μας προκειμένου να προστατεύσει την ανταγωνιστικότητα των λιανικών μας τιμών αναγκάστηκε να απορροφήσει τμήμα της αύξησης της φορολογίας, μειώνοντας τα έσοδά της, πρακτική την οποία ενδεχομένως χρειαστεί να επαναλάβουμε στο μέλλον.

Ο κλάδος μας γίνεται συνεχώς στόχος νομοθετικών παρεμβάσεων σχετικά με την νομοθεσία που διέπει την κυκλοφορία καπνικών προϊόντων. Η αυξανόμενη παρεμβατικότητα η οποία εν πολλοίς οφείλεται και στην Συνθήκη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τον Έλεγχο του Καπνού, οδηγεί σε σημαντικούς περιορισμούς στην εμφάνιση των προϊόντων μας και περιορίζει σημαντικά τις επιλογές μας σχετικά με τους τρόπους ενημέρωσης του καταναλωτικού κοινού για τις προτάσεις μας. Παράλληλα επεκτείνονται σε περισσότερες χώρες κανονισμοί plain packaging (πανομοιότυπες συσκευασίες ανεξαρτήτως σήματος), ενώ αναμένονται αυξημένοι περιορισμοί στην μορφή και τις διαστάσεις των σιγάρων

Δραστηριοποιούμαστε σε μεγάλο αριθμό αγορών, κατ'επέκτασιν είμαστε ευάλωτοι τόσο σε γεωπολιτικές οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν και αναταραχές και συγκρούσεις, όσο και σε περιορισμούς στις εισαγωγές και στην κίνηση κεφαλαίων, παράγοντες οι οποίοι είναι δυνατόν να επηρεάσουν τους όγκους πωλήσεων και την κερδοφορία μας. Η εταιρεία, στην προσπάθειά της να αμβλύνει τους κινδύνους αυτούς, ακολουθεί μία πολιτική επέκτασης των δραστηριοτήτων της σε περισσότερες αγορές, πάντα μέσα στα ρεαλιστικά πλαίσια που επιτρέπουν το μέγεθός της και οι πόροι της, ενώ έχει καταφέρει να αυξήσει σημαντικά τα μερίδιά της σε σταθερές ώριμες και ανεπτυγμένες αγορές.

Ο όμιλος δέχεται έντονο ανταγωνισμό από τέσσερις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, αλλά και από έναν αριθμό περιφερειακών καπνοβιομηχανιών και κρατικών μονοπωλίων. Μέσα σε αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, έχουμε να αντιμετωπίσουμε προκλήσεις όπως, μεταξύ άλλων, μειώσεις τιμών και περιθωρίων κέρδους, ανάπτυξη και κυκλοφορία εναλλακτικών προϊόντων, αυξήσεις δαπανών για την προώθηση των προϊόντων, κρατικό προστατευτισμό αλλά και συγχωνεύσεις μεταξύ ανταγωνιστών μας.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Εκκρεμούν την 31 Δεκεμβρίου 2018 διάφορες επίδικες υποθέσεις για τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Νομικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι δεν πρόκειται να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας.

(α) Με την υπ' αριθ. 8/2005/2008 πράξη καταλογισμού του προϊστάμενου του Τελωνείου Νίκης, η Εταιρεία θεωρήθηκε αλληλέγγυα αστικά συνυπεύθυνη για την καταβολή συνολικού ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων για φερόμενες παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας που διαπράχθηκαν από πρόσωπα, μη έχοντα σχέση με την Εταιρεία. Τον Ιούνιο 2015, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 1160/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της Εταιρείας, η οποία, στην συνέχεια, κατέβαλε στο Τελωνείο Νίκης το ποσό των Ευρώ 14.381 χιλιάδων, το οποίο και καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις. Για την απαίτηση αυτή, σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας το 2015. Η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναιρέσεως, εντός της νόμιμου προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο δίκασε και έκανε, το 2018, δεκτή την προσφυγή της εταιρείας αμετάκλητα. Το σύνολο του ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων, επεστράφη στην Εταιρεία τον Μάρτιο του 2019, και καταχωρήθηκε ως έσοδο στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, στον λογαριασμό επίδικου φόρου-τέλη(επιστροφή).

(β) Το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για υπόθεση Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως, προσδιόρισε την αστική ευθύνη της Εταιρείας στο ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδων, ποσό για το οποίο η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη ποσού Ευρώ 366 χιλιάδων το έτος 2009 και ποσού Ευρώ 673 χιλιάδων το έτος 2012 και είχε προχωρήσει σε αίτηση αναιρέσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο με την Α2330/2016 απόφασή του, έκανε δεκτή την αναιρέση της Εταιρείας κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, η υπόθεση επέστρεψε στο Διοικητικό Εφετείο, προκειμένου να εκδικαστεί εκ νέου η έφεση, δεσμευόμενο πλέον από την κρίση της απόφασης αναιρέσεως. Η υπόθεση συζητήθηκε, και εκδόθηκε η με αριθμό Α506/2018 απόφαση, που απέρριψε την έφεση του Ελληνικού δημοσίου. Η ως άνω απόφαση έχει ήδη καταστεί αμετάκλητη, και το ποσόν των Ευρώ 1.039 χιλιάδες καταχωρήθηκε ως έσοδο στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, στον λογαριασμό επίδικου φόρου-τέλη(επιστροφή).

(γ) Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και κατεβλήθησαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.2960/2001. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.

Οι Επίδικες Υποθέσεις, παρουσιάζονται αναλυτικότερα στις παραγράφους (ε) έως (ι) της Σημείωσης 26.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Η Εταιρεία χορήγησε στις χρήσεις 2015, 2017 και 2018, για λόγους διευκόλυνσης των δραστηριοτήτων του Ομίλου, άτοκα δάνεια στις θυγατρικές της εταιρείες KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD και KARELIA ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.. Τα υπόλοιπα αυτών των δανείων ανέρχονται (κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018) σε Ευρώ 23.000 χιλιάδες και Ευρώ 21 χιλιάδες ανά θυγατρική αντίστοιχα.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας, με τα συνδεδεμένα με αυτή μέρη και μεταξύ των συνδεδεμένων μερών, στη διάρκεια της χρήσης 2018, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, εκτός των ανωτέρω δανείων, και δε διαφοροποιήθηκαν αναλογικά με τις αντίστοιχες συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης 2017 και συνεπώς δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τη χρηματοοικονομική θέση και τις επιδόσεις της Εταιρείας, κατά τη χρήση του 2018.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι διεταιρικές πωλήσεις και τα δάνεια μεταξύ της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών στη χρήση καθώς και τα διεταιρικά υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Πωλήσεις αγαθών	Εμπορικές Απαιτήσεις	Εμπορικές Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις από Δάνεια και χρηματικές διευκολύνσεις
MERIDIAN A.E.	415	212	0	0
KARELIA BULGARIA EOOD	23.123	2.063	0	0
G.K DISTRIBUTORS EOOD (*)	485	0	0	0
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	3.234	461	0	23.000
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	0	0	0	21
ΚΑΡΕΛΙΑ ΤΥΤΥΝ VE TICARET Α.Σ	3	0	0	0
Σύνολο	27.260	2.736	0	23.021

(*) Η συναλλαγή αυτή αφορά πωλήσεις (καθαρές χωρίς Ε.Φ.Κ.), της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, προς την θυγατρική της G.K DISTRIBUTORS EOOD.

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης των εταιρειών του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 3.172 χιλιάδες για τη χρήση 2018 έναντι Ευρώ 3.571 χιλιάδων, για τη χρήση 2017, (Εταιρεία 2018: Ευρώ 2.950 χιλιάδες, 2017: Ευρώ 3.349 χιλιάδες). Δεν υπάρχουν συναλλαγές των Εταιρειών του Ομίλου με τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης.

ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εταιρείες δεν κατέχουν ίδιες μετοχές.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις της χρήσεως ανήλθαν σε Ευρώ 11.735 χιλιάδες, και αφορούσαν κυρίως, σε μηχανήματα για βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας και προσαρμογή της στη Νέα Κοινωνική Οδηγία η οποία διέπει την διαδικασία ιχνηλασιμότητας των καπνικών προϊόντων στην Ε.Ε.

ΜΕΡΙΣΜΑ

Το Δ.Σ. της Εταιρείας λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της χρήσης 2018, την χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας, τις προοπτικές, καθώς και τα δεδομένα του ευρύτερου χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, θα προτείνει στην επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, που θα συγκληθεί την 26η Ιουνίου 2019, την διανομή μερίσματος, συνολικού ποσού Ευρώ 26.220 χιλιάδων που αντιστοιχεί σε μικτό μέρισμα Ευρώ 9,50 ανά μετοχή. Το προτεινόμενο μέρισμα, είναι αυξημένο με αυτό της χρήσης του έτους 2017, και διαμορφώνει μερισματική απόδοση της τάξης του 3,77% με βάση τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής την 31 Δεκεμβρίου 2018.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΝ 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά γεγονότα, μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης που να επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018.

Όπως έχουμε αναφέρει παραπάνω, η Διοίκηση παρακολουθεί την εξέλιξη της διεθνούς χρηματοοικονομικής σκηνής και είναι σε θέση με τις αποφάσεις της και τα μέτρα που λαμβάνει να παρεμβαίνει διορθωτικά με σκοπό να αντιμετωπίζει τις όποιες αρνητικές εξελίξεις.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της κατάστασης, όπως διαμορφώνεται μέχρι σήμερα, σε κάθε χώρα που αναπτύσσει ο Όμιλος την επιχειρηματική του δράση, προς το παρόν, δεν έχουμε λόγους να αναπροσαρμόσουμε τη στρατηγική μας ως προς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων μας, εκτός της λήψης των μέτρων, τα οποία αναλύονται στην ενότητα «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ».

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στη παραγωγή και χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, πούρων και κομμένου καπνού, καθώς και λοιπών αφορολογητών ειδών καπνού. Από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του, σκοπός του Ομίλου ήταν να παρέχει στους πελάτες της προϊόντα καπνού εξαιρετικής ποιότητας.

Επιχειρηματικές Αρχές

Η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. έχει αναλάβει τη δέσμευση να τηρεί τις υψηλότερες ηθικές αρχές, σε κάθε της έκφανση. Κάθε τομέας της επιχείρησης διαπνέεται από αυτές τις εταιρικές αρχές, ιδιαίτερος σε ότι αφορά τους εργαζόμενους και τους πελάτες της, καθώς επίσης την κοινότητα και το περιβάλλον στο πλαίσιο των οποίων δραστηριοποιείται.

Οι εργαζόμενοι

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική ίσων ευκαιριών για όλους τους εργαζόμενους του, ανεξαρτήτως φύλου, πεποιθήσεων, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής. Σε αυτή τη βάση, έχει δημιουργήσει ένα κλίμα ανοιχτής επικοινωνίας και διαφάνειας, με παράλληλη δέσμευση για συνεχή επιμόρφωση των ανθρώπων της, συμβάλλοντας στην προσωπική τους εξέλιξη.

Οι πελάτες

Τα προϊόντα απευθύνονται αποκλειστικά σε ενήλικο κοινό που καπνίζει κατ' επιλογή. Ο Όμιλος αποφεύγει με ιδιαίτερη προσοχή τη, με οποιονδήποτε τρόπο, προώθηση των προϊόντων του σε ανηλίκους, οι οποίοι πρέπει να προστατεύονται από τη χρήση προϊόντων καπνού και από τις ενέργειες για την προώθησή τους.

Marketing

Ο Όμιλος αντιμετωπίζει με μεγάλη υπευθυνότητα τις ενέργειες διαφήμισης και προώθησης των τσιγάρων. Ο ρόλος του είναι αποκλειστικά η ενθάρρυνση των ενήλικων καπνιστών να επιλέγουν τα σήματά του. Ο Όμιλος σέβεται αυστηρά τους ισχύοντες νόμους, τους κανονισμούς και τη δεοντολογία που διέπτε τη διαφήμιση σε κάθε μία από τις αγορές όπου δραστηριοποιείται.

Το περιβάλλον

Η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. δεσμεύεται να επενδύει συνεχώς σε διαδικασίες παραγωγής και διανομής των προϊόντων της που υιοθετούν αρχές για την υπεύθυνη διαχείριση του περιβάλλοντος, ειδικότερα στους τομείς της κατανάλωσης ενέργειας και της παραγωγής αποβλήτων.

Η τοπική κοινωνία

Η Εταιρεία ενισχύει την τοπική κοινωνία, παρέχοντας υποστήριξη σε τοπικούς οργανισμούς, σχολεία, οργανώσεις νέων, άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς και πολιτιστικές, μουσικές και άλλες εκδηλώσεις.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Η Εταιρεία προμηθεύεται πρώτες ύλες για την παραγωγή των τελικών της προϊόντων. Στόχος της Εταιρείας είναι η αγορά και κατάλληλη αποθήκευση πρώτων υλών, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή ροή των υλικών παρασκευής από και προς την παραγωγή.

Οι σύγχρονες βιομηχανικές εγκαταστάσεις αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της δέσμευσης για παραγωγή τσιγάρων υψηλής ποιότητας. Το πρόγραμμα επενδύσεων της Καπνοβιομηχανίας ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. διασφαλίζει ότι το ελεγχόμενων κλιματολογικών συνθηκών εργοστάσιό της θα παραμείνει μια υπερσύγχρονη μονάδα παραγωγής για χαρμάνια και συσκευασίες καπνού, η οποία πληροί τις υψηλότερες διεθνείς προδιαγραφές. Ταυτόχρονα, η Εταιρεία επενδύει

συνεχώς στην έρευνα και ανάπτυξη νέων σημάτων, αξιοποιώντας τον άρτιο εξοπλισμό της και την υψηλή δεξιότητα των εργαζομένων της.

Η διάθεση προϊόντων άριστης ποιότητας διασφαλίζεται με εξειδικευμένους ποιοτικούς ελέγχους, σύμφωνα με τις αυστηρότερες προδιαγραφές, στους οποίους υπόκειται κάθε τομέας της παραγωγικής διαδικασίας, από την εξεύρεση των καλύτερων φύλλων καπνού μέχρι το σχεδιασμό της συσκευασίας και την παρουσίαση του τελικού προϊόντος.

Το ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και οι σχέσεις που αναπτύσσει ο Όμιλος με τους συνεργάτες του (προμηθευτές και πελάτες) αλλά και την τοπική κοινωνία αποτελούν την κινητήριο δύναμή του.

Ο Όμιλος δημιουργεί αξία ενισχύοντας την οικονομία, τόσο μέσω του δικτύου διάθεσης και διανομής των προϊόντων του στην Ελληνική αγορά και σε περισσότερες από 65 αγορές διεθνώς, όσο και μέσω της συνεργασίας του με προμηθευτές και διανομείς, καταβάλλοντας τους φόρους που του αναλογούν, διανέμοντας μέρος στους μετόχους του, παρέχοντας ένα υγιές περιβάλλον εργασίας για το προσωπικό του και στηρίζοντας τις τοπικές κοινωνίες όπου δραστηριοποιείται.

Κώδικες, αρχές και μέθοδοι και διαδικασίες

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και υιοθετήσει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος ορίζει το πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρείας, το ρόλο και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) (περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης).

Τα μέλη του Δ.Σ., κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ενεργούν σε πλήρη υπευθυνότητα προς τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της Εταιρείας. Το Δ.Σ. διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση των κινδύνων, καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων.

Ο Όμιλος είναι αντίθετος σε οποιαδήποτε πρακτική διαφθοράς και δωροδοκίας όχι μόνο από τους εργαζομένους του αλλά και από τους συνεργάτες του. Διαθέτει πολιτικές και διαδικασίες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, την υπεύθυνη λειτουργία του και τη συνεχή βελτίωση της επίδοσής του.

Απόδειξη για την υπεύθυνη λειτουργία του Ομίλου, αποτελεί το γεγονός ότι κατά το 2018, δεν υπήρξε ουδεμία καταδικαστική απόφαση εναντίον των εταιρειών του Ομίλου για θέματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαφθοράς και δωροδοκίας.

Επίδοση 2018

Το 2018, ο Όμιλος απασχόλησε 542 εργαζόμενους (αριθμός εργαζομένων 31 Δεκεμβρίου 2018), εκ των οποίων το 25% ήταν γυναίκες. Οι αποδοχές ενός εκάστου εκ των εργαζομένων του Ομίλου υπερβαίνουν ή είναι τουλάχιστον ίσες με όσα ορίζονται στις αντίστοιχες εθνικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Το 2018 η Εταιρεία δαπάνησε Ευρώ 11,7 εκατ. σε νέες μηχανολογικές εγκαταστάσεις, οι οποίες αφορούσαν κυρίως, σε μηχανήματα για βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας και προσαρμογή της στη Νέα Κοινωνική Οδηγία η οποία διέπει την διαδικασία ιχνηλασιμότητας των καπνικών προϊόντων στην Ε.Ε.

Στο τέλος του χρόνου, η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. ανακοίνωσε, για ακόμα μια χρονιά, την παραχώρηση έκτακτων οικειοθελών παροχών σε όλους τους εργαζόμενους και πρόσθετων bonuses στους εργαζομένους που σημείωσαν υψηλή απόδοση. Οι παροχές αυτές ανήλθαν στο ποσό των Ευρώ 3,2 εκατ.

Τέλος, η Εταιρεία συνέχισε την κοινωνική προσφορά της, με την οικονομική ενίσχυση πολλών κοινωφελών φορέων όχι μόνο στην Μεσσηνία, αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας, με ποσά που ξεπερνούν τα Ευρώ 500 χιλιάδες.

Διακρίσεις 2018

Η επιχειρηματική δράση της Καπνοβιομηχανίας Καρέλια Α.Ε. και η συνεισφορά της στην Ελληνική οικονομία απετέλεσαν και κατά τη διάρκεια του 2018, σημείο αναφοράς. Ως αποτέλεσμα, οι επιδόσεις της Εταιρείας βραβεύθηκαν από την επιχειρηματική κοινότητα της χώρας με τρεις διακρίσεις κύρους. Ειδικότερα, η Καπνοβιομηχανία Καρέλια Α.Ε.:

- Τιμήθηκε με το Βραβείο Εξωστρέφειας για την επιχειρηματική της αριστεία και τις εξαγωγικές της επιδόσεις, κατά τη διάρκεια των Creative Greece Awards 2018.
- Βραβεύτηκε για ακόμη μια χρονιά από την ICAP Group, στο πλαίσιο των ετήσιων βραβείων «True Leaders», αναγνωρίζοντας την οικονομική της ισχύ, καθώς και την κορυφαία θέση που κατέχει στον κλάδο της.
- Απέσπασε το βραβείο Diamonds of the Greek Economy 2018, σαν μία από τις υγιέστερα αναπτυσσόμενες εταιρείες.

ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

Τέλος, σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει εποχικότητα στον παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλο της Εταιρείας.

Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 11α Ν. 3371/2005

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (εφ' εξής Δ.Σ.), προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η "Εταιρεία"), περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

I. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε Ευρώ 32.650.800 (Ευρώ τριάντα δύο εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα χιλιάδες οκτακόσια), διαιρούμενο σε 2.760.000 (δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα χιλιάδες) κοινές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 11,83 (Ευρώ έντεκα και ογδόντα τρία λεπτά) η κάθε μία. Οι μετοχές της Εταιρείας, στο σύνολό τους, είναι εισηγμένες, προς διαπραγμάτευση, στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της, και ειδικότερα:

- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας. Μέρισμα ως ποσοστό 35% επί των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση μόνον του Τακτικού Αποθεματικού, διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Τακτική Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός των νομίμων προθεσμιών, από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που ενέκρινε τις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής ανακοινώνεται μέσω του Τύπου. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Δημόσιο, μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο εγκρίθηκε η διανομή του από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς, κατά την εκκαθάριση ή, αντίστοιχα, την απόσβεση κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αυτό αποφασισθεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα προτίμησης, σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ανεξάρτητων ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.
- Το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, το οποίο εξειδικεύεται στα εξής επιμέρους δικαιώματα: Νομιμοποίησης παρουσίας, συμμετοχής στις συζητήσεις, υποβολής προτάσεων σε θέματα της ημερήσιας διάταξης, καταχώρησης των απόψεων στα πρακτικά και ψήφου.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της, κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με την παράγρ. 3 του άρθρου 40 του Καταστατικού της). Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

II. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

III. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Π.Δ. 51/1992

Σύμφωνα με τα στοιχεία που διατηρεί η Εταιρεία από την τελευταία ΓΣ των μετόχων, υπάρχουν μεμονωμένοι μέτοχοι οι οποίοι κατέχουν άμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Εταιρείας ο καθένας, όπως αναφέρονται στο πίνακα που ακολουθεί.

Μέτοχοι	Ποσοστό επί του συνολικού αριθμού των μετοχών
ΚΑΡΕΛΙΑ ΙΩΑΝΝΑ	31,964 %
ΚΑΡΕΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	21,597 %
ΚΑΡΕΛΙΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	20,945 %
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΣΗΜΙΝΑ	13,387 %
ΙΔΡΥΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ ΚΑΡΕΛΙΑ	7,150 %

IV. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

V. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Το καταστατικό της Εταιρείας δεν προβλέπει περιορισμό του δικαιώματος ψήφου των μετόχων, εκτός αν οι μέτοχοι στους οποίους χορηγείται από το άρθρο 12 του καταστατικού το δικαίωμα να εκλέγουν μέλη του Δ.Σ., ασκήσουν το δικαίωμα τους αυτό, οπότε δε δικαιούνται να συμμετάσχουν στη ψηφοφορία για την εκλογή των υπόλοιπων μελών του Δ.Σ.

VI. Συμφωνίες μεταξύ Μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

VII. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για τον διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Δ.Σ. της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920 και πλέον στον Ν. 4548/2018.

VIII. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 στοιχ. (β) του Κ.Ν. 2190/1920, και πλέον σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 περ. β. του Ν. 4548/2018, το Δ.Σ. της Εταιρείας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, και πλέον του άρθρου 12 του Ν. 4548/2018, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται κατά τον ισχύοντα Ν. 4548/2018 μέχρι το τριπλάσιο του ποσού του κεφαλαίου που είναι καταβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία από τη Γενική Συνέλευση. Η ως άνω εξουσία του Δ.Σ. μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

IX. Σημαντικές συμφωνίες

Οι Συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρεία και οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας, κατόπιν δημόσιας πρότασης, εκτός εάν, εξ' αιτίας της φύσεώς της, η δημοσιοποίηση της συμφωνίας θα προκαλούσε σοβαρή ζημία για την Εταιρεία.

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες της Εταιρείας, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν αποκλειστικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Υπάρχουν όμως πλείστες συμβάσεις με προμηθευτές και πελάτες της Εταιρείας οι οποίες προβλέπουν, ως είθισται σε ανάλογες συμβάσεις, ότι σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο ενός εκ των αντισυμβαλλομένων, το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης αζημίως από το έτερο μέρος, χωρίς όμως το εν λόγω δικαίωμα να παρέχεται ειδικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο ενός εκ των αντισυμβαλλομένων κατόπιν δημόσιας πρότασης.

X. Συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ. ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Δ.Σ. της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης, ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (Ν.3873/2010)

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και έλεγχος μιας επιχείρησης, με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται μ' αυτήν.

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων (Ν. 4548/2018, Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 2778/1999, Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3873/2010, Ν. 3884/2010, κ.λ.π.).

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (καλούμενος εφεξής ο «Κώδικας») που υιοθέτησε η Εταιρεία βασίστηκε στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που συνέταξε ο ΣΕΒ για τις εισηγμένες εταιρείες, στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ο.Ο.Σ.Α. που δημοσιεύτηκαν το 2004, καθώς και στις γενικώς παραδεδεγμένες αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία τροποποίησης του Κώδικα που έχει υιοθετήσει, προκειμένου να εναρμονιστεί: α) με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, μετά την κατάργηση του Κ.Ν. 2190/1920 από 01.01.19, β) με το σύνολο της σχετικής νομοθεσίας για την εταιρική διακυβέρνηση, και γ) με το εναρμονισμένο με τον Ν. 4548/2018 καταστατικό της, σχέδιο

του οποίου θα εισαχθεί προς ψήφιση σε προσεχή Γενική Συνέλευση της Εταιρείας. Ως εκ τούτου, διευκρινίζεται ότι στο κείμενο του Κώδικα, όπως ισχύει σήμερα, όπου γίνεται αναφορά σε διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, ισχύουν πλέον οι αντίστοιχες διατάξεις του Ν. 4548/2018, οι οποίες δεν επιφέρουν ουσιώδεις διαφοροποιήσεις στα αναφερόμενα ζητήματα. Οι σημαντικότερες δε επερχόμενες τροποποιήσεις του Κώδικα αφορούν σε επικαιροποίηση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς ήδη από την 21^η.06.2013 το Δ.Σ. απαρτίζεται από δύο (2) εκτελεστικά μέλη και τρία (3) μη εκτελεστικά, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι ανεξάρτητα, καθώς και σε επικαιροποίηση του τρόπου λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου, προς συμμόρφωση με το άρθρο 44 του Ν. 4449/2017.

Ειδικότερα, η Επιτροπή Ελέγχου συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κάθε τρίμηνο, και οι κύριες αρμοδιότητές της είναι οι εξής:

α) Παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή και, ιδίως, την απόδοσή του, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014.

β) Αφού λάβει υπόψη τη συμπληρωματική έκθεση που εκδίδει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής, η οποία περιέχει τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου που διενεργήθηκε και πληροί τουλάχιστον τις συγκεκριμένες απαιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, ενημερώνει το ΔΣ υποβάλλοντας σχετική αναφορά για τα θέματα που προέκυψαν από τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, επεξηγώντας αναλυτικά:

(i) Τη συμβολή του υποχρεωτικού ελέγχου στην ποιότητα και ακεραιότητα, ήτοι στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, περιλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων που εγκρίνει το ΔΣ και οι οποίες δημοσιοποιούνται,

(ii) Το ρόλο της Επιτροπής στην υπό (i) ανωτέρω διαδικασία, δηλαδή καταγραφή των ενεργειών στις οποίες προέβη, κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του υποχρεωτικού ελέγχου.

γ) Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27, καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014.

δ) Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών, προτείνοντας στο ΔΣ τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, διασφαλίζοντας ότι η περίοδος αναθέσεως του υποχρεωτικού ελέγχου στον ίδιο ορκωτό ελεγκτή λογιστή δεν υπερβαίνει τα οριζόμενα από τον νόμο έτη.

ε) Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, ροής και διάχυσης των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της εταιρείας, καθώς και τη λοιπή δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση, σε σχέση με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες, με οποιονδήποτε τρόπο (όπως, ενδεικτικά, χρηματοοικονομικές ανακοινώσεις, δελτία τύπου).

στ) Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας της εταιρείας, αναφορικά αφενός με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου με την διασφάλιση της ποιότητας και της διαχείρισης κινδύνων, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

ζ) Παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα και το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

η) Αξιολογεί το έργο, την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα, τη στελέχωση και την οργανωτική δομή της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, εντοπίζοντας τυχόν αδυναμίες της, με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με τον βαθμό ανεξαρτησίας της, την ποιότητα και το εύρος των ελέγχων που διενεργεί, τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται από μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος, των συστημάτων και του επιπέδου των κινδύνων, χωρίς ωστόσο να επηρεάζει την ανεξαρτησία της.

θ) Επισκοπεί τη δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση, ως προς τον εσωτερικό έλεγχο και τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες της εταιρείας, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και ενημερώνει το ΔΣ με τις διαπιστώσεις της, υποβάλλοντας προτάσεις βελτίωσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Ο Κώδικας της Εταιρείας, όπως ισχύει σήμερα, βρίσκεται στον ιστότοπο της Εταιρείας, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση: www.karelia.gr.

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ «ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης συντάχθηκε από την «ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.» και περιλαμβάνει το σύνολο των πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία τόσο κατ' επιταγή της κείμενης νομοθεσίας (Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 2778/1999, Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3873/2010, Ν. 3884/2010, κ.λ.π.) όσο και κατά τη συνήθη πρακτική της.

Για την καταγραφή των πρακτικών αυτών, η Εταιρεία βασίστηκε στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που συντάξε ο ΣΕΒ για τις Εισηγμένες Εταιρείες, στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ο.Ο.Σ.Α. που δημοσιεύτηκαν το 2004, καθώς και στις γενικώς παραδεδεγμένες αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Σκοπός του παρόντος κώδικα είναι να προωθήσει την καλή διακυβέρνηση, με την πεποίθηση ότι έτσι θα ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία και ανταγωνιστικότητα της Εταιρείας. Ειδικότεροι στόχοι του κώδικα είναι η ενίσχυση του εποπτικού ρόλου του Δ.Σ., η βελτίωση της πληροφόρησης των μετόχων, η ενίσχυση της συμμετοχής τους σε εταιρικές υποθέσεις, καθώς και η υιοθέτηση διαφάνειας και έγκαιρης πληροφόρησης. Τέλος, στόχος του είναι η δημιουργία ενός προσβάσιμου και κατανοητού συστήματος λειτουργίας της Εταιρείας, προς αποτελεσματική συμμόρφωση της Εταιρείας με τις επιταγές του νεοσύστατου Ν. 3873/2010 ο οποίος ενσωμάτωσε στην Ελληνική έννομη τάξη την οδηγία 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Α'

Γενικές αρχές

I. Ρόλος και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (στο εξής το «Δ.Σ.»)

Το Δ.Σ. πρέπει να ασκεί αποτελεσματικά τον ηγετικό του ρόλο και να διευθύνει τις εταιρικές υποθέσεις προς όφελος της Εταιρείας και όλων των μετόχων, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής. Ακόμα, πρέπει να διασφαλίζει τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση όλων των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας και των αλλοδαπών μετόχων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Δ.Σ. λαμβάνει υπ' όψη του τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με εκείνα της Εταιρείας, όπως είναι οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της Εταιρείας. Οι κύριες, μη εκχωρητές αρμοδιότητες του Δ.Σ. περιλαμβάνουν την:

- Έγκριση επιχειρησιακών σχεδίων, καθώς και τη λήψη αποφάσεων και την πραγματοποίηση εισηγήσεων για μείζονες κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξαγορές, συγχωνεύσεις και εκποιήσεις,
- επιλογή και, όποτε χρειάζεται, την αντικατάσταση των εκτελεστικών μελών του,
- διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων της Εταιρείας, των συστημάτων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των στοιχείων και πληροφοριών που λαμβάνουν δημοσιότητα, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου,
- διασφάλιση αποτελεσματικής συμμόρφωσης της Εταιρείας με σχετικούς νόμους και κανονισμούς,
- ευθύνη λήψης σχετικών αποφάσεων και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος διοίκησης της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και ανάθεσης εξουσιών και καθηκόντων σε άλλα στελέχη, και
- διατύπωση, διάδοση και εφαρμογή των βασικών αξιών και αρχών της Εταιρείας που διέπουν τις σχέσεις της με όλα τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με αυτά της Εταιρείας.

II. Μέγεθος και σύνθεση του Δ.Σ.

Το μέγεθος και η σύνθεση του Δ.Σ. πρέπει να επιτρέπουν την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του και να αντικατοπτρίζουν το μέγεθος και τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Το Δ.Σ. πρέπει να χαρακτηρίζεται από υψηλό επίπεδο ακεραιότητας και να διαθέτει ποικιλομορφία γνώσεων, προσόντων και εμπειρίας, που να ανταποκρίνονται στους εταιρικούς στόχους.

III. Ρόλος και απαιτούμενες ιδιότητες του Προέδρου του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος προΐσταται του Δ.Σ. Έχει τις αρμοδιότητες του καθορισμού της ημερήσιας διάταξης, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του Δ.Σ., αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του.

IV. Καθήκοντα και συμπεριφορά μελών του Δ.Σ.

Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει υποχρέωση πίστης στην Εταιρεία. Τα μέλη του Δ.Σ. ενεργούν με ακεραιότητα και προς το συμφέρον της Εταιρείας και διαφυλάσσουν την εμπιστευτικότητα των μη δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών. Δεν έχουν σχέση ανταγωνισμού με την Εταιρεία και αποφεύγουν κάθε θέση ή δραστηριότητα που δημιουργεί ή φαίνεται να δημιουργεί σύγκρουση ανάμεσα στα προσωπικά τους συμφέροντα και εκείνα της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της κατοχής θέσεων στο Δ.Σ. ανταγωνιστικών εταιρειών, χωρίς την άδεια της Γενικής Συνέλευσης. Τα μέλη του Δ.Σ. συνεισφέρουν την εμπειρία τους και αφιερώνουν στα καθήκοντά τους τον αναγκαίο χρόνο και την απαραίτητη προσοχή. Τέλος, τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να επιδιώκουν να συμμετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του Δ.Σ., καθώς και των επιτροπών, στις οποίες αυτά τυχόν τοποθετούνται.

V. Επιλογή μελών του Δ.Σ.

Η επιλογή των μελών του Δ.Σ. γίνεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή διαδοχή των μελών του με σκοπό τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της επιχείρησης.

VI. Λειτουργία του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. συνέρχεται με την απαραίτητη συχνότητα, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

VII. Αξιολόγηση του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. αξιολογεί την αποτελεσματικότητά του στην εκπλήρωση των καθηκόντων του.

VIII. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Το Δ.Σ. παρουσιάζει στους μετόχους και το κοινό μια σαφή αξιολόγηση της πραγματικής θέσης και των προοπτικών της Εταιρείας, και διασφαλίζει την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων και την ορθότητα των ανακοινώσεων, όπου αυτές επιβάλλονται.

Το Δ.Σ. διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Επίσης το Δ.Σ., παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και την επανεξετάζει, ανασκοπεί τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Το Δ.Σ. επίσης, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου (εφόσον έχει συσταθεί τέτοια επιτροπή), αναπτύσσει άμεση και τακτική επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει τακτική ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή και αποτελεσματική άσκηση της εταιρικής επιχείρησης.

IX. Επίπεδο και διάρθρωση των αμοιβών

Το επίπεδο και η διάρθρωση των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. στοχεύουν στην προσθήκη αξίας στην Εταιρεία με τις ικανότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Το ύψος των αμοιβών καθορίζεται σε αντιστοιχία με τη συνεισφορά τους στην Εταιρεία.

X. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα ενημερώνονται, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία, για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση. Το Δ.Σ. διευκολύνει, εντός του πλαισίου των σχετικών καταστατικών προβλέψεων, τη συμμετοχή των μετόχων στη Γενική Συνέλευση, και ειδικότερα των μετόχων μειοψηφίας. Το Δ.Σ. αξιοποιεί τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για να διευκολύνει τον ουσιαστικό και ανοικτό διάλογο τους με την Εταιρεία.

ΜΕΡΟΣ Β'

Το Διοικητικό Συμβούλιο

I. Σκοπός

Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον του Δ.Σ. είναι η διαρκής επίδιωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος. Το Δ.Σ., ενεργώντας συλλογικά, είναι αρμόδιο **να διαχειρίζεται** τις εταιρικές υποθέσεις, λαμβάνοντας και εκτελώντας αποφάσεις σχετικές με υλικές και νομικές πράξεις, καθώς και **να εκπροσωπεί** την Εταιρεία, δικαστικά και εξώδικα, δηλαδή τελώντας νομικές πράξεις, δικαιοπραξίες, οιονεί δικαιοπραξίες και διαδικαστικές πράξεις. Εξαιρέση συνιστούν τα θέματα που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Εξ άλλου, το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να διορίζει υποκατάστατα όργανα, για το σύνολο ή μέρος της δραστηριότητάς του.

II. Μέγεθος και Σύσταση

1. Η Εταιρεία διοικείται από Δ.Σ. που απαρτίζεται από **πέντε (5)** κατ' ελάχιστο και **επτά (7)** κατ' ανώτατο όριο μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τους μετόχους με **μέγιστη Θητεία πέντε (5) ετών**, χωρίς όμως να αποκλείεται η επανεκλογή τους. Σε περίπτωση που μέσα στην παραπάνω πενταετία δεν εκλεγεί νέο Δ.Σ. η θητεία των μελών αυτού, διορισμένων και εκλεγμένων, παρατείνεται μέχρι την πρώτη μετά την πάροδο της πενταετίας Γενική Συνέλευση που θα εκλέξει το Δ.Σ., της θητείας μη δυνάμενης να υπερβεί την εξαετία.

3. Εάν λόγω θανάτου, παραίτησης ή από οποιονδήποτε λόγο έκπτωσης κενωθεί θέση συμβούλου, οι δε σύμβουλοι που απομένουν είναι τουλάχιστον πέντε (5), δεν είναι υποχρεωτική η αντικατάσταση αυτών ή αυτού που αποχώρησαν, αλλά γι' αυτήν κρίνει το Δ.Σ. και προβαίνει σ' αυτήν, εάν το νομίζει σκόπιμο.

4. Εάν όμως αντίθετα εξ' αιτίας αυτής της αποχώρησης ο αριθμός των εν ενεργεία συμβούλων περιορίζεται κάτω από τους πέντε (5), τότε το Δ.Σ. υποχρεούται να εκλέξει αμέσως προσωρινούς ή προσωρινό συμβούλιο σε αντικατάσταση αυτών ή αυτού που αποχώρησαν. Η εκλογή αυτή πρέπει να κυρωθεί από την πρώτη Γενική Συνέλευση των μετόχων που θα συγκληθεί. Οι σύμβουλοι που διορίστηκαν για την αναπλήρωση άλλων παραμένουν στην υπηρεσία τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας αυτών που τους αναπλήρωσαν.

5. Εάν η εκλογή των συμβούλων, σύμφωνα με προηγούμενη παράγραφο, τυχόν δεν επικυρωθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων, οι πράξεις των συμβούλων αυτών παραμένουν έγκυρες και ισχυρές.

6. Στην περίπτωση δε που ο αριθμός των εναπομεινάντων συμβούλων είναι κατώτερος των τριών (3), το Δ.Σ. προβαίνει άμεσα στη σύγκληση Γενική Συνέλευσης, με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Δ.Σ..

7. Το Δ.Σ. εκλέγει από τα μέλη του τον Πρόεδρο, έναν Αντιπρόεδρο και έναν Διευθύνοντα Σύμβουλο. Οι ιδιότητες του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν αποκλείεται να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί ο Αντιπρόεδρος.

8. Το Δ.Σ. αποτελείται από εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του δεν πρέπει να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του. Μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών του πρέπει να υπάρχουν δύο τουλάχιστον ανεξάρτητα μέλη. Η ύπαρξη δε ανεξαρτήτων μελών δεν είναι υποχρεωτική, όταν στο Δ.Σ. ορίζονται ρητά και συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι της μειοψηφίας των μετόχων.

Σήμερα, στο Δ.Σ. της Εταιρείας, μετέχουν **τρία (3) μη εκτελεστικά** μέλη, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι ανεξάρτητα, και **δύο (2) εκτελεστικά** μέλη.

9. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., είναι απαλλαγμένα από συγκρούσεις συμφερόντων με την Εταιρεία.

Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, εφ' όσον τέτοια υπάρχουν, δεν επιτρέπεται να κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ούτε να έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρεία ή με πρόσωπα που συνδέονται με αυτήν. Τα ανεξάρτητα μέλη διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Στο πλαίσιο του καθορισμού της ανεξαρτησίας των μελών του, το Δ.Σ. θα πρέπει να θεωρεί ότι σχέση εξάρτησης υπάρχει, όταν το μέλος:

- Διατηρεί επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική σχέση με την Εταιρεία ή με συνδεδεμένη με αυτή επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 42^ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/2910, η οποία σχέση από τη φύση της επηρεάζει την επιχειρηματική δραστηριότητα, όταν ιδίως είναι σημαντικός προμηθευτής ή πελάτης της Εταιρείας,
- Είναι πρόεδρος του Δ.Σ. ή διευθυντικό στέλεχος της Εταιρείας, καθώς και εάν έχει τις ως άνω ιδιότητες ή είναι εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. σε συνδεδεμένη με την Εταιρεία επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 42^ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920 ή διατηρεί σχέση εξαρτημένης ή έμμισθης εντολής με την Εταιρεία ή τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.
- Έχει συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού ή είναι σύζυγος εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. ή διευθυντικού στελέχους ή μετόχου που συγκεντρώνει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ή συνδεδεμένης με αυτήν επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρ. 42^ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/2910.
- Έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρ. 18 παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/1920.
- Έχει διατελέσει εντός των τελευταίων τριών (3) ετών τακτικός ελεγκτής της Εταιρείας ή θυγατρικής της ή εταίρος ή υπάλληλος επιχείρησης που παρέχει υπηρεσίες τακτικού ελέγχου στην Εταιρεία ή θυγατρική της.

10. Η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη σύσταση του Δ.Σ., καθώς και τα ονόματα του Προέδρου του Δ.Σ., του Αντιπροέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, αλλά και των προέδρων των επιτροπών

του Δ.Σ. (βλ. κατωτέρω VI) και των μελών τους. Επίσης, στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να γνωστοποιείται η διάρκεια της θητείας των μελών του Δ.Σ. .

III. Συνεδριάσεις και Λειτουργία

1. Το Δ.Σ. οφείλει να συνεδριάζει στην έδρα της Εταιρείας, κάθε φορά που ο νόμος, το καταστατικό ή οι ανάγκες της Εταιρείας το απαιτούν.

2. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. προΐσταται ο πρόεδρος αυτού, ο οποίος δύναται να ορίζει ένα πρόσωπο, ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο, που θα ασκεί καθήκοντα Γραμματέα του Δ.Σ. (εταιρικός Γραμματέας).

3. Το Δ.Σ. θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το μισό και ένας ακόμα από τους συμβούλους, ποτέ όμως ο αριθμός των συμβούλων που είναι παρόντες δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις. Για να βρεθεί ο αριθμός απαρτίας παραλείπεται το κλάσμα που τυχόν προκύπτει. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και αντιπροσωπεύονται.

4. Για τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. και τις αποφάσεις του τηρούνται πρακτικά, τα οποία γράφονται στο βιβλίο που τηρείται ειδικά γι' αυτά, υπογράφονται δε από τον προεδρεύοντα και τους συμβούλους που παρίστανται. Κανείς σύμβουλος ή αναπληρωτής δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την υπογραφή των πρακτικών της συνεδρίασης, στην οποία πήρε μέρος, έχει δικαίωμα όμως να ζητήσει την αναγραφή στα πρακτικά της γνώμης του, αν διαφωνεί με την απόφαση που λήφθηκε.

5. Τα αντίγραφα ή τα αποσπάσματα των πρακτικών, προκειμένου αυτά να προσαχθούν ενώπιον του δικαστηρίου ή άλλης Αρχής, επικυρώνονται από τον πρόεδρο του Δ.Σ. ή τον νόμιμο αναπληρωτή.

6. Τα μέλη του Δ.Σ. μεριμνούν τα ίδια για την τακτική ενημέρωσή τους, αναφορικά με τις επιχειρηματικές εξελίξεις και τους σημαντικότερους κινδύνους, στους οποίους είναι εκτεθειμένη η Εταιρεία. Επίσης, ενημερώνονται έγκαιρα για τις αλλαγές στη νομοθεσία και το περιβάλλον της αγοράς.

7. Το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί ανεξάρτητους συμβούλους με έξοδα της Εταιρείας, στις περιπτώσεις που του κρίνει απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

IV. Αρμοδιότητες

1. Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. προσδιορίζονται με σαφήνεια στο καταστατικό της Εταιρείας.

2. Οι κύριες μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του Δ.Σ. είναι εκείνες που αναφέρονται παραπάνω (Μέρος Α', I).

3. Επιτρέπεται στο Δ.Σ., με απόφασή του, να αναθέτει την άσκηση του συνόλου ή μέρους των εξουσιών του διαχείρισης και εκπροσώπησης σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Δ.Σ. ή μη, υπαλλήλους της Εταιρείας ή όχι, καθορίζοντας και συγχρόνως την έκτασή τους. Τα πρόσωπα στα οποία ανατίθενται οι ανωτέρω εξουσίες δεσμεύουν την Εταιρεία, ως όργανα αυτής, σε όλη την έκταση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν.

4. Το Δ.Σ. δύναται να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την εύρυθμη εν γένει λειτουργία του.

V. Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του Δ.Σ.

1. Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει υποχρέωση πίστης στην Εταιρεία. Κάθε μέλος του Δ.Σ. πρέπει να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της Εταιρείας με την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία.

2. Ο Πρόεδρος προΐσταται του Δ.Σ.. Έχει τις αρμοδιότητες της σύγκλησης του Δ.Σ. και της εγγραφής συγκεκριμένων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του Δ.Σ., αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του.

3. Τα μέλη του Δ.Σ. δεν πρέπει να συμμετέχουν σε Διοικητικά Συμβούλια περισσότερων των πέντε (5) εισηγμένων Εταιρειών.

4. Τα **εκτελεστικά μέλη** του Δ.Σ. ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης. Τα μέλη του Δ.Σ. **εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη** είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων, συμμετέχουν σε τυχόν συμβούλια και επιτροπές, είναι ιδιαίτερα επιφορτισμένα με την προώθηση των αρχών της χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης. Πρέπει να γνωρίζουν σε βάθος τόσο τη λειτουργία και τα αντικείμενα της Εταιρείας όσο και την ευρύτερη αγορά του κλάδου και για το λόγο αυτό τους παρέχεται κάθε διευκόλυνση. Γενικότερα, κάθε μέλος φροντίζει για τη διαρκή επιμόρφωση του, ώστε να συνεισφέρει ουσιαστικά και αποτελεσματικά στην εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της Εταιρείας.

VI. Επιτροπές

1. Το Δ.Σ. δύναται να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την εύρυθμη εν γένει λειτουργία του.

2. Στις επιτροπές του Δ.Σ., εφ' όσον τέτοιες έχουν συσταθεί, παρέχονται επαρκείς πόροι για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, καθώς και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων, στο βαθμό που χρειάζονται οι τελευταίοι. Για την πρόσληψη αυτή απαιτείται η σχετική ενημέρωση του Προέδρου του Δ.Σ. και η υποβολή στο Δ.Σ. τακτικών εκθέσεων, σχετικών με τη δραστηριότητα των συμβούλων.

3. Σύμφωνα με τον Ν. 3693/2008, επιβάλλεται η συγκρότηση Επιτροπής Ελέγχου, με σκοπό την υποστήριξη του Δ.Σ. στα καθήκοντά του, σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τον εσωτερικό έλεγχο και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου. Εφ' όσον κατά το καταστατικό της Εταιρείας δεν μετέχουν στο Δ.Σ. υποχρεωτικά ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, η συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου είναι προαιρετική. Η σύνθεση, καθώς και αρμοδιότητές της ορίζονται κατωτέρω (Μέρους Γ', αρ. 7).

4. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Επιτροπής Ελέγχου (εφ' όσον τέτοια επιτροπή έχει συσταθεί), της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και τυχόν άλλων επιτροπών που τυχόν θα συσταθούν από το Δ.Σ., λαμβάνει χώρα τουλάχιστον κάθε δύο (2) χρόνια. Στη αξιολόγηση αυτή προΐσταται ο Πρόεδρος, και τα αποτελέσματά της συζητούνται από το Δ.Σ., ενώ σε συνέχεια της αξιολόγησης, ο Πρόεδρος λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων αδυναμιών.

ΜΕΡΟΣ Γ'

Εσωτερικός έλεγχος

1. Το Δ.Σ. οφείλει να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την περιφρούρηση των επενδύσεων και των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων.

2. Ως σύστημα εσωτερικού ελέγχου ορίζεται το σύνολο των διαδικασιών που τίθενται σε εφαρμογή από το Δ.Σ. και το υπόλοιπο προσωπικό της Εταιρείας και αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των εταιρικών εργασιών, την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και την συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς.

3. Το Δ.Σ., στα πλαίσια του συστήματος αυτού, παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και την επανεξετάζει. Παράλληλα, ανασκοπεί τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Το Δ.Σ., μέσω της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου των άρθρων 7-8 του Ν. 3016/2002, αναπτύσσει άμεση επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή λειτουργία του συστήματος ελέγχου.

4. Τα μέλη του Δ.Σ. έχουν την τελική ευθύνη για την διασφάλιση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και την παρακολούθηση και εποπτεία της αποτελεσματικής εφαρμογής του.

5. Το Δ.Σ. συστήνει μονάδα εσωτερικού ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις της Ελληνικής νομοθεσίας, που λειτουργεί σύμφωνα με γραπτό κανονισμό λειτουργίας. Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητη από τις υπόλοιπες επιχειρησιακές μονάδες και αναφέρεται στο Δ.Σ.

6. Το Δ.Σ. προβαίνει σε αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει την εξέταση του εύρους των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την επάρκεια των εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου προς το Δ.Σ., καθώς και την ανταπόκριση και την αποτελεσματικότητα της Διοίκησης σχετικά με εντοπισμένα σφάλματα ή αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το Δ.Σ. αναφέρει στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης ότι έχει εξετάσει τους κύριους κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζει η επιχείρηση, καθώς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

7. Η Επιτροπή Ελέγχου

α. Η Επιτροπή Ελέγχου, στο μέτρο που τέτοια επιτροπή υπάρχει υποχρεωτικά ή δυνητικά, έχει ως σκοπό την υποστήριξη του Δ.Σ. στα καθήκοντά του σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τον εσωτερικό έλεγχο και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου.

β. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, κατόπιν σχετικής πρότασης του Δ.Σ. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

γ. Η επιτροπή συνέρχεται τουλάχιστον τέσσερις φορές το χρόνο, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά της. Τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο συναντά τον τακτικό ελεγκτή της Εταιρείας, χωρίς την παρουσία των μελών της Διοίκησης.

δ. Τα βασικά καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ορίζονται γραπτώς στον κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο της Εταιρείας.

ε. Χωρίς να μεταβάλλονται ή μειώνονται οι υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ., που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι οι εξής:

- Η παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Η παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
- Η παρακολούθηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.
- Η παρακολούθηση της ορθής λειτουργίας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου εκτός εάν αυτή η ευθύνη ανήκει ρητά στο ίδιο το Δ.Σ.
- Η παρακολούθηση της πορείας του υποχρεωτικού ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.
- Η επισκόπηση και παρακολούθηση θεμάτων συναφών με την ύπαρξη και διατήρηση της ανεξαρτησίας του νόμιμου ελεγκτή της Εταιρείας.
- Η πρόταση μέσω του Δ.Σ. προς την Γενική Συνέλευση των μετόχων σχετικά με το διορισμό, τον επαναδιορισμό και την ανάκληση του τακτικού ελεγκτή, καθώς και για την έγκριση της αμοιβής και τους όρους πρόσληψης του τακτικού ελεγκτή.
- Η εξέταση και παρακολούθηση της ανεξαρτησίας του τακτικού ελεγκτή και της αντικειμενικότητας και της αποτελεσματικότητας της ελεγκτικής διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές επαγγελματικές και κανονιστικές απαιτήσεις στην Ελλάδα.
- Η επιμέλεια της προς αυτήν αναφοράς εκ μέρους του τακτικού ελεγκτή για κάθε θέμα που έχει σχέση με την πορεία και τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου και την προς αυτήν επίδοση ιδιαίτερης έκθεσης με τις τυχόν αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και ιδίως με τις αδυναμίες των διαδικασιών που αφορούν τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΜΕΡΟΣ Δ'

Αμοιβές μελών Δ.Σ.

1. Ο καθορισμός των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, διαφάνεια και επαγγελματισμό και να είναι απαλλαγμένη από συγκρούσεις συμφερόντων.

2. Η βασική ευθύνη του Δ.Σ., όσον αφορά στις αμοιβές των μελών του, συνίσταται στην υποβολή προτάσεων προς τη Γ.Σ. για τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του. Επί πλέον και κυρίως, σε τομείς της οικονομίας που εξαρτώνται ιδιαίτερα από την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού, το Δ.Σ. πρέπει να έχει μια ευρύτερη εποπτεία της πολιτικής αμοιβών της Εταιρείας. Με σκοπό τη δημιουργία μακροπρόθεσμης εταιρικής αξίας, η διάρθρωση των κινήτρων πρέπει να στοχεύει στην ισορροπία ανάμεσα στη βραχυπρόθεσμη και τη μακροπρόθεσμη απόδοση των μελών του Δ.Σ., καθώς και στην προώθηση της αξιοκρατίας.

3. Εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

α. Η αμοιβή των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. συνδέεται με την εταιρική στρατηγική, τους σκοπούς της Εταιρείας και την πραγμάτωση αυτών, με τελικό στόχο τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας στην Εταιρεία. Ως εκ τούτου, διασφαλίζει την κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα σε **σταθερά στοιχεία** και **μεταβλητά στοιχεία** συνδεδεμένα με την απόδοση.

β. Κατά τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. λαμβάνονται υπ' όψη τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες, η επίδοση σε σχέση με προκαθορισμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους, η οικονομική κατάσταση, η απόδοση και οι προοπτικές της Εταιρείας, το ύψος των αμοιβών για παρόμοιες εκτελεστικές υπηρεσίες σε ομοειδείς Εταιρείες.

4. Μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

Η αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, μετά από πρόταση του Δ.Σ. και αντικατοπτρίζει το χρόνο απασχόλησής τους στην Εταιρεία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως μη εκτελεστικών μελών, καθώς και το εύρος των καθηκόντων τους.

ΜΕΡΟΣ Ε'

Σχέσεις με τους μετόχους

I. Ιστότοπος (website) Εταιρείας

Η Εταιρεία διατηρεί ενεργό ιστότοπο, στον οποίο δημοσιεύει περιγραφή της εταιρικής της διακυβέρνησης, της διοικητικής της διάρθρωσης, καθώς και άλλες χρήσιμες για τους μετόχους και τους επενδυτές πληροφορίες.

II. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

1. Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, συγκαλούμενο από το Διοικητικό Συμβούλιο και δικαιούμενο να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία, στο οποίο δικαιούνται να συμμετέχουν οι μέτοχοι, είτε αυτοπροσώπως είτε δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, σύμφωνα με την εκάστοτε προβλεπόμενη νόμιμη διαδικασία.

2. Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

3. Σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν. 3884/2010, η Εταιρεία αναρτά στον ιστότοπό της είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, τους βασικούς κανόνες και τις πρακτικές συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος εισαγωγής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη και υποβολής ερωτήσεων, καθώς και των προθεσμιών εντός των οποίων τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν, τις διαδικασίες ψηφοφορίας, τους όρους αντιπροσώπευσης μέσω πληρεξουσίου και τα χρησιμοποιούμενα έντυπα για ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου, την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη της συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων των αποφάσεων προς συζήτηση και ψήφιση, αλλά και τυχόν συνοδευτικών εγγράφων και τον συνολικό αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου κατά την ημερομηνία της σύγκλησης.

4. Περίληψη των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας για κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Εταιρείας εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

5. Τουλάχιστον ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής, κατά περίπτωση, και οι Πρόεδροι των επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο εσωτερικός ελεγκτής και ο τακτικός ελεγκτής πρέπει να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση, και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι Μέτοχοι».

Σχετικά με την περιγραφή των κυρίων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων της Εταιρείας, σε σχέση με την διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αναφορά γίνεται στην παράγραφο «ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ» ανωτέρω.

Σχετικά με τα πληροφοριακά στοιχεία του άρθρου 10 παράγραφος 1 (εδάφια γ), δ), στ), η) και θ) της οδηγίας 2004/25/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, αναφορικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, πρόκειται για στοιχεία τα οποία ήδη αναγράφονται στο τμήμα με τίτλο «ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 Ν. 3556/2007» της παρούσας ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Δ.Σ.

Αναφορικά με την σύνθεση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου, σχετική πληροφόρηση δίνεται στην παράγραφο «ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ» κατωτέρω. Σημειώνεται ότι δεν αποτελούν κριτήρια επιλογής η ηλικία, το φύλο, η θρησκεία, η φυλή, ή άλλα στοιχεία της προσωπικότητας των μελών του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου, που θα μπορούσαν να αποτελούν στοιχεία διάκρισης.

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Εταιρική και Ενοποιημένη) της 31 Δεκεμβρίου 2018

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	2018	2017	2018	2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μακροπρόθεσμο Ενεργητικό					
		219	20	209	10
	5	82.114	75.079	82.100	75.061
	6	0	0	1.299	1.406
		35	35	32	32
		82.368	75.134	83.640	76.509
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
	7	63.108	101.934	59.397	53.226
	8	31.920	41.486	55.681	55.317
	23	4.657	3.247	4.698	3.591
	9	171.486	174.359	149.790	152.565
	10	14.269	38.594	14.269	38.594
	11	218.344	124.402	181.339	97.965
		503.784	484.022	465.174	401.258
		586.152	559.156	548.814	477.767
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
	12	32.651	32.651	32.651	32.651
		34	34	34	34
	13	105.516	103.346	105.464	103.296
		333.573	282.308	322.052	273.444
		471.774	418.339	460.201	409.425
		(6)	(8)	0	0
		471.768	418.331	460.201	409.425
Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
	14	7.874	3.313	7.936	4.250
	15	3.313	3.187	3.228	3.103
		11.187	6.500	11.164	7.353
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
	16	102.657	132.898	76.909	59.562
	17	540	1.427	540	1.427
		103.197	134.325	77.449	60.989
		114.384	140.825	88.613	68.342
		586.152	559.156	548.814	477.767

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35 - 71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		2018	2017 ¹	2018	2017 ¹
Σημ.					
Κύκλος εργασιών	18	961.122	916.709	694.754	679.730
Κόστος πωληθέντων	19	(856.193)	(806.309)	(595.810)	(575.219)
Μικτά Αποτελέσματα		104.929	110.400	98.944	104.511
Έξοδα διοίκησης	19	(9.004)	(9.016)	(8.347)	(8.310)
Έξοδα διάθεσης	19	(20.617)	(22.221)	(19.214)	(20.240)
Επίδοκοι φόροι-τέλη (Επιστροφή)	26ε,στ	15.420	0	15.420	0
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	21	3.623	4.226	3.623	4.226
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		94.351	83.389	90.426	80.187
Χρηματοοικονομικά έσοδα - καθαρά	22	1.401	740	1.472	822
Συναλλαγματικές διαφορές		7.089	(12.367)	7.092	(12.368)
Καθαρά κέρδη προ φόρων		102.841	71.762	98.990	68.641
Φόρος εισοδήματος	23	(23.798)	(17.021)	(22.692)	(16.958)
Καθαρά κέρδη χρήσης		79.043	54.741	76.298	51.683
Λοιπά συνολικά έσοδα					
(α) Μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		(93)	(63)	0	0
Καθαρές (ζημιές)/ κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία επενδύσεων μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		(226)	138	(226)	138
Αναβαλλόμενος φόρος		65	(40)	65	(40)
(β) Μη μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές)		65	(466)	63	(453)
Αναβαλλόμενος φόρος		(32)	131	(32)	131
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα		78.822	54.441	76.168	51.459
Τα Καθαρά Κέρδη χρήσης κατανέμονται σε:					
Μετόχους της Μητρικής Εταιρείας		79.048	54.746	76.298	51.683
Δικαιώματα μειοψηφίας		(5)	(5)	0	0
Σύνολα		79.043	54.741	76.298	51.683
Τα Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα κατανέμονται σε:					
Μετόχους της Μητρικής Εταιρείας		78.827	54.446	76.168	51.459
Δικαιώματα μειοψηφίας		(5)	(5)	0	0
Σύνολα		78.822	54.441	76.168	51.459
Βασικά και απομειωμένα κέρδη, ανά μετοχή, μετά από φόρους (σε απόλυτα νούμερα)	24	28,6388	19,8337	27,6442	18,7257

¹Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται. Βλέπε Σημείωση 3.34

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35 - 71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ίδιων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά Αποθεματικά	Υπόλοιπο κερδών εις νέον	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	32.651	34	100.396	256.204	(3)	389.282
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης						
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	138	0	0	138
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0	(63)	0	(63)
Αναλογιστικές ζημιές	0	0	(466)	0	0	(466)
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	91	0	0	91
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	54.746	(5)	54.741
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	0	0	(237)	54.683	(5)	54.441
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση						
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.187	(3.187)	0	0
Μερίσματα χρήσης 2016	0	0	0	(25.392)	0	(25.392)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	32.651	34	103.346	282.308	(8)	418.331
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	32.651	34	103.346	282.308	(8)	418.331
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης						
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	(226)	0	0	(226)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0	(93)	0	(93)
Αναλογιστικά κέρδη	0	0	65	0	0	65
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	33	0	0	33
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	79.048	(5)	79.043
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	0	0	(128)	78.955	(5)	78.822
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση						
Δικαιώματα μειοψηφίας από αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής	0	0	0	0	7	7
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	2.298	(2.298)	0	0
Μερίσματα χρήσης 2017	0	0	0	(25.392)	0	(25.392)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	32.651	34	105.516	333.573	(6)	471.768

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35 – 71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ίδιων Κεφαλαίων (Εταιρική) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Η Εταιρεία	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά Αποθεματικά	Υπόλοιπο κερδών εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	32.651	34	100.333	250.340	383.358
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης					
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	138	0	138
Αναλογιστικές ζημιές	0	0	(453)	0	(453)
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	91	0	91
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	51.683	51.683
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	0	0	(224)	51.683	51.459
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.187	(3.187)	0
Μερίσματα χρήσης 2016	0	0	0	(25.392)	(25.392)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	32.651	34	103.296	273.444	409.425
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	32.651	34	103.296	273.444	409.425
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης					
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	(226)	0	(226)
Αναλογιστικά κέρδη	0	0	63	0	63
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	33	0	33
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	76.298	76.298
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	0	0	(130)	76.298	76.168
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	2.298	(2.298)	0
Μερίσματα χρήσης 2017	0	0	0	(25.392)	(25.392)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	32.651	34	105.464	322.052	460.201

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35 – 71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		2018	2017	2018	2017
Κέρδη Περιόδου		79.043	54.741	76.298	51.683
Προσαρμογές για:					
Φόρος εισοδήματος	23	23.798	17.021	22.692	16.958
Απομείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων	5	(300)	(107)	(300)	(107)
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	19	5.000	4.752	4.994	4.740
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	19	6	3	6	3
(Κέρδη) από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων		(5)	(875)	(5)	(875)
(Έσοδα) τόκων		(1.927)	(949)	(1.903)	(891)
Έξοδα τόκων		1.005	902	909	790
(Κέρδη)/Ζημίες/από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα	9	(4.683)	6.348	(4.680)	6.303
Ζημίες/(Κέρδη) από πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα		147	(107)	147	(107)
Ζημίες από αποτίμηση χρημ/κών στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα		401	2.637	401	2.637
(Κέρδη) από την λήξη χρημ/κών στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα		(45)	0	(45)	0
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα χρημ/κών στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα	10	0	(320)	0	(320)
Υποτίμηση συμμετοχών	6	0	0	316	325
Πρόβλεψη		(887)	388	(887)	388
Μεταβολή στις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	8	0	63	0	58
Προβλέψεις απομείωσης αποθεμάτων	7	1.012	220	1.012	220
Μεταβολή στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης	15	310	126	305	123
		102.875	84.843	99.260	81.928
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
Μείωση/(Αύξηση) αποθεμάτων		37.815	116.210	(7.182)	105.304
Μείωση/(Αύξηση) λογ/σμών εισπρακτέων		9.579	36.594	(351)	13.181
(Μείωση)/Αύξηση υποχρεώσεων		(35.281)	(19.956)	12.313	(20.049)
(Μείωση) υποχρέωσης για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία		(119)	(142)	(117)	(139)
		11.994	132.706	4.663	98.297
		114.869	217.549	103.923	180.225
Καταβληθέντες τόκοι		(1.005)	(903)	(909)	(790)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	23	(21.264)	(33.227)	(20.731)	(32.882)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		92.600	183.419	82.283	146.553
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων ακινητοποιήσεων		(6.075)	(1.931)	(6.074)	(1.928)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(206)	0	(206)	0
Μείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων		5	1.700	5	1.700
Πώληση/(Αγορά) χρημ/κών στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα	10	23.743	(40.774)	23.743	(40.774)
(Αγορά)/Πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα		7.308	(50.117)	7.308	(50.117)
Αποπληρωμή/(Χορήγηση) δανείων σε θυγατρικές εταιρείες		0	0	(13)	26.492
Αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής εταιρείας		0	0	(209)	0
Τόκοι που εισπράχθηκαν		1.927	1.012	1.904	955
		26.702	(90.110)	26.458	(63.672)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Συμμετοχή μειοψηφίας σε αύξηση Μ.Κ.θυγατρικής εταιρείας		7	0	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της Εταιρείας		(25.367)	(25.381)	(25.367)	(25.381)
Καθαρές ταμειακές εκροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(25.360)	(25.381)	(25.367)	(25.381)
Καθαρή αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών		93.942	67.928	83.374	57.500
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στην αρχή της περιόδου	11	124.402	56.474	97.965	40.465
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στο τέλος της περιόδου	11	218.344	124.402	181.339	97.965

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35 - 71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1.	Σύσταση Ομίλου και δραστηριότητες της Εταιρείας	35
2.	Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	35
2.1	Δήλωση συμμόρφωσης	35
2.2	Σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-Βάση επιμέτρησης	35
2.3	Πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α.	36
2.4	Χρήση εκτιμήσεων	36
2.5	Επίπτωση του ασταθούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος και των συνθηκών στις χρηματαγορές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	36
3.	Βασικές λογιστικές Αρχές και Μέθοδοι	36
3.1	Εκτιμήσεις της Διοίκησης	36
3.2	Βάση ενοποίησης	37
3.2.1	Θυγατρικές εταιρείες	37
3.2.2	Συγγενείς εταιρείες	37
3.3	Χρηματοοικονομικά Μέσα	37
3.3.1	Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	39
3.4	Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	39
3.5	Υπεραξία	39
3.6	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	39
3.7	Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	39
3.8	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	40
3.9	Μετοχικό Κεφάλαιο	40
3.10	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	40
3.11	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις / υποχρεώσεις	40
3.12	Αποθέματα	40
3.13	Βραχυπρόθεσμες Παροχές	40
3.14	Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	40
3.15	Προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό	40
3.16	Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	41
3.17	Κέρδη ανά μετοχή	41
3.18	Μερίσματα	41
3.19	Μισθώσεις	41
3.20	Συνδεμένα μέρη	41
3.21	Έντοκα δάνεια	41
3.22	Προβλέψεις	41
3.23	Έσοδα	41
3.24	Έξοδα διαφήμισης	41
3.25	Κόστος δανεισμού	42
3.26	Φόρος εισοδήματος	42
3.27	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα και Μέσα αντιστάθμισης κινδύνου	42
3.28	Συμφηφισμός Απαιτήσεων-Υποχρεώσεων	42
3.29	Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	42
3.30	Λειτουργικοί Τομείς	43
3.31	Ταμειακές Ροές	43
3.32	Κρατικές επιχορηγήσεις	43
3.33	Νέα Πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	43
3.34	Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους	48
4.	Λοιπές πληροφορίες	50
5.	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	51
6.	Συμμετοχές	53
7.	Αποθέματα	53
8.	Λογαριασμοί εισπρακτέοι	54

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ (συνέχεια)

Σελ.

9.	Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	55
10.	Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	55
11.	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	56
12.	Μετοχικό κεφάλαιο	56
13.	Λοιπά αποθεματικά	56
14.	Αναβαλλόμενοι φόροι	56
15.	Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	57
16.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	59
17.	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	59
18.	Κύκλος εργασιών	59
19.	Ανάλυση λειτουργιών (Κόστος πωληθέντων, Διοίκηση, Διάθεση)	60
20.	Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές	61
21.	Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	62
22.	Χρηματοοικονομικά έσοδα-έξοδα καθαρά	62
23.	Φόρος εισοδήματος	62
24.	Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	64
25.	Μερίσματα	64
26.	Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	64
27.	Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις	66
28.	Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	66
29.	Μεταγενέστερα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης γεγονότα	69
30.	Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη	69
31.	Λειτουργικοί Τομείς	70

1. Σύσταση Ομίλου και δραστηριότητες Εταιρείας

Η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») είναι Ανώνυμη Εταιρεία, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (κλάδος Καπνού) εγκατεστημένη στην Ελλάδα, η οποία ιδρύθηκε το 1962 και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία καπνοβιομηχανικών προϊόντων. Η έδρα της Εταιρείας είναι στο Ασπρόχωμα Καλαμάτας, επί της Λεωφόρου Αθηνών και η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι www.karelia.gr.

Οι συνημμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, περιλαμβάνουν τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Η Εταιρεία διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων την 18 Ιουλίου 2018. Η Θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, λήγει την 17 Ιουλίου 2023 και η σύνθεσή του, έχει ως εξής:

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Ευστάθιος Γ. Καρέλιος - Αντιπρόεδρος
Ανδρέας Γ. Καρέλιος - Διευθύνων Σύμβουλος

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Βικτωρία-Μαργαρίτα Γ. Καρέλια - Πρόεδρος
Καθ. Βασίλειος Γ. Αντωνόπουλος - Σύμβουλος
Robin Derlwyn Joy – Σύμβουλος

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων την 18 Ιουλίου 2018 εξέλεξε ως Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου τον φορολογικό σύμβουλο-οικονομολόγο, κ. Δημήτριο Δ. Λεβεντάκη, τον κ. Robin Derlwyn Joy, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και τον καθηγητή κ. Βασίλειο Γ. Αντωνόπουλο, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, με πενταετή θητεία.

Όλα τα ποσά που αναφέρονται παρακάτω είναι σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επί μέρους σημειώσεις, καθώς και τυχόν διαφοροποιήσεις σε ποσά οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τη Μητρική Εταιρεία και τις θυγατρικές της εταιρείες και της θυγατρικές αυτών (ο «Όμιλος»), που είναι ως ακολούθως:

Εταιρεία	Έδρα	Χώρα	Ποσοστό Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	Ελλάδα	Μητρική	Ολική
MERIDIAN Α.Ε.	ΑΘΗΝΑ	Ελλάδα	99,54%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	Ελλάδα	85,00%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ TOBACCO COMPANY (UK) LTD	ΛΟΝΔΙΝΟ	Αγγλία	100,00%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ BULGARIA FOOD	ΣΟΦΙΑ	Βουλγαρία	100,00%	Ολική
G.K. DISTRIBUTORS FOOD	ΣΟΦΙΑ	Βουλγαρία	100,00%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ TÛTÛN VE TICARET A.Ş.	ΚΩΝ/ΛΗ	Τουρκία	97,00%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ BELGIUM S.A.R.L.	ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ	Βέλγιο	85,00%	Ολική

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες ενσωματώθηκαν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι «Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις») εγκρίθηκαν προς δημοσίευση, από το Διοικητικό Συμβούλιο, την 22 Απριλίου 2019.

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της Εταιρείας ανήρχετο, την 31 Δεκεμβρίου 2018, σε 508 άτομα και του Ομίλου σε 542 άτομα. (2017: Εταιρεία 502 άτομα, Όμιλος 539 άτομα).

2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.1 Δήλωση συμμόρφωσης: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 22 Απριλίου 2019 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην διεύθυνση www.karelia.gr.

2.2 Σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-βάση επιμέτρησης: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εκφράζονται σε χιλιάδες Ευρώ, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και των επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων.

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με δεδομένη την αρχή της συνέχισης των δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Δεν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να θέτουν σε αμφιβολία την υπόθεση της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

2.3 Πρώτη Εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α.: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, συντάσσονταν, έως την 31 Δεκεμβρίου 2004, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 και τα ισχύοντα έως την ημερομηνία αυτή λογιστικά πρότυπα που προβλέπονταν από την Ελληνική νομοθεσία, τα οποία, σε αρκετές περιπτώσεις, διέφεραν από τις διατάξεις των Δ.Π.Χ.Α.. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία 1606/2002 και βάσει του Νόμου 3229/2004, όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 3301/2004, οι Ελληνικές εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο Αξιών (εσωτερικού ή εξωτερικού) υποχρεούνται να συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις, για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2005 και μετά, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. βάσει του Δ.Π.Χ.Α.1 και τις προαναφερθείσες νομοθεσίες, οι εταιρείες, είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν συγκριτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., τουλάχιστον για μία χρήση. Οι πρώτες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, προς δημοσίευση, ήταν αυτές της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2005.

2.4 Χρήση εκτιμήσεων: Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις για να επιλέξει τις καταλληλότερες λογιστικές αρχές και μεθόδους και να αποτιμήσει τη μελλοντική εξέλιξη γεγονότων και συναλλαγών. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις επανεξετάζονται περιοδικά προκειμένου να ανταποκρίνονται στα δεδομένα που υπάρχουν και να περιλαμβάνουν τους εκάστοτε κινδύνους, ενώ τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι εκτιμήσεις βασίζονται στην εμπειρία της Διοίκησης συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό κανονικές συνθήκες και έχουν εφαρμογή κυρίως στα ακόλουθα κονδύλια:

- Προβλέψεις για βραδέως κινούμενα αποθέματα (σημ.7), Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες και λοιπές απαιτήσεις (σημ.8), Αναβαλλόμενοι φόροι (σημ.14), Παροχές σε εργαζομένους (σημ.15), Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα (σημ.17). Αποσβέσεις (σημ.19).
- Ο τρόπος ενσωμάτωσης των εκτιμήσεων και παραδοχών της Διοίκησης αναφέρεται αναλυτικά στις σχετικές σημειώσεις επί των κονδυλίων των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

2.5 Επίπτωση του ασταθούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος και των συνθηκών στις χρηματαγορές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα εμφανίζει συνεχή σημάδια σταθεροποίησης, ωστόσο εξακολουθεί να υπάρχει αβεβαιότητα, ιδιαίτερα σε σχέση με την ευρωστία του τραπεζικού συστήματος, αλλά και εξαιτίας μίας ενδεχομένης παρατεταμένης προεκλογικής περιόδου. Οι έλεγχοι κεφαλαίων που αρχικώς επιβλήθηκαν στη χώρα την 28 Ιουνίου 2015, συνεχίζουν να υφίστανται, ωστόσο έκτοτε έχουν χαλαρώσει σημαντικά. Με την υπόθεση ότι οι συμφωνημένοι όροι και προϋποθέσεις του τρίτου προγράμματος διάσωσης θα εφαρμοστούν και οι έλεγχοι κεφαλαίων θα χαλαρώσουν περαιτέρω και βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα θα εξαλειφθούν, δεν αναμένεται σημαντική αρνητική επίπτωση στις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα.

Μπορούμε όμως να εκτιμήσουμε ότι το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών θα παραμείνει στην καλύτερη περίπτωση σταθερό και σε συνδυασμό με την υπερφορολόγηση κάθε οικονομικής δραστηριότητας, η οποία επικρατεί στην χώρα μας, μας οδηγεί στην πεποίθηση ότι θα διατηρηθεί σε χαμηλά επίπεδα η νόμιμη αγορά καπνικών προϊόντων, εξέλιξη η οποία προήλθε από την αλματώδη αύξηση του λαθρεμπορίου των προηγούμενων ετών

Σε επίπεδο Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, επήλθε αύξηση των εσόδων του Ομίλου από τόκους προθεσμιακών καταθέσεων και άλλων επενδυτικών προϊόντων, κυρίως λόγω των αυξημένων επιτοκίων στις καταθέσεις σε δολάριο Η.Π.Α. Επίσης, λόγω της αστάθειας του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, σημαντικές μεταβολές στην συναλλαγματική ισοτιμία των νομισμάτων και ιδιαίτερα του Αμερικάνικου δολαρίου έναντι του Ευρώ επηρέαζαν σημαντικά την κερδοφορία του Ομίλου. Κατά την διάρκεια του 2018 η ανατίμηση του Αμερικάνικου δολαρίου έναντι του Ευρώ επηρέασε θετικά την κερδοφορία του Ομίλου αλλά η μεταβλητότητα του μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την κερδοφορία του Ομίλου στο μέλλον.

3. Βασικές Λογιστικές Αρχές και Μέθοδοι

Οι βασικές λογιστικές αρχές και μέθοδοι που παρατίθενται παρακάτω έχουν εφαρμογή με συνέπεια σε όλες τις χρήσεις. Επίσης έχουν εφαρμογή με συνέπεια από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

3.1 Εκτιμήσεις της Διοίκησης: Η σύνταξη Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς Διοίκησης, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών, καθώς και τα ποσά που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αναθεωρούνται σε συνεχή βάση. Οι αναθεωρήσεις αυτές αναγνωρίζονται στη χρήση που πραγματοποιούνται, και επηρεάζουν τις σχετικές χρήσεις που αφορούν, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει μόνο αυτή τη χρήση, ή στη χρήση αναθεώρησης και τις επόμενες χρήσεις, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει και την παρούσα και τις μελλοντικές χρήσεις. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές, βασίζονται στην υπάρχουσα εμπειρία και σε διάφορους άλλους παράγοντες που θεωρούνται εύλογοι, κάτω από τις υπάρχουσες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι η βάση για τη λήψη αποφάσεων, σχετικά με της λογιστικές αξίες των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι όποιες αποκλίσεις δύναται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3.2 Βάση Ενοποίησης

3.2.1 Θυγατρικές εταιρείες: Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, καθώς και όλων των θυγατρικών της εταιρειών στις οποίες η Εταιρεία ασκεί έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών. Έλεγχος θεωρείται ότι υπάρχει όταν η Μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ορίζει τις αποφάσεις που, άμεσα ή έμμεσα, αφορούν στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών, με σκοπό να έχει οφέλη από αυτές. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών ενοποιούνται, με τη μέθοδο της πλήρους (ολικής) ενοποίησης στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές πολιτικές με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας. Όπου απαιτείται, πραγματοποιούνται οι αναγκαίες καταχωρήσεις αναμόρφωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια των ακολουθούμενων λογιστικών αρχών και μεθόδων. Όλα τα ενδοεταιρικά υπόλοιπα και οι συναλλαγές καθώς και τα ενδοεταιρικά κέρδη ή ζημιές απαλείφονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται, από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος από την Εταιρεία και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου.

3.2.2 Συγγενείς εταιρείες: Συγγενείς εταιρείες είναι εκείνες στις οποίες η Εταιρεία ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο επί της οικονομικής και επιχειρηματικής στρατηγικής των. Ουσιώδης επιρροή, κατά κύριο λόγο, τεκμαίρεται ότι υφίσταται, όταν η Εταιρεία έχει το δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής, χωρίς όμως να ασκείται έλεγχος επί των αποφάσεων αυτών. Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι συμμετοχές απεικονίζονται αρχικά στην αξία κτήσης, η οποία συμπίπτει με την εύλογη αξία των, αυξομειούμενη με το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρείας στα κέρδη και τις ζημιές της συμμετοχής, μετά την ημερομηνία απόκτησης, μέχρι την ημερομηνία παύσης της, καθώς και σε όλες τις αντίστοιχες αυξομειώσεις της καθαρής θέσης της συμμετοχής. Περαιτέρω, η αξία των συμμετοχών αναπροσαρμόζεται με τη σωρευτική απομείωση της αξίας τους.

Όταν οι ζημιές που αναλογούν στην Εταιρεία υπερβαίνουν την λογιστική αξία μιας συμμετοχής, η λογιστική αξία, μειώνεται στο μηδέν, χωρίς περαιτέρω αναγνώριση ζημιών, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η Εταιρεία έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές, σχετιζόμενες με τη συγγενή εταιρεία.

Οι λογιστικές αρχές και μέθοδοι που ακολουθούν οι συγγενείς εταιρείες, αναπροσαρμόζονται, όπου κρίνεται απαραίτητο, για να εξασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές αρχές και μέθοδοι της Εταιρείας.

Στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μειούμενο με την τυχόν απομείωση της αξίας των συμμετοχών.

3.3 Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για τον Όμιλο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μία άλλη εταιρεία.

(i) Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά όταν ο Όμιλος καταστεί συμβαλλόμενο μέρος στις συμβατικές διατάξεις του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμάται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον, για ένα στοιχείο που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα έξοδα συναλλαγής που μπορούν να αντιστοιχούν άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοσή του. Οι εμπορικές απαιτήσεις χωρίς σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα αρχικά επιμετρώνται στην τιμή συναλλαγής.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο

(ii) Ταξινόμηση και μετέπειτα επιμέτρηση

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες

- στο αποσβέσιμο κόστος
- εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL)

Η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου έχει ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος
Κατατάσσονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτηση τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPP» κριτήριο. Σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου, εκτός από τις επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α. Τα αμοιβαία κεφάλαια τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς και τα Ομόλογα τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία απευθείας στην Καθαρή Θέση (FVTOCI).

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α, καθώς και σε αμοιβαία κεφάλαια.
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία απευθείας στην Καθαρή Θέση (FVTOCI)

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν επαναταξινομούνται μετά την αρχική τους αναγνώριση, εκτός εάν ο Όμιλος αλλάξει το επιχειρηματικό τους μοντέλο για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, οπότε όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναταξινομούνται την πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

(iii) Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την παλαιότητα των υπολοίπων για τουλάχιστον 1 έτος, βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

Οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και αντικατοπτρίζονται σε λογαριασμό πρόβλεψης. Όταν ο Όμιλος θεωρεί ότι δεν υπάρχουν ρεαλιστικές προοπτικές ανάκτησης του περιουσιακού στοιχείου, τα σχετικά ποσά διαγράφονται. Εάν το ποσό της ζημιάς απομείωσης μειωθεί μεταγενέστερα και η μείωση σχετίζεται αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, τότε η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις τόσο του Ομίλου, εκτός αυτών για τις οποίες έχει σχηματιστεί πρόβλεψη, θεωρούνται όλες εισπράξιμες.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα που περιλαμβάνουν μετρητά, καταθέσεις όψεως και βραχυπρόθεσμη προθεσμίας έως 3 μήνες, υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης. Η ζημιά απομείωσης επ' αυτών ήταν επουσιώδης. Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών είναι υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου.

(iv) Αποαναγνώριση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν εκπνεύσουν τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα είτε έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, είτε δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Επίσης, όταν ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, αλλά έχει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως, χωρίς σημαντική καθυστέρηση υπό την μορφή μιας σύμβασης μεταβίβασης.

Όταν ο Όμιλος πραγματοποιεί συναλλαγές με τις οποίες μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της, διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων. Στις περιπτώσεις αυτές, τα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν αποαναγνωρίζονται.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος διαγράφει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν οι συμβατικές υποχρεώσεις της ακυρώνονται ή εκπνέουν. Επίσης, ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν η χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή, αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, οπότε αυτή η ανταλλαγή ή η τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας.

Κατά τη διαγραφή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας που έχει εξαλειφθεί και του καταβληθέντος ποσού (συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί) αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

iv) Συμψηφισμός

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν ο Όμιλος έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους, ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

3.3.1 Εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών μέσων: Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι το ποσό που εισπράττεται από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή πληρώνεται για το διακανονισμό μιας υποχρέωσης σε μία συναλλαγή υπό κανονικές συνθήκες μεταξύ δύο εμπορικά συναλλασσόμενων κατά την ημερομηνία αποτίμησης της. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα ή είναι αυτά περιορισμένα από ενεργές χρηματαγορές οι αποτιμήσεις των εύλογων αξιών έχουν προκύψει από την εκτίμηση της Διοίκησης σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες που υπάρχουν.

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

- Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές αξίες από ενεργές χρηματαγορές για ακριβώς ίδια εμπορεύσιμα στοιχεία.
- Επίπεδο 2: Αξίες που δεν είναι επιπέδου 1 αλλά μπορεί να εντοπισθούν ή να προσδιορισθούν άμεσα ή έμμεσα μέσω χρηματιστηριακών τιμών από ενεργές χρηματαγορές.
- Επίπεδο 3: Αξίες για περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που δε βασίζονται σε χρηματιστηριακές τιμές από ενεργές χρηματαγορές.

3.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα: Η Εταιρεία τηρεί τα λογιστικά της βιβλία σε Ευρώ (λειτουργικό νόμισμα). Συναλλαγές που γίνονται σε ξένα νομίσματα, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την ημέρα της συναλλαγής. Κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την αντίστοιχη ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Τα κέρδη ή οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μετατρέπονται σε Ευρώ, με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν την ημερομηνία που αποκτήθηκαν και συνεπώς δεν προκύπτουν συναλλαγματικές διαφορές. Τα μη νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας προσδιορισμού των εν λόγω αξιών. Στην περίπτωση αυτή, οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος των κερδών ή ζημιών από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και καταχωρούνται στα αποτελέσματα ή απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, ανάλογα με το είδος του νομισματικού στοιχείου.

Το επίσημο νόμισμα των δραστηριοτήτων των εταιρειών του Ομίλου, εκτός Ελλάδος, είναι το νόμισμα της χώρας που αυτές δραστηριοποιούνται. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των αλλοδαπών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας και των προσαρμογών της εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την ενοποίηση, μετατρέπονται σε Ευρώ, με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και έξοδα των δραστηριοτήτων στην αλλοδαπή, μετατρέπονται με βάση το μέσο όρο ισοτιμίας του ξένου νομίσματος, κατά τη διάρκεια της περιόδου ο οποίος προσεγγίζει την συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Οι συνολικά προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημιές), αναγνωρίζονται σε ξεχωριστή γραμμή στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και συγκεκριμένα στην γραμμή «Συναλλαγματικές Διαφορές» και μεταφέρονται στα αποτελέσματα στην περίπτωση πώλησης της θυγατρικής εταιρείας.

3.5 Υπεραξία: Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της τιμής εξαγοράς και της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των αποκτούμενων εταιρειών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους. Η υπεραξία υπόκειται περιοδικά (τουλάχιστον ετησίως) σε εκτίμηση τυχόν απομείωσης. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται με βάση τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 36 «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων». Έτσι, μετά την αρχική καταχώρηση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης, μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας της. Η ζημία απομείωσης της υπεραξίας δεν επιτρέπεται να αντιλογιστεί μεταγενέστερα. Η υπεραξία που προκύπτει από αποκτήσεις θυγατρικών εταιρειών παρουσιάζεται ως Άυλο Περιουσιακό Στοιχείο. Η υπεραξία που προκύπτει από αποκτήσεις συγγενών επιχειρήσεων, περιλαμβάνεται στην αξία της επένδυσης.

3.6 Ενσώματες ακινητοποιήσεις: Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσης, και μειώνονται με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις της αξίας τους. Ορισμένες ενσώματες ακινητοποιήσεις (ακίνητα), αποτιμήθηκαν στην αξία που είχε διαμορφωθεί κατά την 1.1.2004, με βάση τους συντελεστές αναπροσαρμογής του Ν.2065/1992 με δεδομένο ότι οι αξίες αυτές ήταν περίπου ίδιες με τις εύλογες αξίες την ημερομηνία αυτή και έγινε προσαρμογή μόνο των σωρευμένων αποσβέσεων, ώστε να αντανακλούν την ωφέλιμη ζωή των στοιχείων αυτών.

Το κόστος κτήσης και οι σωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων που πωλούνται ή αποσύρονται, μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή της απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει, περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Δαπάνες που πραγματοποιούνται για αντικατάσταση τμήματος των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, ενσωματώνονται στην αξία των παγίων, εφόσον μπορεί να υπολογισθεί αξιόπιστα, ότι αυξάνουν τα μελλοντικά οφέλη που θα αποκομίσει ο Όμιλος από το πάγιο. Όλες οι άλλες δαπάνες καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους.

Τα κόστη που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις για απόσυρση παγίων στοιχείων αναγνωρίζονται, στην περίοδο που αυτές δημιουργούνται και στο βαθμό που μπορεί να γίνει μια λογική εκτίμηση της εύλογης αξίας τους. Τα σχετικά κόστη της απόσυρσης κεφαλαιοποιούνται, ως μέρος της αξίας των αποκτούμενων ενσώματων ακινητοποιήσεων.

3.7 Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων: Οι αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων λογίζονται συστηματικά με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, στη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των ενσώματων ακινητοποιήσεων, η οποία επανεξετάζεται σε περιοδική βάση.

Η εναπομένουσα αξία, εάν δεν είναι ασήμαντη, επαναπροσδιορίζεται σε ετήσια βάση. (Βλέπε Σημείωση 5 «Ενσώματες Ακίνητες Ακινήσεις»)

3.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία: Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται ξεχωριστά, αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης, ενώ τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω εξαγοράς επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, κατά την ημερομηνία της απόκτησής τους. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να είναι περιορισμένη ή απεριόριστη. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων, με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, αποσβένεται στην περίοδο της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, με σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένεται. Υπολειμματικές αξίες δεν αναγνωρίζονται. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων αξιολογείται σε ετήσια βάση. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ελέγχονται για απομείωση, τουλάχιστον ετησίως, σε εξατομικευμένο επίπεδο ή σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας χρηματοροών στην οποία ανήκουν.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με περιορισμένη διάρκεια ζωής, αποσβένονται από την ημερομηνία, κατά την οποία είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Μεταγενέστερες δαπάνες επί κεφαλαιοποιηθέντων άυλων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που αναφέρονται. Όλες οι άλλες δαπάνες, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

3.9 Μετοχικό Κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται στα Ίδια Κεφάλαια. Κάθε μετοχή της Εταιρίας ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται από τον Κ.Ν.2190/1920 και το Καταστατικό της Εταιρίας. Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρίας καταχωρείται ως υποχρέωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων. Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών εμφανίζεται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, μέχρις ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν.

Έξοδα αύξησης κεφαλαίου: Τα έξοδα αύξησης κεφαλαίου, αφαιρούμενου του σχετικού φορολογικού οφέλους, συμψηφίζονται με το Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο.

3.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών: Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα υπόλοιπα ταμείου και τις καταθέσεις όψεως. Για σκοπούς κατάρτισης καταστάσεων Ταμειακών Ροών, οι προθεσμιακές καταθέσεις και οι άμεσα ρευστοποιήσιμες και μέχρι τρίμηνης διάρκειας (από την ημερομηνία απόκτησης) επενδύσεις, και χαμηλού ρίσκου, θεωρούνται ταμειακά διαθέσιμα.

3.11 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις / υποχρεώσεις: Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, οι οποίες είναι άτοκες ή φέρουν επιτόκιο χαμηλότερο από τα εκάστοτε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς, εμφανίζονται αρχικά στην καθαρή παρούσα αξία τους. Οι διαφορές προεξόφλησης απεικονίζονται σαν χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα.

3.12 Αποθέματα: Τα αποθέματα του Ομίλου, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου μηνιαίου σταθμικού όρου. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει το κόστος των άμεσων υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του Ομίλου, μειωμένη με τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωση αυτών και τα εκτιμώμενα για την πραγματοποίηση της πώλησης κόστη. Σε περίπτωση αντιλογισμού σχετικής υποτίμησης, αυτή αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στη χρήση που ο αντιλογισμός πραγματοποιήθηκε.

3.13 Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

3.14 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών: Οι υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα κατά τη χρήση πραγματοποίησής τους.

3.15 Προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό: Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών προς το προσωπικό, υπολογίζονται χωριστά ανά πρόγραμμα, με υπολογισμό του ποσού των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό, που έχουν καταστεί δουλευμένες κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Οι μελλοντικές παροχές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους, μετά την αφαίρεση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Ως επιτόκιο προεξόφλησης θεωρείται η απόδοση, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, των κρατικών ομολόγων, τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης που προσεγγίζει τα χρονικά όρια των υποχρεώσεων. Οι υποχρεώσεις αυτές υπολογίζονται με βάση χρηματοοικονομικές και αναλογιστικές παραδοχές, βάσει αναλογιστικών μελετών που εκπονούνται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρεία. Το καθαρό κόστος της χρήσης, το οποίο υπολογίζεται με την άμεση μέθοδο, περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα και αποτελείται από την παρούσα αξία των παροχών που κατέστησαν δουλευμένες, κατά τη διάρκεια της χρήσης, τον εκτοκισμό της μελλοντικής υποχρέωσης, και το κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, τα οποία προέρχονται από αυξήσεις ή μειώσεις της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών εξαιτίας μεταβολών στις αναλογιστικές υποθέσεις, αναγνωρίζονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται ποτέ στα αποτελέσματα. Το μη κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται, σε σταθερή βάση, επί της μέσης υπολειπόμενης περιόδου υπηρεσίας του προσωπικού, μέχρι να κατοχυρωθούν οι παροχές. Κατά την έκταση που οι παροχές έχουν ήδη κατοχυρωθεί αμέσως μετά την καθιέρωση ή τις μεταβολές ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών, το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται αμέσως.

3.16 Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία: Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με το 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας.

Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία που απεικονίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19, βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη, που καταρτίζεται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο αναλογιστή.

3.17 Κέρδη ανά μετοχή: Τα βασικά και τα απομειωμένα κέρδη, ανά μετοχή, υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη, μετά από φόρους, με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών κάθε χρήσης.

3.18 Μερισμάτα: Τα μερίσματα, που διανέμονται στους μετόχους, απεικονίζονται σαν υποχρέωση, τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

3.19 Μισθώσεις: Μίσθωση, κατά την οποία, ο μισθωτής μεταβιβάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις (κινδύνους) που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου στον μισθωτή, θεωρείται ως χρηματοδοτική μίσθωση και λογίζεται ως απόκτηση παγίου και ανάληψη μιας υποχρέωσης. Στην περίπτωση αυτή, τα καταβαλλόμενα ενοίκια διαχωρίζονται σε χρηματοοικονομικά έξοδα (τόκοι) και μείωση της αναληφθείσας υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα καταχωρούνται απευθείας στα αποτελέσματα.

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις εμφανίζονται στο χαμηλότερο ποσό, μεταξύ:

- α) της εύλογης αξίας τους, ή
- β) της παρούσας αξίας των ελαχίστων πληρωμών μισθωμάτων, κατά την έναρξη της μίσθωσης, αμφότερες μειωμένες με τις σωρευμένες αποσβέσεις ή τις ζημίες απομείωσής τους.

Αν από τη συμφωνία μίσθωσης δε μεταβιβάζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις (κίνδυνοι) που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου, τότε, η μίσθωση θεωρείται λειτουργική για το μισθωτή και τα ενοίκια καταχωρούνται ως έξοδα με την πραγματοποίησή τους, με βάση την άμεση μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

3.20 Συνδεδεμένα μέρη: Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων/υποχρεώσεων με συνδεδεμένα μέρη, παρουσιάζονται ξεχωριστά στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Ως συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου, θεωρούνται η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., οι θυγατρικές της εταιρείες, οι θυγατρικές των θυγατρικών, η Διοίκηση και τα Ανώτατα στελέχη τους.

3.21 Έντοκα δάνεια: Τα έντοκα δάνεια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένη με τα κόστη που αφορούν άμεσα τις συναλλαγές αυτές. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τα κέρδη ή οι ζημίες, από τα στοιχεία αυτά, αναγνωρίζονται ως χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο, μέσω της διαδικασίας της απόσβεσης σε όλη τη διάρκεια του δανείου με το πραγματικό επιτόκιο.

3.22 Προβλέψεις: Οι προβλέψεις, αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το ποσό αυτής μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν η επίπτωση είναι σημαντική, οι προβλέψεις καταχωρούνται σε προεξοφλημένη βάση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση.

Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου, καταχωρείται σαν κόστος δανεισμού. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων, που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης, οι προβλέψεις αντιλογίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για τον σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημίες. Ενδεχόμενες απαιτήσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται.

3.23 Έσοδα: Τα έσοδα του Ομίλου, περιλαμβάνουν κυρίως την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, καθαρά από τις εκπτώσεις και τις επιστροφές.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πωλήσεις αγαθών:** Οι πωλήσεις αγαθών, μειωμένες με τις χορηγούμενες εκπτώσεις, αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν οι υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης με τους πελάτες εκπληρώνονται, και ο έλεγχος του αγαθού αποκτάται από αυτούς, και η είσπραξη της σχετικής απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη. Οι πωλήσεις αγαθών περιλαμβάνουν και τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (πωλήσεις εσωτερικού), διότι αποτελεί στοιχείο κόστους για την Εταιρεία.
- **Παροχή υπηρεσιών:** Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών, αναγνωρίζονται στη χρήση που αυτές παρασχέθηκαν.
- **Έσοδα από μερίσματα:** Τα έσοδα από μερίσματα, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από τη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- **Έσοδα από τόκους:** Έσοδα από τόκους, αναγνωρίζονται όταν ο τόκος καθίσταται δουλευμένος (με βάση τη μέθοδο πραγματικού επιτοκίου).
- **Εισόδημα από δικαιώματα:** Το εισόδημα από δικαιώματα αναγνωρίζεται σύμφωνα με την αρχή των δουλευμένων εσόδων ανάλογα με την ουσία των σχετικών συμφωνιών δικαιωμάτων.

3.24 Έξοδα διαφήμισης: Τα έξοδα διαφήμισης, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

3.25 Κόστος δανεισμού: Τα κόστη αναδοχής, τα νομικά και τα λοιπά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται, για την έκδοση κυρίως μακροπρόθεσμων δανείων, αναμορφώνουν το ποσό των δανείων αυτών και καταχωρούνται στα αποτελέσματα, με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου κατά τη διάρκεια της σύμβασης του δανείου. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους.

3.26 Φόρος εισοδήματος: Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος, αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους. Η επιβάρυνση για φόρο εισοδήματος καταχωρείται στα αποτελέσματα, εκτός του φόρου εκείνου, που αφορά σε συναλλαγές οι οποίες καταχωρήθηκαν απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, οι οποίες στην περίπτωση αυτή καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, υπολογίζονται επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης, βάσει των ισχυόντων συντελεστών φόρου, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος, υπολογίζονται με τη μέθοδο υπολογισμού βάσει της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Αφορούν σε περιπτώσεις προσωρινών διαφορών, μεταξύ της φορολογικής αναγνώρισης στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού και αναγνώρισής τους για σκοπούς σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Υπολογίζονται με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που θα ισχύουν κατά τις χρήσεις που αναμένεται να ανακτηθούν τα στοιχεία του Ενεργητικού και να τακτοποιηθούν οι Υποχρεώσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, αναγνωρίζονται για τις εκπεστές προσωρινές διαφορές και τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες, στην έκταση που είναι πιθανό ότι θα υπάρξει επαρκές μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα, προσαρμοσμένο με την αναστροφή των εκπεστών προσωρινών διαφορών, έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Οι ακόλουθες περιπτώσεις προσωρινών διαφορών, δε λαμβάνονται υπόψη: Υπεραξία μη εκπιπόμενη για φορολογικούς σκοπούς, η αρχική καταχώρηση στοιχείων του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων η οποία δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος, και διαφορές σχετιζόμενες με επενδύσεις σε θυγατρικές, στην έκταση που αυτές δε θα αναστραφούν στο άμεσο μέλλον.

Η αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, ελέγχεται σε κάθε ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, και μειώνεται στην έκταση που δεν αναμένεται να υπάρξει επαρκές φορολογητέο εισόδημα, που θα καλύψει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

3.27 Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα και Μέσα Αντιστάθμισης Κινδύνου: Αρχικά, τα παράγωγα καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στο κόστος τους. Μεταγενέστερα, αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα απεικονίζονται ως στοιχεία Ενεργητικού, όταν η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις, όταν η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

Η εύλογη αξία των συμβολαίων ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps), είναι το ποσό που υπολογίζεται ότι θα εισπράξει ή θα πληρώσει ο Όμιλος, για να τερματίσει τη συμφωνία ανταλλαγής κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, λαμβανομένων υπόψη των τρεχόντων επιτοκίων και της τρέχουσας αξιολογίας των αντισυμβαλλομένων μερών. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών συμβολαίων ανταλλαγής, είναι η χρηματιστηριακή τιμή κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, η οποία είναι η παρούσα αξία της διαπραγματευόμενης μελλοντικής τιμής (quoted forward price).

Όταν ένα παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο, χρησιμοποιείται για να αντισταθμίσει οικονομικά την έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο ενός αναγνωρισμένου χρηματικού στοιχείου Ενεργητικού ή Υποχρέωσης, δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμιση, και το όποιο κέρδος η ζημία επί του στοιχείου αντιστάθμισης, καταχωρείται στα αποτελέσματα.

3.28 Συμψηφισμός Απαιτήσεων - Υποχρεώσεων: Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού με Υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, πραγματοποιείται μόνον εφόσον υπάρχει νομικό δικαίωμα για συμψηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού το οποίο προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό.

3.29 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων: Το Δ.Λ.Π. 36 απαιτεί όπως, το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου Ενεργητικού πρέπει να εκτιμάται οποτεδήποτε υπάρχει ένδειξη ότι το περιουσιακό αυτό στοιχείο ενδέχεται να έχει απομειωθεί, με εξαίρεση την υπεραξία και τα άλλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη διάρκεια ζωής, τα οποία ελέγχονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση ανεξάρτητα αν υπάρχει ή όχι ένδειξη. Όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η ζημία απομείωσης καταχωρείται στα αποτελέσματα, για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο κόστος, ενώ θεωρείται ως μείωση της Καθαρής Θέσης, για τα περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην αναπροσαρμοσμένη αξία. Για την εκτίμηση, αν και κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να είναι απομειωμένο, λαμβάνονται υπόψη, κατ' ελάχιστο εξωτερικές και εσωτερικές πηγές πληροφόρησης, όπως σχετικά ορίζεται στο Δ.Λ.Π. 36.

Όταν οι λογιστικές αξίες υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ανακτήσιμες αξίες, αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, η οποία καταχωρείται απευθείας στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία, προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία, μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των άμεσων εξόδων διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων, και της αξίας χρήσης. Εύλογη αξία, είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου, στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής, στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προχωρούν οικειοθελώς. Για την εκτίμηση της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές χρηματοροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, το οποίο αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς, για τη διαχρονική αξία του χρήματος και για τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία. Για ένα περιουσιακό στοιχείο που δεν αποφέρει σημαντικά ανεξάρτητη ταμειακή εισροή, το ανακτώμενο ποσό καθορίζεται για την μονάδα παραγωγής ταμιακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Ζημία απομείωσης που αφορά σε υπεραξία, δεν αντιλογίζεται. Όσον αφορά τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία, η ζημία αντιλογίζεται εάν υπάρχει αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας.

3.30 Λειτουργικοί Τομείς: Το Δ.Π.Χ.Α. 8 «Λειτουργικοί Τομείς», θέτει κριτήρια για τον προσδιορισμό των λειτουργικών τομέων δραστηριότητας των επιχειρήσεων. Οι τομείς ορίζονται με βάση τη διάρθρωση των επιχειρήσεων και το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου, εφόσον οι υπεύθυνοι για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από τη Μητρική Εταιρεία και από καθεμία από τις θυγατρικές εταιρείες που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση. Οι τομείς που πρέπει να αναφερθούν ξεχωριστά προσδιορίζονται με βάση τα ποσοτικά κριτήρια που θέτει το Πρότυπο. Η παραγωγική δραστηριότητα της Εταιρείας (Μητρική), διενεργείται αποκλειστικά στην Ελλάδα. Οι πωλήσεις αφορούν εξαγωγές, σε ποσοστό 83% περίπου σε πάνω από 60 χώρες.

3.31 Ταμειακές Ροές: Ο Όμιλος έχει σημαντικά έσοδα από τόκους από προθεσμιακές καταθέσεις και επενδυτικά προϊόντα καθώς και χρηματοοικονομικά έξοδα τα οποία κατατάσσει στις Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες.

Ο Όμιλος καταβάλλει μερίσματα στους μετόχους τα οποία κατατάσσει στις Ταμειακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

3.32 Κρατικές Επιχορηγήσεις: Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, όταν εκτιμάται με βεβαιότητα ότι αυτές θα εισπραχθούν και με την προϋπόθεση ότι συντρέχουν όλοι οι όροι που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις.

Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις που αφορούν την απόκτηση παγίων στοιχείων, μεταφέρονται ως έσοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο, κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αποκτώμενων παγίων. Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αποζημίωση που λαμβάνει ο Όμιλος, για επιχορηγούμενες δαπάνες, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ επιχορηγούμενων δαπανών και αντιστοιχών επιχορηγήσεων.

3.33 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε πρότυπα που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και οι νέες ερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Σ.Δ.Λ.Π.) και την Επιτροπή Διερμηνειών των Δ.Π.Χ.Α. (Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018:

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 22, Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβολές

Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 22 παρέχει τις απαιτήσεις αναφορικά με το ποια συναλλαγματική ισοτιμία θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την απεικόνιση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα που περιλαμβάνουν προκαταβολές. Η διερμηνεία απασφηνίζει ότι σε αυτή την περίπτωση η ημερομηνία συναλλαγής για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αρχική αναγνώριση του σχετικού στοιχείου ενεργητικού, εξόδου ή εσόδου είναι η ημερομηνία της προκαταβολής, δηλαδή η ημερομηνία που η οικονομική οντότητα αρχικά αναγνώρισε το μη χρηματικό στοιχείο ενεργητικού (προπληρωμένο έξοδο επόμενων χρήσεων) ή το μη χρηματικό στοιχείο παθητικού (έσοδο επόμενων χρήσεων) που προέκυψε από την προκαταβολή του τιμήματος. Εάν υπάρχουν πολλαπλές προκαταβολές δοθείσες ή ληφθείσες, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να προσδιορίσει μία ημερομηνία συναλλαγής για κάθε καταβολή ή εισπραξη.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Π.Χ.Α. 4, Τροποποίηση - Εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα στο Δ.Π.Χ.Α. 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

Η τροποποίηση δεν είναι σχετική με τις δραστηριότητες του Ομίλου, και δεν έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Π.Χ.Α. 2, Τροποποίηση – Ταξινόμηση και Επιμέτρηση των Παροχών που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών

Η τροποποίηση αναφέρεται (α) στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, (β) τη λογιστική τροποποιήσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών, από παροχές που διακανονίζονται σε μετρητά σε παροχές που διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους και (γ) την ταξινόμηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται καθαρές από φορολογικές κρατήσεις.

Συγκεκριμένα, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά επιμετράται χρησιμοποιώντας την ίδια προσέγγιση με τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους. Επιπροσθέτως, διευκρινίζει ότι η υποχρέωση που σχετίζεται με μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά και τροποποιείται σε παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους αποαναγνωρίζεται και η παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του συμμετοχικού τίτλου κατά την ημερομηνία τροποποίησης, ενώ η όποια διαφορά αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα.

Επιπλέον, μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών, που διακανονίζεται μετά από τον παρακρατηθέντα φόρο εκ μέρους του εργαζομένου (καθαρός διακανονισμός) ταξινομείται ως παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους στο σύνολό της, υπό την προϋπόθεση ότι η παροχή θα είχε ούτως ή άλλως ταξινομηθεί με αυτό τον τρόπο, εάν δεν περιλάμβανε το στοιχείο του καθαρού διακανονισμού.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Λ.Π. 40, Τροποποίηση – Επενδύσεις σε Ακίνητα

Η τροποποίηση απασφηνίζει ότι η μεταφορά ενός ακινήτου, συμπεριλαμβανομένου ενός ακινήτου υπό κατασκευή ή ανάπτυξη, εντός ή εκτός των επενδύσεων σε ακίνητα, θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στη

χρήση του ακίνητου. Αυτή η αλλαγή στη χρήση πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και θα πρέπει να τεκμηριώνεται καταλλήλως.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες Βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 2014 – 2016

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων μέσω του κύκλου 2014-2016 των ετήσιων βελτιώσεων παρέχει διευκρινίσεις σχετικές με το Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες»: Διευκρινίζεται ότι κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, αμοιβαία κεφάλαια και παρόμοιες εταιρείες μπορούν να επιλέξουν να επιμετρήσουν τις συμμετοχές τους σε συγγενείς εταιρείες ή κοινοπραξίες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Αυτή η επιλογή πραγματοποιείται χωριστά για κάθε συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Π.Χ.Α. 15, Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες και Δ.Π.Χ.Α 15

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 καθιερώνει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης εσόδων για τον προσδιορισμό του χρόνου αναγνώρισης και του ποσού του εσόδου και αντικαθιστά τις υφιστάμενες οδηγίες για την αναγνώριση του, συμπεριλαμβανομένου του Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα», του Δ.Λ.Π. 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» και της Διερμηνείας 13 «Προγράμματα πιστότητας πελατών».

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες, εκτός από αυτές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων όπως:

- Χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά συμβατικά δικαιώματα ή υποχρεώσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», Δ.Π.Χ.Α. 10 «Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις», Δ.Π.Χ.Α. 11 «Από Κοινού Συμφωνίες», Δ.Λ.Π 27 «Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις» και Δ.Λ.Π 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες»,
- Μισθώσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής του Δ.Λ.Π 17 «Μισθώσεις» (ή Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις»), και
- Ασφαλιστήρια συμβόλαια, εντός του πλαισίου του Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια».

Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε σταδίων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβάσεις με πελάτες:

1. Προσδιορισμός των συμβάσεων με έναν πελάτη
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης από τη σύμβαση
3. Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
4. Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) μια οικονομική οντότητα ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 διευκρινίζει ότι το έσοδο θα πρέπει να αναγνωρίζεται στο ποσό που αντιστοιχεί στο τίμημα που η οικονομική οντότητα αναμένει ότι δικαιούται σε αντάλλαγμα για την μεταβίβαση αγαθών και υπηρεσιών. Εισάγει την έννοια της αναγνώρισης εσόδου βάσει των υποχρεώσεων εκτέλεσης καθώς αυτές εκπληρώνονται και ο έλεγχος του αγαθού ή της υπηρεσίας (δηλαδή η δυνατότητα κατεύθυνσης της χρήσης και απόκτησης του οφέλους από αυτά) αποκτάται από τον πελάτη. Για τις προμήθειες που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου, όπως προμήθειες για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίων και επενδυτικών συμβουλών και τις μεταβλητές αμοιβές οι οποίες βασίζονται στην απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία, η αμοιβή αναγνωρίζεται καθώς η υπηρεσία παρέχεται στον πελάτη, υπό την προϋπόθεση ότι είναι πιθανό να μην υπάρξει σημαντικός αντιλογισμός του τιμήματος.

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 τροποποιήθηκε τον Απρίλιο του 2016, προκειμένου να παράσχει διευκρινίσεις, συμπεριλαμβανομένης αυτής για τον εντοπισμό των υποχρεώσεων εκτέλεσης εντός μίας σύμβασης.

Από την υιοθέτηση του προτύπου δεν προέκυψαν αναπροσαρμογές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου που να επηρεάζουν το αποτέλεσμα της χρήσης ή το «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» καθώς τα έσοδα πώλησης τσιγάρων από συμβάσεις με πελάτες που αποτελούν τη βασική πηγή εσόδων για τον Όμιλο δεν επηρεάζονται από την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α.15. Ωστόσο προέκυψαν ανακατατάξεις που έχουν απεικονιστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων. Για την ποσοτική επίπτωση από την αλλαγή στη λογιστική αρχή και μέθοδο βλέπε παράγραφο 3.34 «Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους».

Δ.Π.Χ.Α. 9, Χρηματοοικονομικά μέσα

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αντικατέστησε το Δ.Λ.Π 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση». Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 είχε ως αποτέλεσμα μεταβολές στη λογιστική πολιτική σε δύο κύριες περιοχές, ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και την απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.

Μεταβολές στην ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 καθορίζει μια νέα προσέγγιση για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση των στοιχείων αυτών βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα για τη διαχείρισή τους και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών τους.

Για τον προσδιορισμό της κατηγορίας ταξινόμησης και επιμέτρησης, το Δ.Π.Χ.Α. 9 απαιτεί όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από συμμετοχικούς τίτλους και παράγωγα, να αξιολογούνται βάσει ενός συνδυασμού του επιχειρηματικού μοντέλου της οικονομικής οντότητας για τη διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού και των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ρών τους. Οι αναταξινομήσεις μεταξύ κατηγοριών γίνονται μόνο σε σπάνιες περιπτώσεις.

Ο Όμιλος μπορεί, κατά την αρχική αναγνώριση, να προσδιορίσει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, προκειμένου με αυτόν τον τρόπο να απαλείφει ή να μειώνει σημαντικά μια λογιστική ανακολουθία.

Επιπλέον, κατά την αρχική αναγνώριση ενός συμμετοχικού τίτλου που δεν κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς, μια οικονομική οντότητα μπορεί να αποφασίσει αμετάκλητα να παρουσιάσει μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στην καθαρή θέση. Η επιλογή αυτή γίνεται ανά περίπτωση επένδυσης σε κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας του Δ.Π.Χ.Α. 9 για την εφαρμογή της επιλογής επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π 39. Ωστόσο, για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα κέρδη ή οι ζημιές που οφείλονται σε μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου παρουσιάζονται στα αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν μεταφέρονται στη συνέχεια στα αποτελέσματα, εκτός εάν μια τέτοια παρουσίαση θα δημιουργούσε ή θα διέυρνε μια λογιστική ανακολουθία.

Τέλος, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, τα ενσωματωμένα παράγωγα δεν διαχωρίζονται πλέον από το κύριο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού. Αντίθετα, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου και των συμβατικών όρων τους. Η λογιστική αντιμετώπιση των ενσωματωμένων σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραγών και σε μη χρηματοοικονομικά κύρια συμβόλαια δεν έχει αλλάξει.

Προκειμένου να μεταβεί στο Δ.Π.Χ.Α.9, ο Όμιλος διενήργησε αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου στα χαρτοφυλάκια χρεωστικών τίτλων με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών μεταβολών στην ταξινόμηση και επιμέτρηση αυτών. Η αξιολόγηση διενεργήθηκε με βάση τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, δηλαδή την 1 Ιανουαρίου 2018.

Οι κατηγορίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 (εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, διαθέσιμα προς πώληση, διακρατούμενα έως τη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις) έχουν αντικατασταθεί από:

- Χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος
- Χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), με τα κέρδη ή ζημιές να αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης κατά την αποαναγνώριση
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, οι επενδύσεις του Ομίλου σε Money Market Certificates, Αμοιβαία Κεφάλαια εξωτερικού, καθώς και σε μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α, είχαν επίσης ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ενώ τα Τραπεζικά και Εταιρικά ομόλογα είχαν επίσης ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Κατά συνέπεια δεν υφίσταται καμία επίδραση στην κερδοφορία ή τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 9. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018. Για την αλλαγή στη λογιστική αρχή και μέθοδο βλέπε παράγραφο 3.34 «Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους».

Αλλαγές στον υπολογισμό απομείωσης,

Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 έχει μεταβάλει σημαντικά τη λογιστική αντιμετώπιση του Ομίλου για τις ζημιές από απομείωση στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αντικαθιστώντας την προσέγγιση του Δ.Λ.Π 39 των πραγματοποιηθεισών πιστωτικών ζημιών με την προσέγγιση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), η οποία απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων και σημαντική κρίση για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την πιστωτική συμπεριφορά. Οι πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται νωρίτερα σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 σε σύγκριση με το Δ.Λ.Π 39.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την παλαιότητα των υπολοίπων για τουλάχιστον 1 έτος, βασισμένο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

Δεν υπήρξε ποσοτική επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου από την εφαρμογή στον υπολογισμό απομείωσης. Για την αλλαγή στη λογιστική αρχή και μέθοδο βλέπε παράγραφο 3.34 «Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους».

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο

Ένα πλήθος νέων προτύπων, τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και διερμηνείες θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή ο Όμιλος δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο έχουν ως ακολούθως:

Δ.Π.Χ.Α. 9, Τροποποίηση- Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητικό αντιστάθμισμα (σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2019)

Η τροποποίηση μεταβάλλει τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 προκειμένου να επιτρέψει την επιμέτρηση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο, ακόμη και στην περίπτωση δικαιωμάτων πρόωρης εξόφλησης τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα το μέρος που προκάλεσε την πρόωρη λήξη να λάβει αποζημίωση από το άλλο μέρος (αρνητική αποζημίωση). Κατά συνέπεια, η επιμέτρηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού θα πραγματοποιείται ανεξάρτητα από το γεγονός ή την περίπτωση που προκάλεσε την πρόωρη λήξη της σύμβασης και ανεξάρτητα από το ποιο μέρος καταβάλλει ή λαμβάνει την εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη. Η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 πριν την τροποποίηση πιθανότατα θα είχε ως αποτέλεσμα την επιμέτρηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, η τροποποίηση επιβεβαιώνει και τον λογιστικό χειρισμό της τροποποίησης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9. Συγκεκριμένα, όταν μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος τροποποιείται χωρίς αυτό να οδηγήσει σε αποαναγνώρισή της, τότε το κέρδος ή η ζημιά που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των αρχικών συμβατικών ταμειακών ροών και των τροποποιημένων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23, Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του Δ.Λ.Π 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και φορολογικές απαιτήσεις και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται ξεχωριστά ή συνολικά ως ομάδα, ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας και η οικονομική οντότητα θα πρέπει να υποθέτει ότι μια φορολογική αρχή που έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων θα τους εξετάσει και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση των φόρων εισοδήματος σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας (δηλαδή το πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Π.Χ.Α. 16, Μισθώσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το Δ.Π.Χ.Α. 16, το οποίο αντικαθιστά το Δ.Λ.Π 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός της Κατάστασης της Χρηματοοικονομικής Θέσης για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 17.

Ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16 αφορά κυρίως την έννοια του ελέγχου. Το νέο πρότυπο διαχωρίζει τις μισθώσεις από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με βάση το κατά πόσο η χρήση ενός καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται από τον πελάτη. Έλεγχος θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο πελάτης έχει:

- Το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου, και
- Το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» ('right of use asset') και της «υποχρέωσης από μισθώσεις» ('lease liability'), κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, μείον τυχόν κίνητρα προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστος αποκατάστασης και αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιήθηκαν από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί.

Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τον τόκο-έξοδο της «υποχρέωσης από μισθώσεις». Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιαστικά από τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 16.

Μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το πρότυπο από την υποχρεωτική ημερομηνία υιοθέτησής του, την 1η Ιανουαρίου 2019. Επιλέχθηκε η εφαρμογή της απλοποιημένης μεθόδου μετάβασης (simplified approach) και δεν θα επαναδιατυπωθούν τα συγκριτικά ποσά για το έτος πριν από την πρώτη υιοθέτηση του προτύπου. Επίσης, προτίθενται να χρησιμοποιηθούν οι εξαιρέσεις του προτύπου για τα συμβόλαια μίσθωσης, που έχουν διάρκεια 12 μήνες από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής τους, για συμβόλαια μίσθωσης, που το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας και για συμβόλαια που είναι βραχυπρόθεσμα.

Λογιστική μισθωτή

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, ο Όμιλος ως μισθωτής θα αναγνωρίσει δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις από μισθώσεις στον ισολογισμό, τα οποία επιμετρώνται αρχικά στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων. Ο Όμιλος σκοπεύει να εφαρμόσει αυτή την αρχική επιμέτρηση σε όλες τις μισθώσεις, εξαιρουμένων αυτών με περίοδο μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, κάνοντας χρήση των εξαιρέσεων για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία.

Για τις υποχρεώσεις μίσθωσης, που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος προβλέπει ότι θα αναγνωρίσει την 1 Ιανουαρίου 2019: δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων Ευρώ 918 χιλιάδες και υποχρεώσεις από μισθώσεις Ευρώ 918 χιλιάδες (Εταιρεία: δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων Ευρώ 682 χιλιάδες και υποχρεώσεις από μισθώσεις Ευρώ 682 χιλιάδες).

Το EBITDA για τον Όμιλο αναμένεται να αυξηθεί περίπου Ευρώ 348 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 237 χιλιάδες). Αυτό συμβαίνει διότι οι πληρωμές από τις λειτουργικές μισθώσεις συμπεριλαμβάνονταν στο EBITDA, αλλά οι αποσβέσεις των δικαιωμάτων χρήσης των περιουσιακών στοιχείων και οι τόκοι των υποχρεώσεων από μισθώσεις δεν συμπεριλαμβάνονται στην επιμέτρησή του. Οι ανωτέρω αποσβέσεις αναμένεται να ανέλθουν για τον Όμιλο σε Ευρώ 314 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 209 χιλιάδες), ενώ οι προαναφερθέντες τόκοι υποχρεώσεων σε Ευρώ 32 χιλιάδες. (Εταιρεία: Ευρώ 24 χιλιάδες)

Αναφορικά με τη μεταγενέστερη επιμέτρηση, ο Όμιλος, ενεργώντας ως μισθωτής, θα εφαρμόσει τη μέθοδο κόστους για την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού. Συνεπώς, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού θα επιμετράται στο κόστος μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης και θα αναπροσαρμόζεται λόγω επαναμέτρησης της υποχρέωσης από μισθώσεις. Αφετέρου, θα αναγνωρίζεται τόκος-έξοδο πάνω στις υποχρεώσεις από μισθώσεις, ενώ το λογιστικό τους υπόλοιπο θα μειώνεται προκειμένου να αποτυπώνει τις καταβολές των μισθωμάτων. Σε περίπτωση επαναξιολογήσεων ή τροποποιήσεων, το λογιστικό υπόλοιπο των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα επαναμετράται ώστε να αποτυπωθούν τα αναθεωρημένα μισθώματα.

Το νέο λογιστικό πρότυπο δεν έχει επίπτωση για τον Όμιλο ως εκμισθωτή.

Δ.Λ.Π. 28, Τροποποίηση – Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι το Δ.Π.Χ.Α. 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα', συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων απομείωσης, έχει εφαρμογή στις μακροπρόθεσμες συμμετοχές στις συγγενείς και κοινοπραξίες οι οποίες αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης της εταιρείας στη συγγενή ή κοινοπραξία αλλά δεν λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με την τροποποίηση, μια οικονομική οντότητα δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών στις συγγενείς και κοινοπραξίες (καθαρή επένδυση σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες» κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Λ.Π. 19, Τροποποίηση – Τροποποίηση Προγράμματος, Περικοπή ή Διακανονισμός (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι όταν μία αλλαγή σε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών δηλαδή τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός πραγματοποιείται και απαιτείται επαναμέτρηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές από την επαναμέτρηση προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα. Επιπροσθέτως, η τροποποίηση περιλαμβάνει διευκρινίσεις αναφορικά με την επίδραση μιας τροποποίησης προγράμματος, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις για το ανώτατο όριο περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 2015 – 2017 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε διάφορα πρότυπα ως ακολούθως:

Με τις τροποποιήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και Δ.Π.Χ.Α. 11 «Από κοινού Συμφωνίες», αποσαφηνίστηκε ο τρόπος με τον οποίο μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει την αύξηση της συμμετοχής της σε μια από κοινού δραστηριότητα που πληροί τον ορισμό της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συναλλαγή αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων που

επιτυγχάνεται σε στάδια και ο αποκτών επαναμετρά το σύνολο της συμμετοχής που κατείχε προηγουμένως επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων της από κοινού δραστηριότητας σε εύλογη αξία. Εν αντιθέσει, αν μία οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο σε μια επιχείρηση η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συμμετοχή που κατείχε προηγουμένως δεν επαναμετράται.

Οι βελτιώσεις στο Δ.Λ.Π 12 «Φόροι Εισοδήματος» διευκρίνισαν ότι όλες οι επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από μερίσματα, περιλαμβανομένων και των πληρωμών από χρηματοοικονομικά μέσα που καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, στην κατάσταση συνολικών εσόδων ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το που είχε αναγνωρισθεί η αρχική συναλλαγή ή το γεγονός που δημιούργησε τα διανεμόμενα κέρδη που οδήγησαν στο μέρισμα.

Με τις τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π 23 «Κόστος Δανεισμού» αποσαφηνίστηκε ότι κάθε δανεισμός που λήφθηκε αρχικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρούσε τις προϋποθέσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος των κεφαλαίων που δανείστηκε η οντότητα γενικά, όταν ουσιαστικά όλες οι αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του έχουν περατωθεί.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του του Ομίλου και της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις σε αναφορές σχετικά με το εννοιολογικό πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Το Μάρτιο του 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο. Το εν λόγω πλαίσιο αντικαθιστά την προηγούμενη μορφή η οποία εξεδόθη το 2010. Οι αναθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εισήγαγαν ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, επικαιροποιημένους ορισμούς αναφορικά με τα στοιχεία του ενεργητικού, τις υποχρεώσεις και τα κριτήρια αποαναγνώρισης, καθώς επίσης και διευκρινήσεις σχετικά με άλλα σημαντικά πεδία.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με τον ορισμό της επιχείρησης σε «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» του Δ.Π.Χ.Α. 3 με σκοπό να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να καθορίσουν αν το σύνολο των αποκτώμενων δραστηριοτήτων και των στοιχείων του ενεργητικού συνιστούν επιχείρηση ή όχι. Αποσαφηνίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχείρησης, καταργούν την αξιολόγηση για το εάν οι συμμετέχοντες στην αγορά δύνανται να αντικαταστήσουν τα στοιχεία που λείπουν, προσθέτουν οδηγίες για να βοηθήσουν τις οικονομικές οντότητες να αξιολογήσουν αν οι αποκτώμενες διαδικασίες θεωρούνται σημαντικές, περιορίζουν τους ορισμούς της επιχείρησης και των εκρών της και εισάγουν έναν προαιρετικό έλεγχο σχετικά με τη συγκέντρωση της εύλογης αξίας (fair value concentration test).

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 8: Ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους (Material) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Οι τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π 1 «Παρουσίαση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων» και του Δ.Λ.Π 8 «Λογιστικές Αρχές και μέθοδοι, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» αποσκοπούν στο να ευθυγραμμιστούν όλα τα πρότυπα με τον ορισμό του Ουσιώδους Μεγέθους και να αποσαφηνίσουν συγκεκριμένες πτυχές αυτού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι «μια πληροφορία θεωρείται ουσιώδης αν η παράλειψή της, ανακρίβεια ή συγκάλυψή της αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, βάσει των οποίων παράσχουν χρηματοοικονομική πληροφόρηση για μια συγκεκριμένη οικονομική οντότητα». Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι το ουσιώδες μέγεθος (materiality) θα εξαρτάται από τη φύση και το μέγεθος της πληροφορίας.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δ.Π.Χ.Α. 17, Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2021, δεν έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Το Δ.Π.Χ.Α. 17 δεν είναι σχετικό με τις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας.

3.34 Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους

Δεν υπάρχουν αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους που τηρήθηκαν σε σχέση με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων την 31 Δεκεμβρίου 2018, εκτός από τα νέα πρότυπα και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 1η Ιανουαρίου 2018.

Δ.Π.Χ.Α. 15, Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες και Δ.Π.Χ.Α 15

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 καθιερώνει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης εσόδων για τον προσδιορισμό του χρόνου αναγνώρισης και του ποσού του εσόδου και αντικαθιστά τις υφιστάμενες οδηγίες για την αναγνώριση του, συμπεριλαμβανομένου του Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα», του Δ.Λ.Π. 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» και της Διερμηνείας 13 «Προγράμματα πιστότητας πελατών».

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες, εκτός από αυτές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων όπως:

- Χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά συμβατικά δικαιώματα ή υποχρεώσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», Δ.Π.Χ.Α. 10 «Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις», Δ.Π.Χ.Α. 11 «Από Κοινού

- Συμφωνίες», Δ.Λ.Π 27 «Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις» και Δ.Λ.Π 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες»,
- Μισθώσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής του Δ.Λ.Π 17 «Μισθώσεις» (ή Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις»), και
- Ασφαλιστήρια συμβόλαια, εντός του πλαισίου του Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια».

Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε σταδίων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβάσεις με πελάτες:

1. Προσδιορισμός των συμβάσεων με έναν πελάτη
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης από τη σύμβαση
3. Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
4. Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) μια οικονομική οντότητα ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 διευκρινίζει ότι το έσοδο θα πρέπει να αναγνωρίζεται στο ποσό που αντιστοιχεί στο τμήμα που η οικονομική οντότητα αναμένει ότι δικαιούται σε αντάλλαγμα για την μεταβίβαση αγαθών και υπηρεσιών. Εισάγει την έννοια της αναγνώρισης εσόδου βάσει των υποχρεώσεων εκτέλεσης καθώς αυτές εκπληρώνονται και ο έλεγχος του αγαθού ή της υπηρεσίας (δηλαδή η δυνατότητα κατεύθυνσης της χρήσης και απόκτησης του οφέλους από αυτά) αποκτάται από τον πελάτη. Για τις προμήθειες που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου, όπως προμήθειες για την παροχή υπηρεσιών διαχειρίσεως χαρτοφυλακίων και επενδυτικών συμβουλών και τις μεταβλητές αμοιβές οι οποίες βασίζονται στην απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία, η αμοιβή αναγνωρίζεται καθώς η υπηρεσία παρέχεται στον πελάτη, υπό την προϋπόθεση ότι είναι πιθανό να μην υπάρξει σημαντικός αντιλογισμός του τιμήματος.

Το Δ.Π.Χ.Α. 15 τροποποιήθηκε τον Απρίλιο του 2016, προκειμένου να παράσχει διευκρινίσεις, συμπεριλαμβανομένης αυτής για τον εντοπισμό των υποχρεώσεων εκτέλεσης εντός μίας σύμβασης.

Από την υιοθέτηση του προτύπου δεν προέκυψαν αναπροσαρμογές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου που να επηρεάζουν το αποτέλεσμα της χρήσης ή το «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» καθώς τα έσοδα πώλησης τσιγάρων από συμβάσεις με πελάτες που αποτελούν τη βασική πηγή εσόδων για τον Όμιλο δεν επηρεάζονται από την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α.15. Ωστόσο προέκυψαν ανακατατάξεις που έχουν απεικονιστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων.

Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος πληρώνει σε πελάτες του, αμοιβές για την τοποθέτηση των προϊόντων του σε προθήκες καταστημάτων τους, ή τοποθέτηση/προβολή αυτών σε διακεκριμένη περιοχή (αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης). Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δ.Π.Χ.Α. 15, αυτές οι αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης των προϊόντων, οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις, δεν αντιμετωπίζονται ως πληρωμή ξεχωριστής υπηρεσίας, και αφαιρούνται από τα καθαρά έσοδα πωλήσεων. Οι αμοιβές αυτές, καθώς και τα κίνητρα προώθησης των προϊόντων, που παρέχονται από τους πελάτες, και αναγνωρίζονται ως μειωτικά των εσόδων, ανέρχονται για το έτος 2018, σε Ευρώ 2.152 χιλιάδες και Ευρώ 1.538 χιλιάδες, για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα.

Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται. Η αναφερθείσα επίδραση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Λοιπών Εσόδων της χρήσης 2018 είναι η μείωση του Κύκλου Εργασιών από Ευρώ 963.304 χιλιάδες σε Ευρώ 961.122 χιλιάδες και από Ευρώ 696.322 χιλιάδες σε Ευρώ 694.754 χιλιάδες για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα και η μείωση των Εξόδων Διάθεσης από Ευρώ 22.799 χιλιάδες σε Ευρώ 20.617 χιλιάδες και από Ευρώ 20.782 χιλιάδες σε Ευρώ 19.214 χιλιάδες για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα.

Δ.Π.Χ.Α. 9, Χρηματοοικονομικά μέσα

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αντικατέστησε το Δ.Λ.Π 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση». Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 είχε ως αποτέλεσμα μεταβολές στη λογιστική πολιτική σε δύο κύριες περιοχές, ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και την απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.

Μεταβολές στην ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 καθορίζει μια νέα προσέγγιση για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση των στοιχείων αυτών βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα για τη διαχείρισή τους και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Για τον προσδιορισμό της κατηγορίας ταξινόμησης και επιμέτρησης, το Δ.Π.Χ.Α. 9 απαιτεί όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από συμμετοχικούς τίτλους και παράγωγα, να αξιολογούνται βάσει ενός συνδυασμού του επιχειρηματικού μοντέλου της οικονομικής οντότητας για τη διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού και των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Οι αναταξινομήσεις μεταξύ κατηγοριών γίνονται μόνο σε σπάνιες περιπτώσεις.

Ο Όμιλος μπορεί, κατά την αρχική αναγνώριση, να προσδιορίσει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, προκειμένου με αυτόν τον τρόπο να απαλείφει ή να μειώνει σημαντικά μια λογιστική ανακολουθία.

Επιπλέον, κατά την αρχική αναγνώριση ενός συμμετοχικού τίτλου που δεν κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς, μια οικονομική οντότητα μπορεί να αποφασίσει αμετάκλητα να παρουσιάσει μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στην καθαρή θέση. Η επιλογή αυτή γίνεται ανά περίπτωση επένδυσης σε κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας του Δ.Π.Χ.Α. 9 για την εφαρμογή της επιλογής επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π 39. Ωστόσο, για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα κέρδη ή οι ζημιές που οφείλονται σε μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου παρ'ότι παρουσιάζονται στα αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν μεταφέρονται στη συνέχεια στα αποτελέσματα, εκτός εάν μια τέτοια παρουσίαση θα δημιουργούσε ή θα διέυρνε μια λογιστική ανακολουθία.

Τέλος, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, τα ενσωματωμένα παράγωγα δεν διαχωρίζονται πλέον από το κύριο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού. Αντίθετα, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου και των συμβατικών όρων τους. Η λογιστική αντιμετώπιση των ενσωματωμένων σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραγώγων και σε μη χρηματοοικονομικά κύρια συμβόλαια δεν έχει αλλάξει.

Προκειμένου να μεταβεί στο Δ.Π.Χ.Α.9, ο Όμιλος διενήργησε αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου στα χαρτοφυλάκια χρεωστικών τίτλων με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών μεταβολών στην ταξινόμηση και επιμέτρηση αυτών. Η αξιολόγηση διενεργήθηκε με βάση τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, δηλαδή την 1 Ιανουαρίου 2018.

Οι κατηγορίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 (εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, διαθέσιμα προς πώληση, διακρατούμενα έως τη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις) έχουν αντικατασταθεί από:

- Χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος
- Χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), με τα κέρδη ή ζημιές να αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης κατά την αποαναγνώριση
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL).

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, οι επενδύσεις του Ομίλου σε Money Market Certificates, Αμοιβαία Κεφάλαια εξωτερικού, καθώς και σε μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α, είχαν επίσης ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ενώ τα Τραπεζικά και Εταιρικά ομόλογα είχαν επίσης ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Κατά συνέπεια δεν υφίσταται καμία επίδραση στην κερδοφορία ή τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 9. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018. Λόγω της αναφερθείσας αλλαγής, ο λογαριασμός της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, που αφορά Εταιρικά και Τραπεζικά Ομόλογα, άλλαξε ονομασία, σε σχέση με τις περυσινές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από «**Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία**» σε «**Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων**».

Αλλαγές στον υπολογισμό απομείωσης

Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 έχει μεταβάλει σημαντικά τη λογιστική αντιμετώπιση του Ομίλου για τις ζημιές από απομείωση στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αντικαθιστώντας την προσέγγιση του Δ.Λ.Π 39 των πραγματοποιηθεισών πιστωτικών ζημιών με την προσέγγιση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), η οποία απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων και σημαντική κρίση για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την πιστωτική συμπεριφορά. Οι πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται νωρίτερα σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 σε σύγκριση με το Δ.Λ.Π 39.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την παλαιότητα των υπολοίπων για τουλάχιστον 1 έτος, βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

Η πρόβλεψη ζημιάς για τις απαιτήσεις από πελάτες για τον Όμιλο δεν μεταβλήθηκε ουσιαστικά κατά την 1 Ιανουαρίου 2018. Ως εκ τούτου δεν διενεργήθηκε προσαρμογή του «Υπολοίπου κερδών εις νέο».

Οι επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων και τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα που περιλαμβάνουν βραχυπρόθεσμα ομόλογα υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας, μετρητά καταθέσεις ύψεως και βραχυπρόθεσμης προθεσμίας έως 3 μήνες, υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του Δ.Π.Χ.Α. 9, ωστόσο η ζημία απομείωσης επ' αυτών ήταν επουσιώδης. Τα ομόλογα είναι χαμηλού κινδύνου και τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών είναι υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού κινδύνου.

4. Λοιπές πληροφορίες

Δεν υπάρχουν σημαντικά έκτακτα γεγονότα που να συνέβησαν στην περίοδο 1 Ιανουαρίου – 31 Δεκεμβρίου 2018 που να επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Τέλος, σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει εποχικότητα στον παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλο της Εταιρείας.

5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Ο Όμιλος

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια & κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό κατασκευή	Σύνολο
2017							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2017	6.130	19.185	132.117	1.852	5.749	23	165.056
Προσθήκες	0	19	1.417	16	121	0	1.573
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	(2.011)	(1)	0	(23)	(2.035)
Υπόλοιπο 31.12.2017	6.130	19.204	131.523	1.867	5.870	0	164.594
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2017	0	11.140	66.998	1.720	5.087	0	84.945
Αποσβέσεις χρήσης	0	347	4.229	26	150	0	4.752
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	(74)	(1)	0	0	(75)
Απομειώσεις	0	0	(107)	0	0	0	(107)
Υπόλοιπο 31.12.2017	0	11.487	71.046	1.745	5.237	0	89.515
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2017	6.130	7.717	60.477	122	633	0	75.079
2018							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2018	6.130	19.204	131.523	1.867	5.870	0	164.594
Προσθήκες	0	24	11.450	10	251	0	11.735
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	0	(53)	(66)	0	(119)
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.130	19.228	142.973	1.824	6.055	0	176.210
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2018	0	11.487	71.046	1.745	5.237	0	89.515
Αποσβέσεις χρήσης	0	348	4.459	24	169	0	5.000
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(53)	(66)	0	(119)
Απομειώσεις	0	0	(300)	0	0	0	(300)
Υπόλοιπο 31.12.2018	0	11.835	75.205	1.716	5.340	0	94.096
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2018	6.130	7.393	67.768	108	715	0	82.114

Η Εταιρεία

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια & κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό κατασκευή	Σύνολο
2017							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2017	6.130	19.178	132.117	1.732	5.467	23	164.647
Προσθήκες	0	19	1.417	16	117	0	1.569
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	(2.011)	(1)	0	(23)	(2.035)
Υπόλοιπο 31.12.2017	6.130	19.197	131.523	1.747	5.584	0	164.181
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2017	0	11.134	66.998	1.612	4.818	0	84.562
Αποσβέσεις χρήσης	0	347	4.229	24	140	0	4.740
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	(74)	(1)			(75)
Απομειώσεις	0	0	(107)	0	0	0	(107)
Υπόλοιπο 31.12.2017	0	11.481	71.046	1.635	4.958	0	89.120
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2017	6.130	7.716	60.477	112	626	0	75.061
2018							
Κόστος							
Υπόλοιπο 01.01.2018	6.130	19.197	131.523	1.747	5.584	0	164.181
Προσθήκες	0	24	11.450	10	249	0	11.733
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(53)	(61)	0	(114)
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.130	19.221	142.973	1.704	5.772	0	175.800
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 01.01.2018	0	11.481	71.046	1.635	4.958	0	89.120
Αποσβέσεις χρήσης	0	348	4.459	22	165	0	4.994
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(53)	(61)	0	(114)
Αντιλογισμός εγγραφής απομείωσης	0	0	(300)	0	0	0	(300)
Υπόλοιπο 31.12.2018	0	11.829	75.205	1.604	5.062	0	93.700
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2018	6.130	7.392	67.768	100	710	0	82.100

Τα Γήπεδα-Οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των Ενσώματων Ακίνητοποιήσεων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο, στην εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής τους, που έχει ως εξής:

Κτίρια και Κτιριακές εγκαταστάσεις
 Ηλεκτρολογικές- Ηλεκτρονικές-Κλιματιστικές εγκαταστάσεις
 Μηχανήματα χαρμανοποίησης καπνών - Παραγωγής ατμού
 Μηχανήματα κυτιοποίησης, σιγαροποίησης, πακεταρίσματος, παραγωγής φίλτρων
 Μεταφορικά μέσα
 Μηχανογραφικός εξοπλισμός

Έτη

60
 3 - 15
 16 - 24
 8 - 35
 5 - 7
 3 - 5

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των μηχανημάτων, αποσβένεται πλήρως σε 25 έτη. Επιπλέον, ο αριθμός των μηχανημάτων με ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη των 25 ετών, είναι πολύ μικρός.

Η εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής των μηχανημάτων, βασίστηκε στην ιστορικότητα της χρήσης πανομοιότυπων μηχανημάτων, και στην εμπειρία από την υπερεκατονταετή λειτουργία της Εταιρείας, καθώς και σε εκτίμηση των μελλοντικών συνθηκών και τάσεων των αγορών. Δεν υπάρχουν μεταβολές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Λόγω του γεγονότος ότι οι Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις αποτιμούνται στο κόστος κτήσης τους, και την υψηλή κερδοφορία της Εταιρείας, που συνεπάγεται υψηλή αξία χρήσης (value in use), δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, κατά την τρέχουσα χρήση.

Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

6. Συμμετοχές

Η κίνηση των Συμμετοχών της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης	1.406	1.731
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου στη θυγατρική KARELIA TÛTÛN VE TICARET A.Ş.	209	0
Πρόβλεψη απομείωσης	(316)	(325)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.299	1.406

Οι Συμμετοχές την 31 Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Επωνυμία	Χώρα Εγκ/σης	Κόστος κτήσης	Αξία Συμμετοχών	Περιουσιακά Στοιχεία	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Κέρδη (Ζημίες) προ φόρων	Ποσοστό Συμμετοχής
MERIDIAN A.E.	Ελλάδα	3.065	177	726	547	1.186	(187)	99,54%
KARELIA ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	210	0	6	24	0	(12)	85%
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	Αγγλία	0	0	26.807	23.872	5.607	702	100%
KARELIA BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	1.030	1.030	36.886	27.385	235.071	314	100%
G.K. DISTRIBUTORS EOOD	Βουλγαρία	0	0	660	3	55.339	27	100%
KARELIA TÛTÛN VE TICARET A.Ş.	Τουρκία	1.080	92	117	7	3	(75)	97%
KARELIA BELGIUM LTD	Βέλγιο	18	0	10	5	0	0	85%
		5.403	1.299	65.212	51.843	297.206	769	

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία G.K DISTRIBUTORS EOOD είναι θυγατρική της KARELIA BULGARIA EOOD. Η απομείωση στην τρέχουσα χρήση αφορά τη MERIDIAN A.E. και την KARELIA TUTUN VE TICARET A. Ş..

7. Αποθέματα

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Πρώτες ύλες	24.556	25.235	24.556	25.235
Εμπορεύματα	4.190	48.924	479	216
Προϊόντα	24.432	18.377	24.432	18.377
Ανταλλακτικά και αναλώσιμα	9.930	9.398	9.930	9.398
	63.108	101.934	59.397	53.226

Η κίνηση των Προβλέψεων Απομείωσης Αποθεμάτων έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.596	1.376	1.475	1.255
Μείον καταστροφές στην χρήση	(403)	(559)	(403)	(559)
Προβλέψεις χρήσης	1.415	779	1.415	779
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.608	1.596	2.487	1.475

Η απομείωση, αφορά κυρίως υλικά συσκευασίας τα οποία, είτε λόγω ξαφνικών μεταβολών στην νομοθεσία περί ιχνηλασιμότητας, είτε εξαιτίας αιφνιδίων μεταβολών στην νομοθεσία σχετικά με τις προειδοποιήσεις υγείας στις συσκευασίες καπνικών προϊόντων, στις χώρες στις οποίες έχουμε δραστηριότητα, κρίθηκαν ως μη αξιοποιήσιμα, καθώς και ανταλλακτικά παλαιότερων μηχανολογικών εγκαταστάσεων με χαμηλό ρυθμό κυκλοφορίας

Στην αξία των αποθεμάτων των προϊόντων της Εταιρείας που προορίζονται για την Ελληνική αγορά, περιλαμβάνονται φόροι (Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης και ΦΠΑ), το σύνολο των οποίων ανέρχεται κατά μέσο όρο σε ποσοστό 88% περίπου της αξίας τους. Αντίστοιχα στην αξία των αποθεμάτων εμπορευμάτων των θυγατρικών περιλαμβάνεται Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης ο οποίος ανέρχεται κατά μέσο όρο σε ποσοστό 87,50% περίπου της αξίας τους.

8. Λογαριασμοί εισπρακτέοι

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Απαιτήσεις από πελάτες	12.809	13.174	13.873	25.478
Λοιπές απαιτήσεις	18.742	28.170	18.438	6.697
Προκαταβολές-Προπληρωμένα έξοδα	369	142	349	134
Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη (Σημ.30)	0	0	23.021	23.008
	31.920	41.486	55.681	55.317

Η Εταιρεία χορήγησε στις χρήσεις 2015, 2017 και 2018, για λόγους διευκόλυνσης των δραστηριοτήτων του Ομίλου, άτοκα δάνεια στις θυγατρικές της εταιρείες KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD και KARELIA ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.. Τα υπόλοιπα αυτών των δανείων ανέρχονται (κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018) στο ποσό Ευρώ 23.000 χιλιάδες και Ευρώ 21 χιλιάδες ανά θυγατρική αντίστοιχα.

Οι **Απαιτήσεις από Πελάτες** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Απαιτήσεις από ανοικτά υπόλοιπα	16.352	16.717	14.440	15.170
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες εταιρείες	0	0	2.736	13.611
Επιταγές μεταχρ/νες – Γραμ.Εισπρακτέα-Έσοδα εισπρακτέα	98	98	68	68
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	(3.641)	(3.641)	(3.371)	(3.371)
	12.809	13.174	13.873	25.478

Από την 1^η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9, και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεών του

Οι **Λοιπές Απαιτήσεις** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Απαιτήσεις από το Δημόσιο	17.998	42.327	17.514	20.914
Λοιπές απαιτήσεις	3.078	3.226	3.258	3.166
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου	(2.334)	(17.383)	(2.334)	(17.383)
	18.742	28.170	18.438	6.697

Η κίνηση των **Προβλέψεων για Επισφαλείς Απαιτήσεις** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	21.024	24.020	20.754	23.755
Προβλέψεις χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις	0	63	0	58
Προβλέψεις χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου	(15.048)	(3.059)	(15.048)	(3.059)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	5.976	21.024	5.706	20.754

Η εκτίμηση της **πρόβλεψης για Επισφαλείς Απαιτήσεις**, βασίστηκε στις ληξιπρόθεσμες και ακίνητες, για τουλάχιστον ένα έτος απαιτήσεις, καθώς και στις προοπτικές εισπραξης αυτών, λαμβάνοντας υπόψη, ένδικα ή άλλα μέσα. Από το ποσόν των «Προβλέψεων χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου», που επεστράφη, ποσό Ευρώ 14.381, αφορά την υπόθεση του Τελωνείου Νίκης, και ποσό Ευρώ 1.039, την υπόθεση Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς, (Σημ. 26 ε, στ). Και τα δύο ποσά, έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα, στον λογαριασμό «Επίδικοι φόροι-τέλη (επιστροφή)»

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων, είναι άτοκες και βραχυπρόθεσμες, και συμπίπτουν, περίπου, με τις λογιστικές αξίες.

Οι Προκαταβολές-Προπληρωμένα Έξοδα αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Παραγγελίες αποθεμάτων	4	3	3	2
Προκαταβολές σε προμηθευτές	119	76	100	69
Προπληρωμένα έξοδα	246	63	246	63
	369	142	349	134

9. Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Μετοχές εισηγμένες	6	9	6	9
Αμοιβαία Κεφάλαια Εξωτερικού και Money Market Certificates	171.480	174.350	149.784	152.556
	171.486	174.359	149.790	152.565

Οι **Μετοχές εισηγμένες** έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους και η ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση έχει μεταφερθεί στα αποτελέσματα χρήσης.

Τα **Αμοιβαία Κεφάλαια Εξωτερικού** καθώς και τα **Money Market Certificates** Ευρώ 171.480 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 149.784 χιλιάδες), είναι εκδόσεως ή/και διαχείρισεως των Χρηματοπιστωτικών Οίκων, UBS Switzerland AG, Danske Bank Group, και Deutsche Bank. Η αξία αποτίμησης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Εξωτερικού και των Money Market Certificates έχουν δοθεί από τους διαχειριστές ενώ η ιεράρχηση μεθόδου αποτίμησης είναι επιπέδου 2, διότι περιλαμβάνει εισηγμένα χρεόγραφα χαμηλού ρίσκου, και βραχυχρόνιας διάρκειας ως ένα έτος. Το ιστορικό κόστος (κόστος αγοράς ή κόστος αποτίμησης κατά την προηγούμενη χρήση) των παραπάνω προϊόντων (εκτός των μετοχών), ανήλθε σε Ευρώ 166.899 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 145.104 χιλιάδες), και οι διαφορές αποτίμησης, σε τρέχουσα τιμή, σε Ευρώ 4.581 χιλιάδες (κέρδος), (Εταιρεία: Ευρώ 4.680 χιλιάδες (κέρδος) οι οποίες αναλύονται ως εξής:

- 1) Κέρδος από την αύξηση της τιμής κτήσης των παραπάνω επενδύσεων Ευρώ 887 χιλιάδες (Εταιρεία: κέρδος Ευρώ 986 χιλιάδες).
- 2) Κέρδος συναλλαγματικών διαφορών λόγω της ενίσχυσης του Δολαρίου ΗΠΑ κατά την διάρκεια της χρήσης του 2018, σε ότι αφορά τις επενδύσεις σε Δολάρια, σε Αμοιβαία Κεφάλαια και Money Market Certificates, ποσού Ευρώ 3.694 χιλιάδων (Εταιρεία: κέρδος Ευρώ 3.694 χιλιάδες).

Σημειώνεται ότι κέρδος ή ζημιά από αποτίμηση, αποτελούν μη πραγματοποιηθέν αποτέλεσμα (non realized) για την Εταιρεία. Το πραγματικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά), θα προκύψει κατά την ρευστοποίηση, των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων.

10. Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Τραπεζικά ομόλογα	11.497	28.368	11.497	28.368
Εταιρικά ομόλογα	2.772	10.226	2.772	10.226
	14.269	38.594	14.269	38.594

Τα **Εταιρικά** καθώς και τα **Τραπεζικά Ομόλογα** Ευρώ 14.269 χιλιάδες, είναι εκδόσεως διεθνών οίκων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Η αξία αποτίμησης των Εταιρικών και των Τραπεζικών ομολόγων έχουν δοθεί από τους θεματοφύλακες ενώ η ιεράρχηση μεθόδου αποτίμησης είναι επιπέδου 1, διότι είναι διαπραγματεύσιμα σε χρηματαγορές. Το ιστορικό κόστος (κόστος αγοράς ομολόγων και προπληρωμένων κουπονιών) των παραπάνω προϊόντων ανήλθε σε Ευρώ 14.467 χιλιάδες, και οι διαφορές αποτίμησης, σε τρέχουσα τιμή, σε Ευρώ 277 χιλιάδες (ζημιά), η οποία αναλύεται ως εξής:

1. Ζημιά από την σύγκριση της αποτίμησης σε σχέση με την τιμή κτήσης των παραπάνω επενδύσεων, χωρίς την επίδραση συναλλαγματικών διαφορών, Ευρώ 277 χιλιάδες.

Σημειώνεται ότι κέρδος ή ζημιά από αποτίμηση, αποτελούν μη πραγματοποιηθέν αποτέλεσμα (non realized) για την Εταιρεία. Το πραγματικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά), θα προκύψει κατά την ρευστοποίηση ή διακράτηση μέχρι την λήξη, των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων.

2. Επιπλέον στα παραπάνω κονδύλια, περιέχονται δουλεμένα έσοδα κουπονιών ποσού Ευρώ 79 χιλιάδες.

11. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Διαθέσιμα στο Ταμείο	21	24	17	20
Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	218.323	124.378	181.322	97.945
	218.344	124.402	181.339	97.965

Το μέσο επιτόκιο των **Καταθέσεων Όψεως και Προθεσμίας** του Ομίλου, ανήλθε σε 0,83% (2018) και 0,43% (2017).

Η ανάλυση των **Καταθέσεων Όψεως**, των **Ταμειακών Διαθεσίμων** και **Προθεσμιακών Καταθέσεων**, ανά γεωγραφική περιοχή, την 31 Δεκεμβρίου 2018, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Εγχώριες	26.130	25.627
Χώρες Εξωτερικού	192.193	155.695
	218.323	181.322

12. Μετοχικό κεφάλαιο

Το ολοσχερώς καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται την 31 Δεκεμβρίου 2018, σε Ευρώ 32.650.800 (Ευρώ τριάντα δύο εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα χιλιάδες οκτακόσια), διαιρούμενο σε 2.760.000 (δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα χιλιάδες) κοινές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 11,83 (Ευρώ έντεκα και ογδόντα τρία λεπτά) η κάθε μία. Δεν υπάρχει μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

13. Λοιπά Αποθεματικά

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Τακτικό Αποθεματικό	31.544	29.256	31.504	29.216
Αφορολόγητο Αποθεματικό	72.512	72.502	72.512	72.502
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	206	206	176	176
Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	1.620	1.620	1.620	1.620
Επενδύσεις στη εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	(63)	98	(63)	98
Αποθεματικά από αναλογιστικές (ζημιές)/κέρδη	(303)	(336)	(285)	(316)
	105.516	103.346	105.464	103.296

Τα υπόλοιπα αποθεματικά (αφορολόγητα αποθεματικά), αφορούν σωρευμένα κέρδη για τα οποία παρέχεται απαλλαγή από την φορολογία ή φορολόγηση με μικρότερο συντελεστή φόρου, εφόσον δε διανέμονται. Σε περίπτωση διανομής τους οφείλεται φόρος εισοδήματος, με τον ισχύοντα κατά το χρόνο της διανομής φορολογικό συντελεστή. Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης τους, μέχρι την χρήση 2020, οφείλεται φόρος εισοδήματος με μειωμένο φορολογικό συντελεστή. Η διανομή ή η κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

14. Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα νόμιμα ασκητό δικαίωμα για συμψηφισμό και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα, οι ανώνυμες εταιρείες φορολογούνται στα συνολικά τους κέρδη με συντελεστή 29% (2017: 29%). Σε συνέχεια της έκδοσης του Ν.4579/2018 (Αρ. 23), για τα έτη 2019 και έπειτα ο φορολογικός συντελεστής μειώνεται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και των επομένων ετών.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
	Υπόλοιπο 31/12/2017	Υπόλοιπο 31/12/2017	Επίδραση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων χρήσης 2018	Επίδραση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων χρήσης 2018	Υπόλοιπο 31/12/2018	Υπόλοιπο 31/12/2018
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία						
Απομείωση Συμμετοχών και Χρεογράφων	1.098	1.098	(88)	(88)	1.010	1.010
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	900	900	(93)	(93)	807	807
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	455	455	(63)	(63)	392	392
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	81	81	87	87	168	168
Συναλλαγματικές διαφορές και διαφορές αποτίμησης	3.565	3.565	(3.565)	(3.565)	0	0
Λοιπά	1.248	311	(526)	349	722	660
	7.347	6.410	(4.248)	(3.373)	3.099	3.037
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία						
Προσαρμογή αποσβέσεων και αντιλογισμός αναπροσαρμογής Ν.2065/1992	(10.655)	(10.655)	1.615	1.615	(9.040)	(9.040)
Συναλλαγματικές διαφορές και διαφορές αποτίμησης	0	0	(1.933)	(1.933)	(1.933)	(1.933)
Λοιπά	(5)	(5)	5	5	0	0
	(10.660)	(10.660)	(313)	(313)	(10.973)	(10.973)
Συμφηφισμένο ποσό στη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων Συμφηφισμένη απαίτηση /(υποχρέωση) από αναβαλλόμενη φορολογία	(3.313)	(4.250)	(4.561)	(3.686)	(7.874)	(7.936)

Για τον προσδιορισμό του ποσού των αναβαλλόμενων φόρων που θα αναγνωρισθούν, απαιτείται κρίση, η οποία βασίζεται στην εκτίμηση του πιθανού χρόνου και επιπέδου πραγματοποίησης των φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το μελλοντικό φορολογικό προγραμματισμό.

Η επίδραση λόγω της αλλαγής των φορολογικών συντελεστών στα αποτελέσματα, ανέρχεται στο ποσό των Ευρώ 943 χιλιάδες, Η συνολική μεταβολή, στον **αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος**, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης	(3.313)	(8.127)	(4.250)	(8.796)
Ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	(4.594)	4.723	(3.719)	4.455
Ποσό που αναγνωρίστηκε στα Ίδια Κεφάλαια	33	91	33	91
Υπόλοιπο τέλους	(7.874)	(3.313)	(7.936)	(4.250)

15. Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με το 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας.

Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία απεικονίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19 και βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	2018	2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)	1,6%	1,4%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2%	2%
Εναπομείνασα μέση εργασιακή ζωή των υπαλλήλων (έτη)	13,1	13,1
Πίνακας θνησιμότητας	EVK 2000 με βελτίωση ηλικιακής απόκλισης	EVK 2000 με βελτίωση ηλικιακής απόκλισης

Σύμφωνα με ανάλυση ευαισθησίας της αναλογιστικής μελέτης της Εταιρείας ως προς το επιτόκιο και την μεταβολή των μισθών, όπως αυτή παρουσιάζεται παρακάτω, διαπιστώνεται ότι το ποσό της **Αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**, Ευρώ 3.228 χιλιάδες, δεν παρουσιάζει αξιολογη μεταβολή.

Σενάρια	Μεταβολή +/- (%) προεξοφλητικού επιτοκίου	Μεταβολή +/- (%) μελλοντικών αυξήσεων μισθών	Η Εταιρεία
Σενάριο 1	0,5%	0	3.024
Σενάριο 2	(0,5%)	0	3.452
Σενάριο 3	0	0,5%	3.450
Σενάριο 4	0	(0,5%)	3.024

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2016

Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2017-31.12.2017	
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	
Αναλογιστικές (κέρδη)/ ζημιές περιόδου καταχωρημένες στα Ίδια Κεφάλαια	
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	

Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2017

Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2018-31.12.2018	
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές περιόδου καταχωρημένα στα Ίδια Κεφάλαια	
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	

Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2018

Ο Όμιλος Η Εταιρεία

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2016	2.735	2.665
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	110	109
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	(22)	(22)
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2017-31.12.2017	38	37
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	126	124
Αναλογιστικές (κέρδη)/ ζημιές περιόδου καταχωρημένες στα Ίδια Κεφάλαια	465	453
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(139)	(139)
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2017	3.187	3.103
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2017	3.187	3.103
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	212	210
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	52	52
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2018-31.12.2018	44	43
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	308	305
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές περιόδου καταχωρημένα στα Ίδια Κεφάλαια	(65)	(63)
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(117)	(117)
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2018	3.313	3.228

Την επόμενη χρήση, δε θα αποχωρήσει κάποιος εργαζόμενος λόγω συνταξιοδότησης. Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και το χρηματοοικονομικό κόστος, περιλαμβάνεται στις «Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων» (σημ. 19).

16. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Εμπορικές Υποχρεώσεις-Ε.Φ.Κ	95.394	126.430	69.924	53.336
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.781	1.670	1.767	1.655
Φόροι (εκτός φόρου εισοδήματος)	1.533	1.468	1.463	1.411
Λοιπές υποχρεώσεις	3.949	3.330	3.755	3.160
	102.657	132.898	76.909	59.562

Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις, αφορούν άτοκες και βραχυχρόνιες υποχρεώσεις.

17. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Πρόβλεψη για εκκρεμοδικίες	540	1.427	540	1.427
	540	1.427	540	1.427

Η κίνηση των προβλέψεων έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης	1.427	1.039	1.427	1.039
Επιστροφή προστίμων	(1039)	388	(1.039)	388
Λοιπά	152	0	152	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	540	1.427	540	1.427

Οι Προβλέψεις για Εκκρεμοδικίες αφορούν την εισφορά στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, για τη χρήση 2017 ποσού Ευρώ 388 χιλιάδες, και πρόσθετη αποζημίωση υπαλλήλου, ποσού Ευρώ 152 χιλιάδες. Η πρόβλεψη την 31 Δεκεμβρίου 2017, ποσού Ευρώ 1.039 χιλιάδων, που αφορούσε καταλογισμένα πρόστιμα για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης, αντιλογίστηκε το 2018, διότι εκδόθηκε η με αριθμό Α506/2018 απόφαση, που απέρριψε την έφεση του Ελληνικού δημοσίου, και εμφανίζεται στην ενδιάμεση κατάσταση συνολικών εσόδων, στον λογαριασμό <Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης>.

Δεν υπάρχουν προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, καθώς και για επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές στις θυγατρικές εταιρείες, καθόσον δε συντρέχει τέτοιος λόγος.

Η εκτίμηση των προβλέψεων, βασίστηκε στην ιστορικότητα των υποθέσεων, καθώς και στην εκτίμηση των Νομικών Συμβούλων της Εταιρείας και της Διοίκησης.

18. Κύκλος εργασιών

Ο Κύκλος Εργασιών αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Πωλήσεις εξωτερικού(*)	161.703	164.752	152.013	156.648
Πωλήσεις εσωτερικού (καθαρές)(*)	45.976	44.676	45.635	44.458
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	753.443	707.281	497.106	478.624
	961.122	916.709	694.754	679.730

(*) Ο Όμιλος πληρώνει σε πελάτες του, αμοιβές για την τοποθέτηση των προϊόντων του σε προθήκες καταστημάτων τους, ή τοποθέτηση/προβολή αυτών σε διακεκριμένη περιοχή (αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης). Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δ.Π.Χ.Α 15, αυτές οι αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης των προϊόντων, οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις, δεν αντιμετωπίζονται ως πληρωμή ξεχωριστής υπηρεσίας, αλλά αφαιρούνται από τα καθαρά έσοδα πωλήσεων. Οι αμοιβές αυτές, καθώς και τα κίνητρα προώθησης των προϊόντων, που παρέχονται προς τους πελάτες, και αναγνωρίζονται ως μειωτικά των εσόδων, ανέρχονται για το έτος 2018, για τον Όμιλο σε Ευρώ 2.152 χιλιάδες και σε Ευρώ 1.538 χιλιάδες, για την Εταιρεία.

Η ανάλυση Πωλήσεων Εξωτερικού έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Λοιπές χώρες Ευρώπης
Αφρική
Ασία

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
Ευρωπαϊκή Ένωση	55.283	53.259	45.593	45.155
Λοιπές χώρες Ευρώπης	30.470	27.793	30.470	27.793
Αφρική	61.268	69.953	61.268	69.953
Ασία	14.682	13.747	14.682	13.747
Σύνολο	161.703	164.752	152.013	156.648

19. Ανάλυση Λειτουργιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

	2018			2017		
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης
Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων	12.540	4.468	7.272	11.577	4.550	7.115
Αναλώσεις αποθεμάτων	83.130	0	0	80.092	0	0
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	753.443	0	0	707.281	0	0
Αποσβέσεις παγίων	4.786	108	113	4.558	100	97
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.126	1.937	3.887	2.152	1.777	3.495
Προβλέψεις	0	0	0	0	388	64
Άλλα λειτουργικά έξοδα(*)	308	2.043	8.409	402	1.950	11.259
Απομείωση παγίων στοιχείων	(300)	0	0	(107)	0	0
Λοιπά	160	448	936	354	251	191
Σύνολο	856.193	9.004	20.617	806.309	9.016	22.221

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Η Εταιρεία

	2018			2017		
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης
Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων	12.540	3.902	6.886	11.577	3.961	6.720
Αναλώσεις αποθεμάτων	79.083	0	0	77.659	0	0
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	497.106	0	0	478.624	0	0
Αποσβέσεις παγίων	4.786	104	111	4.558	91	94
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.126	1.623	3.253	2.153	1.449	3.002
Προβλέψεις	0	316	0	0	714	58
Άλλα λειτουργικά έξοδα(*)	308	1.994	8.328	402	1.871	10.296
Απομείωση παγίων στοιχείων	(300)	0	0	(107)	0	0
Λοιπά	161	408	636	353	224	70
Σύνολο	595.810	8.347	19.214	575.219	8.310	20.240

Στις Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων περιλαμβάνονται τα έξοδα επισκευών και συντηρήσεων, τα έξοδα τηλεπικοινωνιών τα έξοδα ηλεκτρικής ενέργειας, τα ασφάλιστρα, τα ενοίκια, τα έξοδα των ελεύθερων επαγγελματιών, οι προμήθειες, κλπ.

Στα Άλλα Λειτουργικά Έξοδα και στα Λοιπά Έξοδα περιλαμβάνονται τα έξοδα κίνησης, τα έξοδα προβολής και διαφήμισης, τα έξοδα μεταφορών, τα υλικά άμεσης ανάλωσης, τα έξοδα από φόρους και τέλη, τα γενικά έξοδα κλπ.

(*) Ο Όμιλος πληρώνει σε πελάτες του, αμοιβές για την τοποθέτηση των προϊόντων του σε προθήκες καταστημάτων τους, ή τοποθέτηση/προβολή αυτών σε διακεκριμένη περιοχή (αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης). Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δ.Π.Χ.Α 15, αυτές οι αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης των προϊόντων, οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις, δεν αντιμετωπίζονται ως πληρωμή ξεχωριστής υπηρεσίας, αλλά αφαιρούνται από τα καθαρά έσοδα πωλήσεων. Οι αμοιβές αυτές, καθώς και τα κίνητρα προώθησης των προϊόντων, που παρέχονται προς τους πελάτες, και αναγνωρίζονται ως μειωτικά των εσόδων, ανέρχονται για το έτος 2018, για τον Όμιλο σε Ευρώ 2.152 χιλιάδες και σε Ευρώ 1.538 χιλιάδες, για την Εταιρεία.

Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Μισθοί και ημερομίσθια	18.640	18.169	17.752	17.252
Εργοδοτικές εισφορές	4.436	4.260	4.375	4.196
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (σημ.15)	308	126	305	124
Λοιπές παροχές	896	687	896	686
	24.280	23.242	23.328	22.258
Μέσος όρος εργαζομένων	537	516	502	479

Αποσβέσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Κτίρια	348	347	348	347
Μηχανήματα	4.459	4.229	4.459	4.229
Μεταφορικά μέσα	24	26	22	24
Έπιπλα	169	150	165	140
Αποσβέσεις Άυλων περιουσιακών στοιχείων	7	3	6	3
	5.007	4.755	5.000	4.743

20. Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές

Οι **Ελεγκτικές και Λοιπές Αμοιβές**, προς το δίκτυο της KPMG, αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Αμοιβές για ελεγκτικές υπηρεσίες	90	90	64	64
Αμοιβές για Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό	66	66	60	60
Λοιπές αμοιβές	24	1	24	1
	180	157	148	125

Συγκεκριμένα, οι ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές προς το δίκτυο της KPMG στην Ελλάδα (εξαιρουμένων των υπολοίπων χωρών), αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Η Εταιρεία και οι Ελληνικές θυγατρικές	
	2018	2017
Αμοιβές για ελεγκτικές υπηρεσίες	72	72
Αμοιβές για Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό	66	66
Λοιπές αμοιβές	24	1
	162	139

21. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

Τα Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης, αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Εισπραττόμενα έξοδα αποστολής αγαθών	2.644	2.755	2.644	2.755
Λοιπά έσοδα	979	1.471	979	1.471
	3.623	4.226	3.623	4.226

22. Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) καθαρά

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Διάφορα χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.081)	(940)	(985)	(800)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.081)	(940)	(985)	(800)
Πιστωτικοί τόκοι	1.934	668	1.909	610
Έσοδα χρεογράφων	548	1.012	548	1.012
Χρηματοοικονομικά έσοδα	2.482	1.680	2.457	1.622
	1.401	740	1.472	822

23. Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα, οι ανώνυμες εταιρείες φορολογούνται στα συνολικά τους κέρδη με συντελεστή 29% (2017: 29%). Σε συνέχεια της έκδοσης του Ν.4579/2018 (Αρ. 23), για τα έτη 2019 και έπειτα ο φορολογικός συντελεστής μειώνεται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και των επομένων ετών.

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις, υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται στις φορολογικές αρχές σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται, για φορολογικούς σκοπούς, παραμένουν προσωρινά εκκρεμή, έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου και, με βάση τους ελέγχους αυτούς, να οριστικοποιηθούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αυτές αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων, που ακολουθούν τη χρήση που αφορούν.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση 2009. Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τη χρήση 2010, αλλά πλέον θεωρείται ότι έχει παραγραφεί. Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2017 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών για τις χρήσεις 2013 έως 2017, ενώ οι χρήσεις 2011 και 2012 έχουν παραγραφεί. Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρεία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρεία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2013 έως 2017.

Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η θυγατρική εταιρεία MERIDIAN A.E., είχε ελεγχθεί μέχρι και τη χρήση 2010. Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2017 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών για τις χρήσεις 2013 έως 2017, ενώ οι χρήσεις 2011 και 2012 έχουν παραγραφεί. Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρεία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά

φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρεία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2013 έως 2017.

Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας MERIDIAN Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση 2010. Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2017 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών για τις χρήσεις 2013 έως 2017 ενώ οι χρήσεις 2011 και 2012 έχουν παραγραφεί. Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρεία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρεία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2013 έως 2017.

Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η Θυγατρική KARELIA BULGARIA EOOD, ελέγχθηκε από τις φορολογικές αρχές της Βουλγαρίας, κατά την διάρκεια του έτους 2016, μέχρι και την χρήση 2012. Οι λοιπές θυγατρικές της στο εξωτερικό KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD (2002), KARELIA BELGIUM S.A.R.L. και KARELIA TÛTÛN VE TICARET A.Ş (2008), δεν έχουν ελεγχθεί. Κατά συνέπεια οι φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών του Ομίλου για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, δεν έχουν καταστεί οριστικές. Εκτιμούμε ότι σε περίπτωση φορολογικού ελέγχου, τυχόν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις που θα προκύψουν, δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Ο **Φόρος Εισοδήματος** που επιβάρυνε τα αποτελέσματα, αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
Τρέχων φόρος	19.204	21.744	18.974	21.413
Αναβαλλόμενος φόρος	4.594	(4.723)	3.718	(4.455)
	23.798	17.021	22.692	16.958

Ο Φόρος, επί των κερδών, προ φόρων, του Ομίλου και της Εταιρείας, διαφέρει από το θεωρητικό φόρο που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον ισχύοντα συντελεστή φορολογίας εισοδήματος. Η διαφορά έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
Κέρδη προ φόρων	102.841	71.762	98.990	68.641
Ισχύων φορολογικός συντελεστής Μητρικής	29%	29%	29%	29%
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τους	29.824	20.811	28.707	19.906
ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές				
Επίδραση αλλαγής στον φορολογικό				
συντελεστή	(943)	0	(943)	0
Επίδραση από διαφορετικούς συντελεστές				
φορολογίας εταιρειών εξωτερικού	(125)	(285)	0	0
Λοιποί φόροι	67	(534)	18	111
Αναστροφή πρόβλεψης φόρου εισοδήματος				
βάσει δικαστικής απόφασης	(618)	(3.059)	(618)	(3.059)
Αναστροφή πρόβλεψης φόρου εισοδήματος				
από επιστροφή τελών	(4.472)	0	(4.472)	0
Ζημίες θυγατρικών που δεν αναγνωρίστηκαν	65	88	0	0
Φόρος εισοδήματος	23.798	17.021	22.692	16.958

Ο σταθμισμένος μέσος φορολογικός συντελεστής για τις χρήσεις 2018 και 2017 ήταν για τον Όμιλο 23,14% και 22,92% αντίστοιχα, και για την Εταιρεία 23,72% και 24,71%, αντίστοιχα.

Η ανάλυση του Πληρωτέου Φόρου Εισοδήματος έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης	(3.247)	5.204	(3.591)	4.845
Τρέχων φόρος εισοδήματος	19.204	21.744	18.974	21.413
Καταβληθέντες φόροι	(21.264)	(33.227)	(20.731)	(32.882)
Μεταβολή προκαταβολών	650	3.032	650	3.033
	(4.657)	(3.247)	(4.698)	(3.591)

24. Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή

Τα κέρδη, μετά από φόρους, ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους, μετά από φόρους, με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία μετοχών στην διάρκεια της χρήσης, και αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
Κέρδη μετά από φόρους	79.043	54.741	76.298	51.683
Κατανέμονται σε:				
Μετόχους Εταιρείας	79.048	54.746	76.298	51.683
Δικαιώματα Μειοψηφίας	(5)	(5)	0	0
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	2.760.000	2.760.000	2.760.000	2.760.000
Βασικά κέρδη, ανά μετοχή (Εκφρασμένα σε Ευρώ ανά μετοχή)	28,6388	19,8337	27,6442	18,7257
Απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή (Εκφρασμένα σε Ευρώ ανά μετοχή)	28,6388	19,8337	27,6442	18,7257

25. Μερίσματα

Με βάση την Ελληνική Εταιρική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, κάθε χρήση, να διανέμουν στους μετόχους τους, τουλάχιστον το 35% των κερδών, μετά από φόρους, και μετά από την κράτηση για τακτικό αποθεματικό. Η Εταιρεία δύναται να μη διανέμει μέρισμα με την σύμφωνη γνώμη του 70% των μετόχων της.

Η Γενική Συνέλευση για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 συνήλθε την 20 Ιουνίου 2018, ανεβλήθη και συνεχίστηκε την 18 Ιουλίου 2018. Η Γενική Συνέλευση, αποφάσισε την διανομή μερίσματος, συνολικού ποσού Ευρώ 25.392 χιλιάδων που αντιστοιχεί σε μικτό μέρισμα Ευρώ 9,20 ανά μετοχή.

26. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σε σχέση με το Ελληνικό Δημόσιο, το Βουλγαρικό Δημόσιο και το Βρετανικό δημόσιο με τράπεζες για λοιπές εγγυήσεις καθώς και άλλα θέματα, όπως επίδικες νομικές υποθέσεις, που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Οι υποθέσεις αυτές δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Πιο συγκεκριμένα οι υποθέσεις αυτές αφορούν κυρίως:

(α) Η Εταιρεία χορήγησε εγγυητικές επιστολές στο Ελληνικό Δημόσιο, για εξασφάλιση του ποσού του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, που αναλογεί επί των διακινουμένων εμπορευμάτων, τα οποία και ευρίσκονται υπό καθεστώς αναστολής. Την 31 Δεκεμβρίου 2018 οι εν λόγω εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο σε Ευρώ 195.687 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε Ευρώ 209.925 χιλιάδες.

(β) Η θυγατρική εταιρεία KARELIA BULGARIA EOOD χορηγεί εγγυητικές επιστολές στο Βουλγαρικό Δημόσιο για εξασφάλιση των απαιτήσεων του για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Ευρώ 32.600 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε Ευρώ 53.564 χιλιάδες.

(γ) Προκειμένου η Βουλγαρική τράπεζα SOCIETE GENERALE EXPRESS να εκδώσει, τις απαιτούμενες από το Βουλγαρικό Τελωνείο, εγγυητικές επιστολές υπέρ της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, και οι οποίες περιγράφονται στην παράγραφο (β), είχε λάβει ως εγγύηση την 31.12.2018 ισόποσες εγγυητικές επιστολές από την τράπεζα UBS AG, στην οποία η εταιρεία, είχε παραχωρήσει, (ως ενέχυρο) (pledge), επενδύσεις της σε αμοιβαία κεφάλαια, money market certificates, τραπεζικά και εταιρικά ομόλογα και διαθέσιμα, ποσού Ευρώ 32.600 χιλιάδων.

(δ) Η θυγατρική εταιρεία KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD χορηγεί εγγυητικές επιστολές στο Βρετανικό δημόσιο για εξασφάλιση των απαιτήσεων του για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Λίρες Αγγλίας 300 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε Λίρες Αγγλίας 300 χιλιάδες

(ε) Με την υπ' αριθ. 8/2005/2008 πράξη καταλογισμού του προϊστάμενου του Τελωνείου Νίκης, η Εταιρεία θεωρήθηκε αλληλέγγυα αστικά συνυπεύθυνη για την καταβολή συνολικού ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων για φερόμενες παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας που διαπράχθηκαν από πρόσωπα, μη έχοντα σχέση με την Εταιρεία. Τον Ιούνιο 2015, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 1160/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορριφθηκε η προσφυγή της Εταιρείας, η οποία, στην συνέχεια, κατέβαλε στο Τελωνείο Νίκης το ποσό των Ευρώ 14.381 χιλιάδων, το οποίο και καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις. Για την απαίτηση αυτή, σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας το 2015. Η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης, εντός της νόμιμου προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο δίκασε και έκανε, το 2018, δεκτή την προσφυγή της εταιρείας αμετάκλητα. Το σύνολο του ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων, επεστράφη στην Εταιρεία τον Μάρτιο του 2019, και καταχωρήθηκε ως έσοδο στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, στον λογαριασμό "επίδοκο φόροι-τέλη(επιστροφή)".

(στ) Το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για υπόθεση Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, προσδιόρισε την αστική ευθύνη της Εταιρείας στο ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδων, ποσό για το οποίο η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη ποσού Ευρώ 366 χιλιάδων το έτος 2009 και ποσού Ευρώ 673 χιλιάδων το έτος 2012 και είχε προχωρήσει σε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο με την Α2330/2016 απόφασή του, έκανε δεκτή την αναίρεση της Εταιρείας κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, η υπόθεση επέστρεψε στο Διοικητικό Εφετείο, προκειμένου να εκδικαστεί εκ νέου η έφεση, δεσμευόμενο πλέον από την κρίση της απόφασης αναίρεσεως. Η υπόθεση συζητήθηκε, και εκδόθηκε η με αριθμό Α506/2018 απόφαση, που απέρριψε την έφεση του Ελληνικού δημοσίου. Η ως άνω απόφαση έχει ήδη καταστεί αμετάκλητη, και το ποσόν των Ευρώ 1.039 χιλιάδες καταχωρήθηκε ως έσοδο στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, στον λογαριασμό "επίδοκο φόροι-τέλη(επιστροφή)".

(ζ) Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και καταβλήθηκαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.2960/2001. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.

(η) Στο πρώτο εξάμηνο του 2015 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 3.059 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογήτων αποθεματικών τα οποία σχηματίστηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2003 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό αυτό καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις σε προηγούμενη χρήση και σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της ΠΟΛ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Χρηματοοικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 23 Ιουνίου 2015 προσφυγή της, η οποία εκδικάστηκε την 14 Μαρτίου 2017, έγινε δεκτή και δυνάμει της με αριθμό 433/2017 απόφασης του δικαστηρίου το εν λόγω ποσό επιστράφηκε στην Εταιρεία την 31 Ιουλίου 2018. Η πρόβλεψη επισφάλειας αντιλογίστηκε στην χρήση 2017. Το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε αναίρεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της απόφασης

(θ) Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου του 2016 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 667 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογήτων αποθεματικών τα οποία σχηματίστηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2004 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της ΠΟΛ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 20 Απριλίου 2017 προσφυγή της, και επ' αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμό 500/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης, με την οποία η προσφυγή της Εταιρείας έγινε δεκτή, και η πρόβλεψη αυτή αντιλογίστηκε στην τρέχουσα χρήση, μειωτικά του φόρου εισοδήματος. Το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα της άσκησης αναίρεσης.

(ι) Το Μάρτιο 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με έγγραφο της, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 748 χιλιάδων που αφορά εισφορές για τη χρήση του 2016. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Ωστόσο, το Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς βεβαίωσε στην Εφορία συνολικό ποσό οφειλής Ευρώ 1.991 χιλιάδες, σχετικά με τις εισφορές των οικονομικών χρήσεων 2014, 2015 και 2016. Κατά των παραπάνω πράξεων, ασκήθηκαν αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών για τα ποσά των εισφορών των οικονομικών χρήσεων 2014, 2015 και 2016.

Η Εταιρεία κατέβαλε το συνολικό ποσό των Ευρώ 1.991 χιλιάδων το Δεκέμβριο του 2016 και αναγνώρισε ισόποση απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Για την απαίτηση αυτή η Εταιρεία σχημάτισε το 2016 ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας καθώς είναι αβέβαιη η έκβαση της υπόθεσης. Το κονδύλι «Επίδοκο Φόροι-Τέλη» στη χρήση 2016 αφορά την πρόβλεψη αυτή.

Τον Μάρτιο 2017, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με έγγραφο της το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 388 χιλιάδων, που αφορά εισφορές για την χρήση 2017. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Η Εταιρεία πραγματοποίησε σχετική πρόβλεψη με επίβαρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως 2017. Το Εφετείο απέρριψε τυπικά τις προσφυγές μας κρίνοντας ότι ο καταλογισμός και το ύψος των ένδικων εισφορών μπορούν να κριθούν κατά την εκδίκαση των ανακοπών που έχουμε ήδη καταθέσει στο Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας.

(ια) Υπάρχουν την 31 Δεκεμβρίου 2018 λοιπές μη σημαντικές επίδικες υποθέσεις για τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι δεν πρόκειται να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας.

27. Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκμισθώνει μεταφορικά μέσα, ενσώματες ακινητοποιήσεις και άλλον εξοπλισμό στο πλαίσιο μη ακυρώσιμων εκμισθώσεων που έχουν συμφωνηθεί. Τα συμβόλαια μίσθωσης εμπεριέχουν διάφορες ρήτρες, διατάξεις καθώς και δικαιώματα ανανέωσης. Οι μελλοντικές υποχρεώσεις με βάση τις ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις, μίσθωσης την 31 Δεκεμβρίου 2018, έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
	2018	2018
Έως 1 έτος	400	291
Από 1 έως 5 έτη	690	554
Από 5 έτη και άνω	29	29
	1.119	874

28. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των χρηματοοικονομικών αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στην χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

Τα **Χρηματοοικονομικά μέσα** που κατέχει ο Όμιλος είναι τα εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Χρηματοοικονομικά Μέσα Ενεργητικού				
Σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	171.486	174.359	149.790	152.565
Επενδύσεις στην εύλογη αξία, μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	14.269	38.594	14.269	38.594
Σε αναπόσβεστο κόστος				
Λογαριασμοί εισπρακτέοι (Απαιτήσεις και Δάνεια)	31.920	41.486	55.681	55.317
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	218.344	124.402	181.339	97.965
Χρηματοοικονομικά Μέσα Παθητικού				
Σε αναπόσβεστο κόστος				
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	102.657	132.898	76.909	59.562

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται από καταθέσεις και επενδύσεις σε τράπεζες και συναλλαγές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές/εξαγωγές), κυρίως σε Αμερικανικό Δολάριο (USD). Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται στα πλαίσια εγκεκριμένων κατευθύνσεων, και δεν υπάρχουν παράγωγα.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές, στα κέρδη μετά από φόρους του Ομίλου και στα Ίδια Κεφάλαια, σε πιθανές αλλαγές ισοτιμιών στο Αμερικανικό Δολάριο (USD), κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές Συναλλάγματος (σε USD)

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2017	
Λογαριασμός	Υπόλοιπο	Συναλλαγματικός κίνδυνος
		+ 5% - 5%
Απαιτήσεις	1.945	(93) 102
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών-Επενδυτικά προϊόντα	115.767	(5.513) 6.093
Υποχρεώσεις	(4.800)	229 (253)
Επίδραση μεταβολών στον Φόρο εισοδήματος κέρδος/(ζημία)		(1.559) 1.723
Καθαρή επίδραση		(6.936) 7.665

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2018	
Λογαριασμός	Υπόλοιπο	Συναλλαγματικός κίνδυνος
		+ 5% - 5%
Απαιτήσεις	839	(40) 44
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών-Επενδυτικά προϊόντα	154.262	(7.346) 8.119
Υποχρεώσεις	(6.913)	329 (364)
Επίδραση μεταβολών στον Φόρο εισοδήματος κέρδος/(ζημία)		(2.046) 2.262
Καθαρή επίδραση		(9.103) 10.061

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μία μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρείες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται αναγκαίο, ζητείται επιπλέον κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής των πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.

Δεν υπάρχει πιστοποιημένη πιστοληπτική ικανότητα, όσον αφορά τις απαιτήσεις.

Στο τέλος της χρήσης, η Διοίκηση με τις πληροφορίες που είχε στη διάθεση της κατά τη σύνταξη της παρούσης, θεώρησε ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια κάλυψη ως εγγύηση πίστωσης ή από πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης.

Οι απαιτήσεις οι οποίες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν θεωρηθεί επισφαλείς, ανέρχονται σε ποσό Ευρώ 5.976 χιλιάδες (για τον Όμιλο) και σε ποσό Ευρώ 5.706 χιλιάδες (για την Εταιρεία), ήταν ληξιπρόθεσμες πέραν του ενός έτους και έχει σχηματισθεί η σχετική πρόβλεψη. Από το σύνολο των επισφαλών απαιτήσεων, ποσόν Ευρώ 2.335 χιλιάδων αφορά επίδικες απαιτήσεις κατά του Ελληνικού Δημοσίου.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του με τον Όμιλο. Ο Όμιλος φροντίζει να διατηρεί κατάλληλη διασπορά, και να επενδύει σε οργανισμούς με αυξημένη πιστοληπτική διαβάθμιση για την μείωση του κινδύνου.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε επενδύσεις και χρηματικά διαθέσιμα έχει περιοριστεί σημαντικά καθώς το σημαντικότερο μέρος αυτών είναι τοποθετημένο σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος, υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας.

Η πιστοποιημένη πιστοληπτική ικανότητα με βάση την αξιολόγηση του Οίκου Fitch για τα Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών, όπως και των εκδοτών των εταιρικών ομολόγων έχει ως εξής:

Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα αυτών

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Πιστοληπτική Ικανότητα Τράπεζας (long-term)

A
A-
AA-
BBB+
<BBB-
ΣΥΝΟΛΟ

Η Εταιρεία

	2018
A	19.210
A-	64.933
AA-	33.709
BBB+	37.733
<BBB-	25.737
ΣΥΝΟΛΟ	181.322

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Πιστοληπτική Ικανότητα Εκδοτών

AA-
BBB+
BB+
BBB-
ΣΥΝΟΛΟ

Η Εταιρεία

	2018
AA-	6.449
BBB+	5.047
BB+	1.555
BBB-	1.218
ΣΥΝΟΛΟ	14.269

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο για τις εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης ανά γεωγραφική περιοχή ήταν:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Εγχώριες
Χώρες Εξωτερικού

	2018	2017
Εγχώριες	22.232	11.752
Χώρες Εξωτερικού	9.688	29.734

Κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθέσιμων και επενδύσεων σε αξιολογημένα χρεόγραφα ή και χρηματοοικονομικά προϊόντα τραπεζών εξωτερικού.

Ο κίνδυνος των επιτοκίων αφορά τη μεταβολή στην αξία της απόδοσης των επενδύσεων με επιτοκιακή μορφή απόδοσης καθώς και τη μεταβολή του κόστους δανεισμού εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων. Η πλειοψηφία των στοιχείων του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων του Ομίλου δεν υπόκειται σε επιτοκιακής μορφής απόδοση / υποχρέωση (εκτός των Διαθεσίμων και των Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων) και κατά συνέπεια ο Όμιλος δεν είναι εκτεθειμένος σε υψηλό κίνδυνο από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων.

Ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά ταμειακά διαθέσιμα και βραχυχρόνιες επενδύσεις σε χρεόγραφα (Ευρώ 404 εκατ. περίπου στις 31.12.2018) εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος διατηρείται σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Επιπλέον ο Όμιλος δεν έχει τραπεζικό δανεισμό.

Σημειώνεται ότι ο Όμιλος εκτιμά ότι η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα δεν θέτει σε κίνδυνο την προμήθεια των απαραίτητων για την παραγωγή πρώτων και λοιπών υλών από το εξωτερικό καθώς υπάρχουν επαρκή χρηματικά διαθέσιμα σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ημερομηνίες λήξεως των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους με βάση τις πληρωμές που απορρέουν από τις σχετικές αρχές και μέθοδοι.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	102.657	132.898	76.909	59.562

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Δεν υφίσταται διαφορά μεταξύ των εύλογων αξιών και των αντίστοιχων λογιστικών των χρηματοοικονομικών μέσων Ενεργητικού και Παθητικού και αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (δηλαδή των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων, των ταμειακών διαθεσίμων, των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων).

Οι παρακάτω μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικού στοιχείου:

- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών, εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις: Η λογιστική αξία είναι σχεδόν ίδια με την εύλογη επειδή είτε η λήξη αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων είναι βραχυπρόθεσμη είτε υπάρχει περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος που να επηρεάζει την εύλογη αξία.

Ο Όμιλος δεν έκανε χρήση παραγώγων επί χρηματοοικονομικών μέσων.

29. Μεταγενέστερα της Χρηματοοικονομικής Θέσης γεγονότα

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά γεγονότα, μετά την ημερομηνία της 31 Δεκεμβρίου 2018, που να χρήζουν γνωστοποίησης ή αλλαγής των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

30. Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου, θεωρούνται η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., οι θυγατρικές της εταιρείες, οι θυγατρικές των θυγατρικών, η Διοίκηση και τα Ανώτατα στελέχη τους.

Η Εταιρεία πουλάει αγαθά προς τα συνδεδεμένα μέρη, ενώ επιπλέον, χορηγεί άτοκα δάνεια και ταμειακές διευκολύνσεις σε αυτά.

Οι πωλήσεις αγαθών της Εταιρείας προς τα συνδεδεμένα μέρη, αφορούν πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων. Οι τιμές πώλησης παρέχονται στη βάση κόστους, πλέον κέρδους.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας, με τα συνδεδεμένα με αυτή μέρη, στη διάρκεια της χρήσης 2018, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, εκτός από την παροχή ταμειακών διευκολύνσεων και δανείων.

Οι παρακάτω συναλλαγές, αφορούν συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη:

i) Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	2018	2017
MERIDIAN A.E.	415	369
KARELIA BULGARIA EOOD	23.123	24.589
G.K. DISTRIBUTORS EOOD(*)	485	6.488
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	3.234	3.015
KARELIA TÛTÛN VE TICARET A.Ş	3	3
Σύνολο	27.260	34.464

(*)Η συναλλαγή αυτή αφορά πωλήσεις (καθαρές χωρίς Ε.Φ.Κ.), της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, προς τη θυγατρική της G.K. DISTRIBUTORS EOOD.

Οι πωλήσεις σε θυγατρικές εταιρείες, γίνονται με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τα μη συνδεδεμένα μέρη.

ii) Υπόλοιπα που έχουν προκύψει από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2018	2017
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη		
MERIDIAN A.E.	212	56
KARELIA BULGARIA FOOD	2.063	13.199
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	461	353
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	0	3
Σύνολο	2.736	13.611

iii) Υπόλοιπα που έχουν προκύψει από δάνεια και χρηματικές διευκολύνσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2018	2017
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη		
KARELIA ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	21	8
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	23.000	23.000
Σύνολο	23.021	23.008

Τα Δάνεια που χορήγησε η Εταιρεία είναι βραχυπρόθεσμα και άτοκα. Το δάνειο προς την KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD, δεν είναι εξασφαλισμένο με εγγυήσεις. Η θυγατρική μπορεί να κάνει αυτοβούλως χρήση του δανείου για την εξυπηρέτηση του σκοπού της.

iv) Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθυντικού προσωπικού (Ανώτατα και Ανώτερα στελέχη)

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Η Εταιρεία

	2018	2017	2018	2017
Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου	478	474	478	474
Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές Διευθυντικού προσωπικού	2.694	3.097	2.472	2.875
	3.172	3.571	2.950	3.349

31. Λειτουργικοί τομείς

Η ακόλουθη πληροφόρηση αναφέρεται στους Λειτουργικούς Τομείς των Εταιρειών του Ομίλου, που πρέπει να αναφέρονται ξεχωριστά στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Οι Λειτουργικοί Τομείς έχουν ορισθεί με βάση τη διάρθρωση του Ομίλου και αναφέρονται κυρίως στο διαχωρισμό της δραστηριότητας του Ομίλου σε Ελλάδα και εξωτερικό, και βάσει του ότι οι υπεύθυνοι για τη λήψη των οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες, ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από την Εταιρεία και καθεμιά από τις θυγατρικές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση. Τα υπεύθυνα όργανα για την λήψη και την παρακολούθηση των σχετικών αποφάσεων, είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Γενικός Διευθυντής.

Η Διοίκηση αξιολογεί την επίδραση των Λειτουργικών Τομέων, βασιζόμενη στα λειτουργικά κέρδη και τα καθαρά κέρδη.

Οι πληροφορίες, αναφορικά με τους Λειτουργικούς Τομείς παρακολουθούνται για τις Ελληνικές Εταιρείες του Ομίλου σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία, και έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	2018		2017	
	Ελλάδα (Δραστηριότητες Μητρικής και Ελληνικών Θυγατρικών)	Εξωτερικό (Δραστηριότητες Θυγατρικών στο εξωτερικό)	Ελλάδα (Δραστηριότητες Μητρικής και Ελληνικών Θυγατρικών)	Εξωτερικό (Δραστηριότητες Θυγατρικών στο εξωτερικό)
Έσοδα από πελάτες	202.700	36.720	204.514	41.653
Χρηματοοικονομικά έσοδα	3.618	21	1.113	56
Χρηματοοικονομικά έξοδα	895	95	789	103
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	3.455	3	3.678	5
Κέρδη προ φόρων	100.857	1.197	69.311	2.034

Η συμφωνία των υπολοίπων των κονδυλίων Έσοδα από πελάτες και Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Έσοδα από πελάτες

Έσοδα από πελάτες (Ελλάδα και Εξωτερικό)	239.420
Εισπραττόμενα έξοδα αποστολής αγαθών (σημ. 21)	(2.645)
Απαλοιφές ενδοεταιρικών πωλήσεων (σημ. 30)	(27.259)
Λοιπά	315
Εφαρμογή ΔΠΧΑ 15	(2.152)
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α. (σημ. 18)	753.443
Έσοδα σύμφωνα με Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων	961.122

2018	2017
239.420	246.167
(2.645)	(2.755)
(27.259)	(34.464)
315	480
(2.152)	0
753.443	707.281
961.122	916.709

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος

Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων

Κέρδη προ φόρων (Ελλάδα και Εξωτερικό)	102.053
Μετάβαση από Ε.Λ.Π. σε Δ.Λ.Π.	(2.064)
Απαλοιφές ενδοεταιρικών κερδών	2.852
Κέρδη προ φόρων	102.841

2018	2017
102.053	71.345
(2.064)	(881)
2.852	1.298
102.841	71.762

Καλαμάτα, 22 Απριλίου 2019

Ο Αντιπρόεδρος
Ευστάθιος Γ. Καρέλιας

Ο Δ/νων Σύμβουλος
Ανδρέας Γ. Καρέλιας

Ο Οικονομικός Δ/ντης
Γεώργιος Δ. Αλεβιζόπουλος

Ο Δ/ντης Λογιστηρίου
Ιωάννης Α. Αργύρης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 01 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, στοχεύουν σε μια γενική ενημέρωση για τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της "ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.". Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρείας, όπου αναρτώνται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή όποτε αυτή απαιτείται.

Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρείας:

Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο

των ετήσιων οικονομικών Καταστάσεων:

Ορκωτός ελεγκτής:

Ελεγκτική εταιρεία:

Τύπος έκθεσης ελέγχου:

www.karelia.gr

22 Απριλίου 2019

Νικόλαος Βουνισάς

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.

Με σύμφωνη γνώμη

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Βικτωρία – Μαργαρίτα Γ. Καρέλια

Ευστάθιος Γ. Καρέλιας

Ανδρέας Γ. Καρέλιας

Robin Derlynw Joy

Βασίλειος Γ. Αντωνόπουλος

Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό μέλος

Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος

Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος

Σύμβουλος – Μη Εκτελεστικό μέλος

Σύμβουλος – Μη Εκτελεστικό μέλος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)				
Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ				
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	82.114	75.079	82.100	75.061
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	219	20	209	10
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	35	35	1.331	1.438
Αποθέματα	63.108	101.934	59.397	53.226
Απαιτήσεις από πελάτες	36.577	44.733	60.379	58.908
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	404.099	337.355	345.398	289.124
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	586.152	559.156	548.814	477.767
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	32.651	32.651	32.651	32.651
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	439.123	385.688	427.550	376.774
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ιδιοκτητών μητρικής (α))	471.774	418.339	460.201	409.425
Δικαιώματα Μειοψηφίας (β)	-6	-8	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ)=(α)+(β)	471.768	418.331	460.201	409.425
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	11.187	6.500	11.164	7.353
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	103.197	134.325	77.449	60.989
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	114.384	140.825	88.613	68.342
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ)+(δ)	586.152	559.156	548.814	477.767

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ)

- Επί των κτιρίων και των μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημεϊώσεις Ευρώ 71.733 χιλιάδες, για εξασφάλιση υποχρεώσεων έναντι του Δημοσίου, από την αγορά ενσώμων ταινιών καπνού.
- Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου: Ομίλου 542 (31.12.2017 539), Εταιρείας 508 (31.12.2017 502).
- Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και των εταιρειών του Ομίλου παρατίθενται αναλυτικά στην σημείωση 23 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης.
- Με την υπ' αριθ. 8/2005/2008 πράξη καταλογισμού του προϊστάμενου του Τελωνείου Νίκης, η Εταιρεία θεωρήθηκε αλληλέγγυα οστικά συνυπεύθυνη για την καταβολή συνολικού ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων για φερόμενες παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας που διαπράχθηκαν από πρόσωπα, μη έχοντα σχέση με την Εταιρεία. Τον Ιούνιο 2015, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 1160/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απαράφθηκε η προσφυγή της Εταιρείας, η οποία, στην συνέχεια, κατέβαλε στο Τελωνείο Νίκης το ποσό των Ευρώ 14.381 χιλιάδων, το οποίο και καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις. Για την απαίτηση αυτή, σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας το 2015. Η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναιρέσης, εντός της νόμιμου προθεσμίας, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο δίκασε και έκανε, το 2018, δεκτή την προσφυγή της εταιρείας αμετάκλητα. Το σύνολο του ποσού Ευρώ 14.381 χιλιάδων, επιστράφηκε στην Εταιρεία τον Μάρτιο του 2019, και καταχωρήθηκε ως έσοδο στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, στον λογαριασμό "επίδικα φόροι-τέλη (επιστροφή)".
- Το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για υπόθεση Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως, προσδιόρισε την αστική ευθύνη της Εταιρείας στο ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδων, ποσό για το οποίο η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη ποσού Ευρώ 366 χιλιάδων το έτος 2009 και ποσού Ευρώ 673 χιλιάδων το έτος 2012 και είχε προχωρήσει σε αίτηση αναιρέσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο με την Α2330/2016 απόφασή του, έκανε δεκτή την ανάρτηση της Εταιρείας κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν τούτου, η υπόθεση επέστρεψε στο Διοικητικό Εφετείο, προκειμένου να εκδικαστεί εκ νέου η έφεση, δεσμευόμενο πλέον από την κρίση της απόφασης αναιρέσεως. Η υπόθεση συζητήθηκε, και εκδόθηκε η με αριθμό Α506/2018 απόφαση, που απέρριψε την έφεση του Ελληνικού δημοσίου. Η ως άνω απόφαση έχει ήδη καταστεί αμετάκλητη, και το ποσό των Ευρώ 1.039 χιλιάδες καταχωρήθηκε ως έσοδο στα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, στον λογαριασμό "επίδικα φόροι-τέλη (επιστροφή)".
- Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και καταβλήθηκαν, και των αντιστοίχων συνεισφοράς της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.4093/2012. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναιρέσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.
- Στο πρώτο εξάμηνο του 2015 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 3.059 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογητών αποθεματικών τα οποία σχηματίστηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2003 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό αυτό καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις σε προηγούμενη χρήση και σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της ΠΟΛ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Χρηματοοικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 23 Ιουνίου 2015 προσφυγή της, η οποία εκδόθηκε την 14 Μαρτίου 2017, έγινε δεκτή και δυνάμει της με αριθμό 433/2017 απόφασης του δικαστηρίου το εν λόγω ποσό επιστράφηκε στην Εταιρεία την 31 Ιουλίου 2018. Η πρόβλεψη επισφάλειας αντλογίστηκε στην χρήση 2017. Το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε ανάρτηση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της απόφασης.
- Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου του 2016 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 667 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογητών αποθεματικών τα οποία σχηματίστηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2004 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της ΠΟΛ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 20 Απριλίου 2017 προσφυγή της, και επί αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμό 500/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης, με την οποία η προσφυγή της Εταιρείας έγινε δεκτή, και η πρόβλεψη αυτή αντλογίστηκε στην τρέχουσα χρήση, μειωτικά του φόρου εισοδήματος. Το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα της άσκησης αναιρέσης.
- Το Μάρτιο 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με έγγραφο της, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 748 χιλιάδων που αφορά εισφορές για τη χρήση του 2016. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Ωστόσο, το Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς βεβαίωσε στην Εφορία συνολικό ποσό οφειλής ΕΥΡΩ 1.991 χιλιάδες, σχετικά με τις εισφορές των οικονομικών χρήσεων 2014, 2015 και 2016. Κατά των παραπάνω πράξεων, ασκήθηκαν αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών για τα ποσά των εισφορών των οικονομικών χρήσεων 2014,2015 και 2016. Η Εταιρεία κατέβαλε το συνολικό ποσό των ΕΥΡΩ 1.991 χιλιάδων το Δεκέμβριο του 2016 και αναγνώρισε ισόποση απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Για την απαίτηση αυτή η Εταιρεία σχημάτισε το 2016 ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας καθώς είναι αβέβαιη η έκβαση της υπόθεσης. Τον Μάρτιο 2017, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με έγγραφό της το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς», καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των ευρώ 388 χιλιάδες, που αφορά εισφορές για την χρήση 2017. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Η Εταιρεία πραγματοποίησε σχετική πρόβλεψη με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως 2017. Το Εφετείο απέρριψε τυπικά τις προσφυγές μας κρίνοντας ότι ο καταλογισμός και το ύψος των ενδίκων εισφορών μπορούν να κριθούν κατά την εκδίκαση των ανακοπών που έχουμε ήδη καταθέσει στο Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας.
- Οι εταιρείες του Ομίλου με τις αντίστοιχες διευθύνσεις τους, τα ποσοστά συμμετοχής τους καθώς και η μέθοδος ενσωμάτωσής τους στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική κατάσταση, 01 Ιανουαρίου 2018 έως 31 Δεκεμβρίου 2018, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 1 της χρηματοοικονομικής καταστάσεως.
- Οι προβλέψεις που έχουν σχηματισθεί την 31 Δεκεμβρίου 2018, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Προβλέψεις για εκκρεμοδικίες	540	540
12) Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, περιόδου 1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2018, έχουν τηρηθεί οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2017, προσαρμοσμένων με τις αναθεωρήσεις που επιτάσσονται τα Δ.Π.Χ.Α..		
13) Ποσά πωλήσεων και αγορών καθώς και χορήγηση δανείων σωρευτικά από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας, στη λήξη της τρέχουσας περιόδου, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π 24 πρόσ αυτή μέρη, είναι ως εξής:		
Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) Έσοδα	-	26.775
β) Απαιτήσεις εμπορικές	-	2.736
γ) Χορήγηση Δανείου	-	-
δ) Υποχρεώσεις εμπορικές	-	-
ε) Απαιτήσεις από Δάνεια	-	23.021
στ) Μισθαί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές	2.694	2.472
ζ) Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	478	478
η) Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-
θ) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Γ. ΚΑΡΕΛΙΑΣ

Ο Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΑΡΕΛΙΑΣ

Καλαμάτα, 22 Απριλίου 2019

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ Δ/ΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Δ/ΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΑΡΓΥΡΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ				
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κύκλος Εργασιών	961.122	916.709	694.754	679.730
Μικτά κέρδη	104.929	110.400	98.944	104.511
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	94.351	83.389	90.426	80.187
Κέρδη προ φόρων	102.841	71.762	98.990	68.641
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	79.043	54.741	76.298	51.683
- Ιδιοκτήτες μητρικής	79.048	54.746	76.298	51.683
- Δικαιώματα μειοψηφίας	-5	-5	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	-221	-300	-130	-224
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α) + (Β)	78.822	54.441	76.168	51.459
- Ιδιοκτήτες μητρικής	78.827	54.446	76.168	51.459
- Δικαιώματα μειοψηφίας	-5	-5	0	0
Κέρδη μετά από φόρους, ανά μετοχή βασικά (σε ΕΥΡΩ)	28.6388	19.8337	27.6442	18.7257
Προτεινόμενο μερίσμα ανά μετοχή	9.5000	9.2000	9.5000	9.2000
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	99.357	88.144	95.426	84.930

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ				
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01.01.2018 & 01.01.2017 αντίστοιχα)	418.331	389.282	409.425	383.358
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	78.822	54.441	76.168	51.459
Δικαιώματα μειοψηφίας από αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής	7	0	0	0
Διανεμηθέντα μερίσματα	-25.392	-25.392	-25.392	-25.392
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31.12.2018 & 31.12.2017 αντίστοιχα)	471.768	418.331	460.201	409.425

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ				
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες)	102.841	71.762	98.990	68.641
Πλέον/μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	5.006	4.755	5.000	4.743
Απομειώσεις ενσώματων & άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-300	-107	-300	-107
Προβλέψεις	435	797	430	789
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	-6.112	6.734	-5.769	7.072
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1.005	902	909	790
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση/(αύξηση) αποθεμάτων	37.815	116.210	-7.182	105.304
Μείωση/(αύξηση) απαιτήσεων (Μείωση)/αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	9.579	36.594	-351	13.181
(Μείωση) υποχρέωσης για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	-35.281	-19.956	12.313	-20.049
Μείον:	-119	-142	-117	-139
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	-1.005	-903	-909	-790
Καταβλημένοι φόροι	-21.264	-33.227	-20.731	-32.882
Σύνολο εισορών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	92.600	183.419	82.283	146.553
Επενδυτικές δραστηριότητες				
(Αγορά) ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	-6.281	-1.931	-6.280	-1.928
Πώληση/(Αγορά) διαθεσίμων προς πώληση	23.743	-40.774	23.743	-40.774
Πώληση/(Αγορά) χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα	7.308	-50.117	7.308	-50.117
Αποπληρωμή/(Χορήγηση) δανείων σε θυγατρικές Εταιρείες	0	0	-13	26.492
Πωλήσεις Παγίων	5	1.700	5	1.700
Αύξηση Μ.Κ. Θυγατρικής Εταιρείας	0	0	-209	0
Τόκοι εισπραχθέντες	1.927	1.012	1.904	955
Σύνολο εισορών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	26.702	-90.110	26.458	-63.672
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Συμμετοχή μειοψηφίας σε αύξηση Μ.Κ. Θυγατρικής Εταιρείας	7	0	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μητρικής	-25.367	-25.381	-25.367	-25.381
Σύνολο εισορών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	-25.360	-25.381	-25.367	-25.381
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	93.942	67.928	83.374	57.500
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	124.402	56.474	97.965	40.465
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	218.344	124.402	181.339	97.965